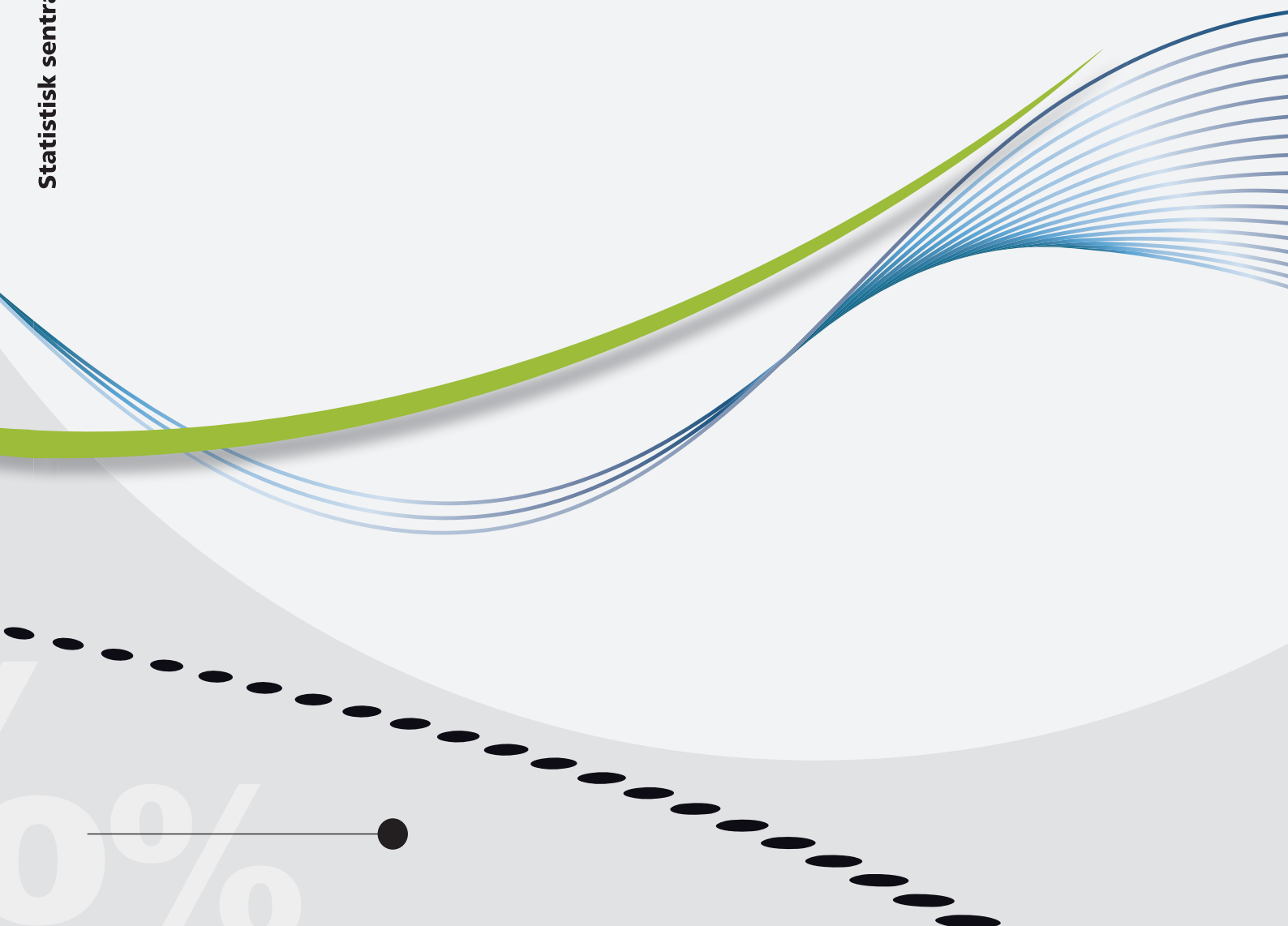

Martin Arstad Isungset og Elin Skretting Lunde

Levekårsundersøkelsen om helse 2015

Dokumentasjonsrapport

Martin Arstad Isungset og Elin Skretting Lunde

Levekårsundersøkelsen om helse 2015

Dokumentasjonsrapport

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 3. februar 2017

ISBN 978-82-537-9491-4 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentligjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Levekårsundersøkelsen om helse er en del av Statistisk sentralbyrås samlede levekårsundersøkelser. I forbindelse med omlegging og tilpasning til den europeiske helseundersøkelsen (European Health Interview Survey, EHIS) er det gjort enkelte endringer i forhold til tidligere undersøkelser. Denne rapporten beskriver datafangsten i levekårsundersøkelsen, som utvalgstrekkning, innsamlingsmetode og - tidspunkt, og frafall. Videre sier den noe om bearbeiding og utlevering av data fra undersøkelsen. Statistikken ble publisert i juni 2016, se <https://www.ssb.no/helse/statistikker/helseforhold> mens dette notatet dokumenter arbeidet med undersøkelsen.

SSBs Avdeling for personstatistikk ved Seksjon for helsestatistikk har det faglige og administrative ansvaret for undersøkelsen. De fagansvarlige har vært Elin Skretting Lunde, Jorun Ramm, og Berit Otnes ved seksjon for helsestatistikk, samt Lotte Rustad Thorsen ved seksjon for levekårsstatistikk. Martin Arstad Isungset og Sverre Amdam ved Avdeling for datafangst har hatt hovedansvar for planlegging og gjennomføring av datainnsamlingen og Berit Svanøe-Hafstad har vært ansvarlig for skjema-programmering og filetblering. Thore Nafstad Bakke ved Seksjon for metode har vært ansvarlig for utvalgstrekkningen og deler av registerpåkoblingen. Mens Roar Vålen, Avdeling for IT har tilrettelagt filer og koblet på registerdata.

Prosjektet er gjennomført med økonomisk støtte fra Helsedirektoratet.

Statistisk sentralbyrå, 25. januar 2017.

Torstein Bye

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå har gjennomført levekårsundersøkelser siden 1973, og fra 1996 er det gjennomført undersøkelser årlig. Levekårsundersøkelsen om helse er en tverrsnittsundersøkelse, som går i tillegg til den årlige levekårsundersøkelsen (EU-SILC).

Levekårsundersøkelsen om helse har som mål å følge helsetilstanden til den norske befolkningen. Sentrale tema er sykdommer, virkninger av sykdom, symptomer på helseproblemer, funksjonsevne, levevaner, samt bruk av helsetjenester. Det er dermed et vidt helsebegrep som kartlegges. I tillegg kartlegges informasjon om husholdningen, arbeid, sosial kontakt og aktivitet for å se helsetilstanden opp i mot andre viktige levekårsområder.

Det ble trukket et landsrepresentativt utvalg på 14 000 personer i alderen fra 16 år og eldre til undersøkelsen i 2015. Svarprosenten var 59 prosent. Data ble samlet inn ved hjelp av PC-assistert telefonintervjuing, CATI, i perioden august-desember 2015.

Frafall kan føre til utvalgsskjevhet, noe som innebærer at nettoutvalget ikke er helt representativt for målgruppen. For å korrigere for frafall er det konstruert vektorer for å korrigere for noen av skjevhetene i utvalget. Den vanligste årsaken til frafall er at folk ikke ønsker å delta, dernest at man ikke kommer i kontakt med personene.

Dataene som hentes inn via spørreskjema kompletteres med opplysninger fra register: Før intervjuet kobles det til opplysninger om hvem som bor i husholdningen, bosted og arbeidssted. Opplysningene kontrolleres under intervjuet. I ettertid kobles det til informasjon om inntekt, utdanning, samt opplysninger om trygder og stønader fra NAV.

De innsamlede dataene skal, i tillegg til å være grunnlag for offisiell statistikk, også dekke nasjonale statistikkbehov i forbindelse med levekår- og helseforskning. Det sendes anonymisert fil til NSD som kan benyttes av forskere og studenter. Og det sendes et utvalg anonymiserte mikrodata til Eurostat, for å bidra til sammenlignbare helsedata for EU- og EØS-land.

Statistikken ble publisert på SSBs hjemmeside i juni 2016, se omtale av tall og figurer fra undersøkelsen her: <https://www.ssb.no/helse/statistikker/helseforhold>

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
1.1. Statistisk sentralbyrås levekårsundersøkelser	6
1.2. European Health Interview Survey.....	6
2. Nøkkeltall	8
3. Utvalg	8
4. Gjennomføring av undersøkelsen	8
4.1. Spørreskjema og innsamlingsmåte	8
4.2. Datainnsamling	9
5. Frafall og utvalgsskjevhet	9
5.1. Avganger.....	9
5.2. Utvalgsskjevhet.....	10
5.3. Årsaker til frafall	11
5.4. Korrigering for ulik trekksannsynlighet og frafall (vektning)	12
5.5. Utvalgsusikkerhet.....	13
6. Innsamlingsfeil og tilrettelegging av data	16
6.1. Innsamlings- og bearbeidingsfeil.....	16
6.2. Bearbeiding og tilrettelegging av data	17
6.3. Registerkoblinger	17
6.4. Beskrivelse av noen påkoblede variable	19
7. Dokumentasjon av datafiler og publisering	22
7.1. Variable på arkivfil Levekårsundersøkelsen om helse	22
7.2. Tegnsetting i filen.....	24
7.3. Publiseringer i statistikkbanken	24
8. Utlevering av data	24
8.1. Norsk Senter for Forskningsdata (NSD).....	24
Vedlegg A: Informasjonsbrev til respondenter	25
Vedlegg B: Brev til foresatte	27
Vedlegg C: Brosjyre	29
Vedlegg D: Papirutgave av spørreskjemaet	31
Vedlegg E: Instruks til intervjuerne	79
Vedlegg F: Filbeskrivelse av anonymisert fil levert til NSD	88

1. Bakgrunn og formål

1.1. Statistisk sentralbyrås levekårsundersøkelser

Statistisk sentralbyrå har lang tradisjon for å gjennomføre levekårsundersøkelser, og undersøkelsene går tilbake til 1973. Undersøkelsene belyser levekårs-komponentene økonomi, boforhold, fritidsaktiviteter, sosialt nettverk, utsatthet og uro for lovbrudd, helse, utdanning, omsorg, sysselsetting og arbeidsforhold. Denne undersøkelsen handler om helse.

Formålet med levekårsundersøkelser er todelt. De skal for det første skaffe indikatorinformasjon om enkelttemaer innenfor levekårsfeltet, om omfanget av et fenomen, hvordan det utvikler seg og hvordan det fordeler seg i befolkningen. For det andre dekker undersøkelsene tverrgående temainformasjon. Undersøkelsene gir mulighet for å gi et helhetsbilde av et bredt felt som omfatter et eller flere temaer, i tillegg til å ha informasjon om sammenhengen mellom ulike temaer eller variable på individ-/husholdningsnivå. Levekårsundersøkelsen EU-SILC og Levekårsundersøkelsen om arbeidsmiljø gir i tillegg forløpsinformasjon ved at personene i utvalget intervjues flere ganger (panelutvalg).

Dette er satt sammen til et helhetlig system for levekårsundersøkelser, der vi også skal dekke internasjonale forpliktelser til dataleveranser. Det leveres derfor data blant annet til EUROSTAT og OECD.

Levekårsundersøkelsen om helse er slått sammen med den EU-forordnede undersøkelsen European Health Interview Survey (EHIS) i 2015. Dette medfører at undersøkelsen på sikt vil gå hvert 6 år, istedenfor hvert tredje år. Videre vil EU-SILC ta inn en utvidet helsemodul hvert tredje år. Denne skal testes ut i 2017-innsamlingen.

Resultater fra levekårsundersøkelsene presenteres som offisiell statistikk på ssb.no. Dataene brukes også til rapporter og analyser, og mikrodata stilles til rådighet for forskere og studenter via Norsk Senter for Forskningsdata (NSD).

I tillegg til de faste levekårsundersøkelsene gjennomfører Statistisk sentralbyrå, på oppdrag utenfra, enkeltstående levekårsundersøkelser blant utvalgte grupper, som levekårsundersøkelsen blant innvandrere.

1.2. European Health Interview Survey

Det er vanskelig å sammenligne ulike typer data på tvers av land, derfor ønsket EU å utarbeide et felles sett med spørsmål innenfor helseområdet. Behovet for sammenlignbare helsedata er nedfelt i EU forordning 1338/2008 om *Folkehelse og helse og sikkerhet på arbeidsplassen*. For å sikre oppslutning om en felles europeisk helseundersøkelse ble det laget en implementeringsforordning (141/2013). Denne ble godkjent av den norske EØS-komiteen i juni i 2014, og tatt inn i EØS-avtalens vedlegg om statistikk. Selv om dette er en engangsforordning, er EHIS planlagt videreført med regelmessige innsamlinger. Det er et ønske fra EUs side at helseundersøkelsen (EHIS) gjennomføres på samme tid av året i alle land hvert sjette år. I tillegg utvides EU-SILC med en egen helsemodul hvert tredje år.

Dette er andre gang EU har en slik felles helseundersøkelse, men første gang Norge deltar. EHIS 1 ble gjennomført i løpet av perioden 2006 til 2010 i til sammen 19 land, etter en såkalt *gentlemans agreement*, det vil si at det var frivillig å gjennomføre den. EHIS 2 ble gjennomført i perioden 2013-2015 i over 30 land, hvor flesteparten valgte å samle inn data høsten 2014. Som i tidligere undersøkelser er det den voksne hjemmeboende delen av befolkningen som er målgruppen. Totalt

sett er over 210 000 europeere intervjuet. Neste EHIS undersøkelse (EHIS 3) planlegges gjennomført høsten 2019.

I og med at Norge, ved SSB, allerede har en etablert helseundersøkelse, ble det bestemt at EHIS skulle integreres i denne. Dette har medført en del endringer i forhold til tidligere helseundersøkelser. SSB har prøvd å bevare de viktigste tidsseriene, enten ved å tilpasse spørsmålene der det har vært mulig eller ved å videreføre spørsmål fra tidligere undersøkelser. Enkelte spørsmål har måttet utgå, og mange nye spørsmål har kommet til.

Som følge av forordningen har Norge levert anonyme mikrodata til EUROSTAT, og indikatorer basert på disse er tilgjengelige på deres hjemmesider. Det vil bli lagt ut flere data etter hvert. Mer informasjon kan finnes via denne lenken:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/health/health-status-determinants/data/database>

The European Health Interview Survey (EHIS) har som mål å kartlegge helse-tilstanden og bruk av helsetjenester i i EU's medlemsland, samt i Sveits, Island og Norge. EHIS vil således gi komparative data. Sentrale tema er sykdommer, virkninger av sykdom, symptomer på helseproblemer, bruk av helsetjenester, funksjonsevne, levevaner, samt omsorg og sosial kontakt. Omsorgsdelen omhandler både behov for omsorg, mottak av omsorg og omsorgsgiving. I tillegg kartlegges informasjon om husholdning, arbeid og utdanning, inntekt mv. for å se helse-tilstanden opp i mot andre viktige levekårsområder.

Den første levekårsundersøkelsen om helse ble gjennomført i 1968, dernest var det undersøkelser i 1975 og 1985. I 1995 var det en større omlegging og Levekårsundersøkelsen om helse i ny drakt er gjennomført fem ganger (1998, 2001, 2005, 2008 og 2012). For å kunne sammenligne data fra de tidligere årgangene er spørsmålene i stor grad likt formulert, og stilt på samme måte som i tidligere årganger. Imidlertid har omleggingen i 2015, som følge av EØS-samarbeidet (ie. EHIS) medført at en del tidsserier er brutt. Mens mindre justeringer i spørsmålstekst og/eller svarkategorier har gitt noe endret rapportering på en del av den offisielle statistikken fra undersøkelsen (for eksempel inntak av frukt og grønt og andelen som mosjonerer). Positivt med omleggingen er at det har kommet inn nye tema, blant annet vaksinasjon, ulike blodprøver/målinger og flere former for fysisk aktivitet, og at man får mulighet til å sammenligne norske helsedata med resten av Europa.

SSB, ved seksjon for helsestatistikk, er ansvarlig for utformingen av undersøkelsen. Helsedirektoratet har finansiert et tilleggsutvalg på 5 000 respondenter (brutto) i 2015 undersøkelsen.

2. Nøkkeltall

Under vises nøkkeltall for undersøkelsen.

Tabell 1 Nøkkeltall

Intervjuundersøkelsen	Antall	Prosent
Trukket utvalg (personer trukket ut for intervju)	14 000	
Avgang (døde, bosatt i utlandet/institusjon)	252	
Bruttoutvalg	13 748	100
Frafall	5 584	41
Nettutvalg (personer det er oppnådd intervju med)	8 164	59
Innsamlingsmetode: PC assistert telefonintervju		
Gjennomsnittlig intervjutid: 34 minutter		
Feltperiode: 10. august – 30. desember 2015		

Av det totale utvalget var det 252 stykker som viste seg å være utenfor målgruppen underveis i datafangsten grunnet opplysninger om dødsfall, eller at personene var bosatt på institusjon eller i utlandet (avganger). Bruttoutvalget er derfor på 13 748 personer.

3. Utvalg

Levekårsundersøkelsen om helse er gjennomført med et representativt utvalg av personer i alderen 16 år og over¹, trukket fra SSBs demografi-/befolkningsregister BEREG². Utvalget er trukket i 19 strata, ett stratum for hvert fylke, et såkalt stratifisert utvalg. I hvert av fylkene ble det trukket 700 potensielle respondenter, unntatt i Oslo hvor det ble trukket 1 400. Til sammen besto bruttoutvalget av 14 000 potensielle respondenter.

4. Gjennomføring av undersøkelsen

4.1. Spørreskjema og innsamlingsmåte

I forkant av intervjuundersøkelsen ble det sendt ut et informasjonsbrev og en brosjyre til personene i utvalget (se vedlegg). Formålet med informasjonsbrevet er å få samtykke til intervju og å sørge for at de som er trukket ut blir orientert om undersøkelsesopplegg, tema for undersøkelsen og personvern i forkant av intervjuet. Hvis intervjuobjektene ikke har lest brevet før intervjuet, refererer intervjuerne innholdet i brevet før intervjuet starter.

Spørreskjemaet er oversatt til engelsk for å kunne gjennomføre intervju med respondenter som ikke snakker norsk, men med engelsk språkkompetanse.

For å gjøre intervjuet kortere og for å øke utbyttet av svarene, blir det også koblet på opplysninger fra offentlige registre. I forkant av intervjuet blir det koblet på opplysninger om arbeidssted og husholdningen, og i etterkant av intervjuet kobles det på opplysninger om inntekt, formue og utdanning.

¹ Dekker kun personer bosatt i private husholdninger. Institusjonsbeboere er holdt utenfor.

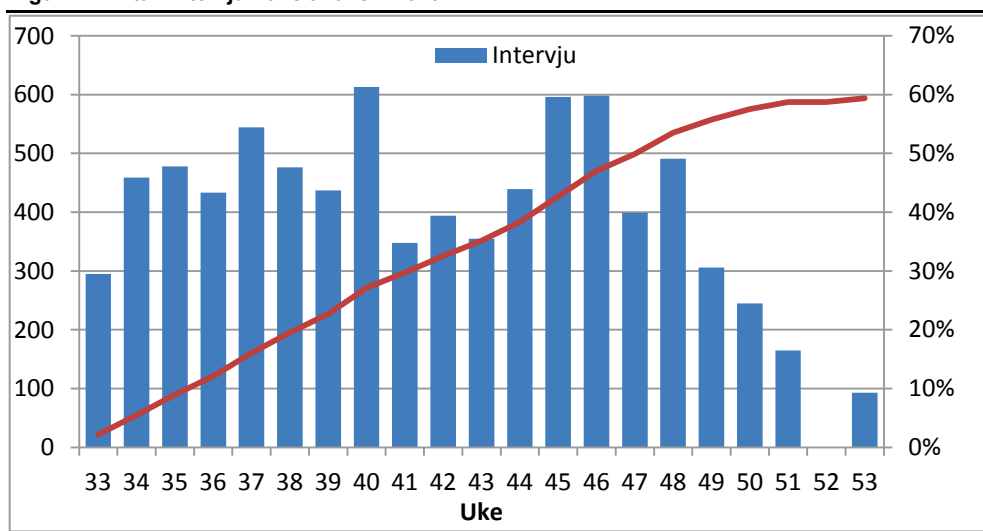
² BEREG er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i Statistisk sentralbyrå. Den oppdateres daglig med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

4.2. Datainnsamling

Datainnsamlingen foregikk i perioden 10. august til 30. desember 2015. Intervjuene ble spredt utover hele datainnsamlingsperioden, ved at utvalget ble delt inn i såkalte «datafangstperioder». Dette for å sikre en jevn svarinngang, og for å kunne justere antall respondenter man forsøker å kontakte etter hvor mange intervjuere som var ledige hos SSB for dette prosjektet. Utsendinger av informasjonsbrev og SMS ble gjort etter samme modell for hele utvalget, det vil si i alle perioder, uavhengig av hvilken kalenderuke respondentene først skulle bli kontaktet i. Uken før de respondentene i utvalget skulle ringes første gang ble det sendt informasjonsbrev i posten. I første datafangstuke ble respondentene forsøkt rekruttert til undersøkelsen ved oppringning og forespørsel om å gjennomføre intervju. Etter to uker uten respons ble gjenværende respondentene kontaktet per SMS i tillegg til sporadiske oppringninger. Etter ytterligere fem uker ble det sendt en ny SMS i mellom de sporadiske oppringningene.

Figur 2 viser en oversikt over svarinngangen gjennom hele datafangstperioden. Stolpene viser antall intervju per uke (venstreaksen viser antall intervju), mens grafen viser utviklingen i akkumulert andel intervju i feltperioden (høyreaksen viser prosentandel av bruttoutvalget).

Figur 1 Antall intervju - uke til uke – 2015

Grafen viser at svarinngangen varierer gjennom datafangstperioden. Dette er i hovedsak planlagte variasjoner som henger sammen med kapasiteten i intervju-korpset. Fra uke 48 falt antallet intervjuer. Dette er som forventet da det kun er respondenter man allerede har forsøkt å kontakte, som blir kontaktet igjen i denne perioden.

5. Frafall og utvalgsskjevhet

I en utvalgsundersøkelse er kvaliteten på dataene som samles inn, betinget av en rekke forhold. Vi skal se på ulike faktorer som kan påvirke datakvaliteten, med vekt på forhold det er mulig å tallfeste.

5.1. Avganger

Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde, personer bosatt på institusjon og personer som er utvandret. Disse personene tilhører ikke lenger populasjonen som undersøkelsen skal dekke.

Tabell 2 - Avgang

År/ Avgangsgrunn	Antall personer	Prosentfordeling på årsaker	Prosent av utvalg
Død	58	23,0	0,4
Bosatt i utlandet (6 måneder eller mer)	110	43,7	0,7
Bosatt på institusjon	71	28,2	0,5
Utenfor målgruppen, uten fast bopel e.l.	13	5,2	0,1
Antall personer	252		

5.2. Utvalgsskjevhet

Utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (såkalt utvalgsvarians). Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom det likevel er slik at enkelte grupper er underrepresentert i bruttoutvalget, vil de i liten grad påvirke det samlede resultatet. Dette betyr at dataene vi har etter endt undersøkelse ikke representerer et tverrsnitt av den populasjonen vi ønsker å si noe om. Utvalgsskjevheter som følge av trekkeprosedyren er erfaringsmessig små. Det blir kontrollert for slik utvalgsskjevhet i trekkingen, slik at vi får minimert denne type feil.

Det er ikke uvanlig at det oppstår skjevheter som følge av frafall. Det kan være at vi ikke får kontakt med dem pga. feil adresse eller feil telefonnummer, at de ikke ønsker å delta eller ikke har anledning til å delta. Den delen av utvalget som faktisk blir intervjuet, utgjør nettoutvalget. Personene vi forsøker å få intervju med, utgjør bruttoutvalg (korrigert for avganger). Vi kan da beregne utvalgsskjevhet ved å sammenligne fordelingen av et bestemt kjennemerke mellom nettoutvalget og bruttoutvalget. Da må kjennemerket også være kjent for dem som ikke har svart. Det er kjennemerker som kan hentes fra et register – i dette tilfellet alder, kjønn, bosted og utdanning.

Utvalgsskjevhet ved ett kjennemerke medfører imidlertid ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt for andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene for ett eller flere kjennemerker heller ingen garanti for at nettoutvalget ikke er skjevt for andre kjennemerker.

Tabell 3 viser hvordan kjennemerkene kjønn, alder, fylke og utdanningsnivå er fordelt i bruttoutvalget, i frafallet og i nettoutvalget for undersøkelsen.

Tabell 3 Differanse mellom brutto- og nettoutvalg for alder, kjønn, fylke og utdanning

	Bruttoutvalg (minus avgang)	Frafall	Nettoutvalg	Differanse netto - brutto
I alt	100	100	100	
Kjønn:				
Menn	50,5	50,8	49,6	- 0,9
Kvinner	49,5	49,3	50,4	0,9
Aldersgrupper:				
16-24 år	14,3	13,5	13,9	- 0,4
25-44 år	32,6	36,3	29,8	- 2,8
45-66 år	35,1	32,2	38,5	3,4
67-79 år	12,7	11,5	14,1	1,4
80 år +	5,3	6,6	3,7	- 1,6
Fylke:				
Østfold	4,94	5,35	4,65	-0,28
Akershus	5,12	4,67	5,43	0,31
Oslo	10,17	8,88	11,05	0,88
Hedmark	4,95	4,84	5,02	0,08
Oppland	4,96	5,28	4,74	-0,22
Buskerud	5	4,92	5,05	0,05
Vestfold	4,95	5,14	4,81	-0,13
Telemark	4,98	5,41	4,69	-0,29
Aust-Agder	4,95	5,23	4,75	-0,19
Vest-Agder	4,93	5,1	4,81	-0,12
Rogaland	5,01	4,8	5,16	0,15
Hordaland	5,11	4,67	5,41	0,3
Sogn og Fjordane	4,94	4,85	5	0,06
Møre og Romsdal	4,95	5,34	4,68	-0,27
Sør-Trøndelag	5,21	5,19	5,22	0,01
Nord-Trøndelag	4,96	4,96	4,96	0
Nordland	5	4,73	5,19	0,19
Troms	4,98	4,92	5,01	0,03
Finnmark	4,9	5,69	4,36	-0,54
Utdanning:				
Ingen utdanning og uoppgitt utdanning	5,9	8,9	3,9	-2,0
Grunnskole utdanning	25,6	31,3	21,7	-3,9
Videregående utdanning	40,2	39,7	40,5	0,3
Høyere utdanning 3-årig	21,4	15,8	25,2	3,8
Høyere utdanning, mer enn tre år	6,9	4,4	8,7	1,8
Antall personer	13748	5584	8164	

5.3. Årsaker til frafall

I vurderingen av utvalgsskjevhet i et utvalg som skal representere et utsnitt av befolkningen er skjevhet som skyldes frafall viktigere enn andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar.

Det vil alltid være en del som av ulike grunner ikke kan eller vil delta i intervjuundersøkelser.

Tabellen under viser årsaker til frafall i levekårsundersøkelsen om helse. Vi skiller her mellom tre årsaker: de som *ikke ønsker* å delta, de som var *forhindret* fra å delta på grunn av språkproblemer eller sykdom, og de som vi av ulike grunner ikke har lyktes å komme i kontakt med i løpet av feltperioden (angitt som "*ikke truffet*"). Tabell 4 viser hvordan bruttoutvalget fordeler seg prosentvis på intervju og ulike frafallsårsaker etter kjønn, alder, fylke og utdanningsnivå.

Tabell 4 Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, fylke og utdanning. Bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke delta	Forhindret	Ikke truffet	Antall personer
I alt	100	59,4	16,5	4,9	19,2	13 748
Kjønn:						
Menn	100	59,2	17,2	4,4	19,2	6 943
Kvinner	100	59,6	15,8	5,4	19,1	6 805
Aldersgrupper:						
16-24 år	100	61,7	16,2	1,8	20,3	1 969
25-44 år	100	54,9	15,6	5,7	23,8	4 485
45-66 år	100	62,7	17,0	3,5	16,9	4 820
67-79 år	100	63,4	18,6	5,3	12,7	1 750
80 år +	100	49,5	14,9	17,1	18,5	724
Fylke:						
Østfold	100	56	18,9	6,9	18,3	679
Akershus	100	62,9	14,8	5,3	17	704
Oslo	100	64,5	23,1	13,4	36,5	1 398
Hedmark	100	60,3	18,2	5	15,2	680
Oppland	100	56,8	18	4,6	20,8	681
Buskerud	100	60	17,8	5,4	17,2	687
Vestfold	100	57,8	17,4	7,4	17,5	680
Telemark	100	55,9	21,1	4	19,4	685
Aust-Agder	100	57,1	18,9	5,2	19	680
Vest-Agder	100	58	17,8	5,6	18,6	678
Rogaland	100	61,1	16,6	4,9	18	689
Hordaland	100	62,9	15,6	4,9	18	703
Sogn og Fjordane	100	60,1	17,1	5	17,8	679
Møre og Romsdal	100	56,2	19,9	5,7	18,3	680
Sør-Trøndelag	100	59,6	13,1	5,4	24	715
Nord-Trøndelag	100	59,4	16,3	3,1	21,4	682
Nordland	100	61,6	13,8	5,6	19,4	688
Troms	100	59,8	15,3	3,8	21,4	684
Finnmark	100	52,8	19,3	4,9	22,7	674
Utdanning:						
Ingen utdanning og uoppgitt utdanning	100	39,1	9,0	20,5	31,3	811
Grunnskole utdanning	100	50,4	19,7	6,1	23,8	3 521
Videregående utdanning	100	59,9	18,1	2,3	18,3	5 528
Høyere utdanning, tre årig	100	70,0	13,7	2,3	13,9	2 937
Høyere utdanning, mer enn tre år	100	74,2	10,5	2,7	12,5	951

5.4. Korrigerings for ulik trekksannsynlighet og frafall (vektning)

Det er to mekanismer som fører til at nettoutvalget ikke er representativt for befolkningen, ulik trekksannsynlighet og frafall. Bruttoutvalget er trukket med likt antall personer i hvert fylke, unntatt Oslo. Dette gjør at små fylker blir overrepresentert, og store fylker underrepresentert når vi ser på hele utvalget under ett. Innen hvert fylke er bruttoutvalget representativt, men når frafallet ikke er like stort i alle grupper en deler inn i, vil nettoutvalget ikke lenger være fullt ut representativt. Denne skjevheten vil variere med gruppeinndeling og hvilken variabel en ser på.

For å korrigere for noen av skjevhetene i nettoutvalget er det laget en vekt. I vekten vil personer med kjennetegn som er underrepresentert i utvalget i forhold til fordelingen i befolkningen telle mer, mens personer med kjennetegn som er overrepresentert telle mindre.

Vektene ble laget i tre trinn:

1. Utvalgsvekter ble regnet ut som inverse trekk sannsynligheter. Dette korrigerer for ulik trekk sannsynlighet.
2. Svarandelen ble regnet ut i hvert fylke. Avganger ble fjernet før svarandelen ble regnet ut. Så ble utvalgsvektene dividert på svarandelene. Dette korrigerer for ulik svarandel i hvert fylke.
3. Til slutt ble vektene kalibrert mot befolkningstall i følgende grupper: kjønn, femårige aldersgrupper, fire utdanningsnivåer (ISCED) og sju regioner (NUTS2). Dette retter opp skjevheter mellom netto- og bruttoutvalget for disse gruppene.

Fordelingen til de endelige vektene ble sjekket for ekstremverdier. Følgende regel ble brukt:

$$\frac{1}{3} \leq r_i \leq 3, \text{ der } r_i = \frac{d_i^*/\bar{d}^*}{d_i/\bar{d}}$$

Her er d_i utvalgsvektene, d_i^* er vektene etter frafallsjustering og kalibrering, og \bar{d} og \bar{d}^* er gjennomsnittene for henholdsvis d_i og d_i^* . r_i ligger i intervallet $[0.48, 1.77]$, som er innenfor grensene $[0.33, 3]$.

Dette er personvekter. I noen tilfeller er det også relevant å analysere på husholdningsnivå. Da må en for det første vekte materialet med en husholdningsvekt lik $1/(\text{antall voksne i husholdningen})$. For at denne vekten også skal korrigerer for frafall multipliseres den med personvekten. Husholdningsvekt blir da lik $\text{personvekt} \cdot (1/\text{antall voksne})$.

5.5. Utvalgsusikkerhet

Utvalget til Levekårsundersøkelsen om helse (LKU-EHIS) er trukket tilfeldig fra befolkningsregisteret, BEREG. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført en telling i hele populasjonen, men samtidig gir dette viss usikkerhet i anslagene.

Utvalgsusikkerhet, som man får fordi resultatene bare bygger på opplysninger om en del av den befolkningen undersøkelsen omfatter, kalles utvalgsvarians. Ved å beregne en størrelse som kalles standardfeil, får en et mål for størrelsen av utvalgsusikkerheten. Standardfeilen vil variere med hvilken variabel man ser på. Det er laget en tabell som viser standardfeilen for noen utvalgte variable i undersøkelsen (tabell 5).

For å illustrere usikkerheten, kan vi bruke et intervall for å angi nivået på den sanne verdien av en beregnet størrelse (det intervallet som inneholder den verdien vi ville ha fått om vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller. I denne sammenheng kan vi bruke følgende metode. La M være den beregnede størrelsen og la S være et anslag for standardfeilen til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grensene $(M - 2 \cdot S)$ og $(M + 2 \cdot S)$. Denne metoden vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet gi et intervall som inneholder den sanne verdien.

Eksempel: Anslaget på prosentandelen til variabelen Egenvurdert helse (HS1) er 79, og anslaget på standardfeilen til egenvurdert helse er 0,5. Konfidensintervallet for den sanne verdien får grensene $79 \pm 2 \cdot 0,5$, dvs. at den riktige verdien med 95 prosents sannsynlighet ligger mellom 78 og 80 prosent.

Tabell 5 Standardfeil i prosentpoeng for utvalgte variable i levekårsundersøkelsen om helse/LKU-EHIS 2015, etter ulike bakgrunnskjennetegn

	Antall personer	Antall pers. med hjelp/tilsyn fra slektninger	Egen-vurdert helse (HS1)	Smerter i kroppen (H9_1)	Mosjon/trening (NyH33)	Lege-kontakt (AM3)	Vansker med å se (PL2a)	Hjelp/tilsyn fra slektninger (Oms13B)
Alle personer	8 164	2 007	0.5	0.6	0.6	0.6	0.3	0.9
Kvinner	4 109	996	0.7	0.8	0.8	0.7	0.4	1.1
Menn	4 055	1 011	0.8	0.9	0.8	0.8	0.5	1.3
Alder								
16-24 år	1 190	33	1.1	1.4	1.4	1.3	0.8	8.3
25-44 år	2 459	97	0.8	1.0	1.1	1.0	0.5	5.1
45-66 år	3 024	386	0.9	1.0	0.9	0.9	0.6	2.1
67 og over	1 491	1491	1.4	1.4	1.4	1.4	0.9	0.9
Utdanning								
Grunnskole	1 774	472	1.2	1.3	1.3	1.2	0.8	2.0
Videregående utdanning	3 310	1 011	0.8	0.9	0.9	0.9	0.5	1.0
Universitet og høyskole, lavere nivå	2 057	375	0.9	1.1	1.0	1.0	0.7	1.8
Universitet og høyskole, høyere nivå	706	132	1.2	1.7	1.7	1.5	1.0	3.3
Uoppgitt utdanning	317	17	2.0	2.8	3.1	2.6	1.3	7.0
Bostedsstrøk								
Spredtbygd	1 839	478	1.1	1.3	1.3	1.2	0.7	1.9
Tettbygd, opp til 20 000	2 902	746	0.9	1.0	1.0	1.0	0.6	1.4
Tettsteder med 20 000-99 999	1 295	331	1.2	1.4	1.4	1.3	0.9	2.2
Tettsteder med 100 000	2 128	452	0.9	1.1	1.1	1.0	0.6	1.6
Landsdel								
Akershus og Oslo	1 345	246	1.2	1.4	1.4	1.3	0.8	2.1
Østlandet ellers	2 365	684	0.9	1.0	1.0	1.0	0.6	1.5
Agder og Rogaland	1 202	282	1.3	1.6	1.5	1.5	0.9	2.5
Vestlandet	1 232	288	1.4	1.6	1.5	1.4	0.9	2.0
Trøndelag	831	211	1.5	1.8	1.7	1.5	1.1	2.7
Nord-Norge	1 189	296	1.4	1.5	1.5	1.4	0.9	2.4
Familiefase								
Enslige 16-24 som bor hos foreldre	770	27	1.3	1.7	1.7	1.6	0.9	8.5
Enslige 16-24 ellers	276	4	2.4	2.8	3.1	2.6	2.0	26.1
Enslige 25-44	633	18	1.7	2.0	2.1	1.7	1.0	11.8
Par 16-44	525	12	1.6	2.3	2.2	2.1	1.4	8.3
Enslige forsørgere	294	25	2.9	3.3	3.2	3.2	2.0	11.4
Par m barn 0-6	915	42	1.2	1.7	1.8	1.6	0.8	7.6
Par m barn 7-19	1 131	77	1.2	1.6	1.5	1.4	0.9	4.7
Par uten barn 45-66	1479	256	1.3	1.5	1.3	1.3	0.8	1.8
Par u barn 67 og eldre	946	946	1.7	1.8	1.7	1.7	1.1	0.9
Enslige 45-66	635	81	2.2	2.3	2.2	2.2	1.4	5.0
Enslige 67 og eldre	513	513	2.4	2.5	2.5	2.4	1.7	2.0
Fylke								
Østfold	380	113	2.4	2.6	2.6	2.4	1.5	4.1
Akershus	443	105	2.0	2.3	2.3	2.2	1.3	3.1
Oslo	902	141	1.4	1.6	1.6	1.5	1.0	2.6
Hedmark	410	119	2.2	2.5	2.4	2.2	1.4	3.2
Oppland	387	130	2.2	2.5	2.4	2.3	1.3	3.5
Buskerud	412	109	2.2	2.4	2.3	2.3	1.4	3.1
Vestfold	393	102	2.1	2.5	2.4	2.2	1.6	3.9
Telemark	383	111	2.2	2.5	2.4	2.4	1.5	3.6
Aust-Agder	388	92	2.2	2.5	2.3	2.2	1.7	4.0
Vest-Agder	393	96	2.0	2.4	2.3	2.2	1.5	3.3
Rogaland	421	94	2.0	2.4	2.2	2.2	1.2	3.8
Hordaland	442	96	2.0	2.4	2.3	2.1	1.3	3.0
Sogn og Fjordane	408	95	1.9	2.4	2.2	2.1	1.4	4.0
Møre og Romsdal	382	97	2.1	2.6	2.4	2.4	1.3	3.1
Sør-Trøndelag	426	95	2.0	2.3	2.2	2.0	1.4	3.8
Nord-Trøndelag	405	116	2.1	2.4	2.2	2.3	1.4	3.0
Nordland	424	108	2.2	2.4	2.4	2.1	1.5	3.8
Troms-Romsa	409	102	2.1	2.5	2.4	2.2	1.4	3.7
Finmark	356	86	2.2	2.6	2.6	2.6	1.4	3.6

Utrekning av standardfeilene i tabellen

Notasjon:

d : En delpopulasjon (for eksempel alle personer mellom 16 og 24 år)

N_d : Antall personer i delpopulasjon d

s_d : Personene i utvalget i delpopulasjon d

n_d : Antall personer i utvalget i delpopulasjon d

y : Variabel som tar verdiene 0 og 1 (for eksempel 1 for svært god eller god helse, 0 ellers)

y_i : Verdien til y for person i

\hat{p}_d : Andel med $y_i = 1$ i delpopulasjon d

\hat{p}_d estimeres som

$$\hat{p}_d = \frac{1}{\hat{N}_d} \sum_{i \in s_d} w_i y_i$$

der w_i er den kalibrerte vekten til person i , og $\hat{N}_d = \sum_{i \in s_d} w_i$ er et estimat for delpopulasjonsstørrelsen N_d .

Standardfeilen til estimatoren \hat{p}_d estimeres ved

$$se(\hat{p}_d) = \frac{1}{\hat{N}_d} \sqrt{\sum_{i \in s_d} (w_i y_i - \frac{1}{n_d} \sum_{i \in s_d} w_i y_i)^2}$$

Her antar vi at utvalgsandelen n_d/N_d er neglisjerbar, noe som er tilfelle i levekårsundersøkelsen om helse (EHIS).

En prosentandel i en delpopulasjon d estimeres ved å multiplisere \hat{p}_d med 100 og standardfeilen er gitt ved $se(\hat{p}_d) * 100$.

Hvis man ønsker å finne standardfeil for variable som ikke er omfattet av tabellen, må man kjenne vektene w_i og svarene y_i til alle personene i utvalget. Dette krever altså tilgang til data på individnivå. Som en enkel tilnærming kan man imidlertid bruke en formel som er beregnet på utvalg der alle personer har samme trekksannsynlighet og samme vekt:

$$se(\hat{p}_d) \approx \sqrt{\frac{\hat{p}_d(1-\hat{p}_d)}{n_d}}$$

Denne formelen er brukt i tabell 6 og må brukes med varsomhet, siden den som regel vil gi for små standardfeil. For tallene som går på tvers av fylke i tabellen er den riktige standardfeilen ofte rundt 10-20 prosent større (gjennomsnittlig 13 prosent større) enn det den forenkende formelen ville gitt. For fylkestallene er forskjellen mindre, rundt 5 prosent.

Tabell 6 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, ved enkelt tilfeldig utvalg

Tallet på observasjoner (n)	Prosenttall									
	5 (95)	10 (90)	15 (85)	20 (80)	25 (75)	30 (70)	35 (65)	40 (60)	45 (55)	50 (50)
50	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.7	6.9	7.0	7.1
75	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.5	5.7	5.7	5.8
100	2.2	3.0	3.6	4.0	4.3	4.6	4.8	4.9	5.0	5.0
150	1.8	2.4	2.9	3.3	3.5	3.7	3.9	4.0	4.1	4.1
200	1.5	2.1	2.5	2.8	3.1	3.2	3.4	3.5	3.5	3.5
250	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.0	3.1	3.1	3.2
300	1.3	1.7	2.1	2.3	2.5	2.6	2.8	2.8	2.9	2.9
400	1.1	1.5	1.8	2.0	2.2	2.3	2.4	2.4	2.5	2.5
600	0.9	1.2	1.5	1.6	1.8	1.9	1.9	2.0	2.0	2.0
800	0.8	1.1	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.7	1.8	1.8
1000	0.7	0.9	1.1	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5	1.6	1.6
1500	0.6	0.8	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3
2000	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1
2500	0.4	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
3000	0.4	0.5	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9
4000	0.3	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
8000	0.2	0.3	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6

6. Innsamlingsfeil og tilrettelegging av data

6.1. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. Alle intervjuer i denne undersøkelsen er foretatt ved hjelp av PC og telefon, CATI (computer assisted telephone interviewing). Undersøkelser som baserer seg på dette systemet foregår på den måten at intervjuerne leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer respondentenes svar direkte på PC'en. PC-assistert intervjuing muligheter for å tilpasse ordlyden i spørsmålene til intervjupersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Dette gir intervju-situasjonen et mer personlig preg. En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle hopp i spørreskjema og tildeling av spørsmål til undergrupper programmeres på forhånd. Dermed reduseres mulighetene for at intervjuerne stiller feil spørsmål til feil personer. Tildelingen av spørsmål kan defineres på grunnlag av opplysninger vi har om respondentene på forhånd, men også ved å bruke de svarene som blir gitt underveis i intervjuet. Det kan imidlertid også være ulemper ved at hoppene er programmert på forhånd. Dersom programmet inneholder feil i hopprutinene som ikke blir oppdaget, vil enkelte spørsmål eller sekvenser kunne bli verdiløse.

En annen fordel med PC-assistert intervjuing er mulighetene for direkte kontroll av svarene som blir registrert. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg kan det bygges inn et omfattende feilmeldingssystem. Dersom intervjueren taster inn et svar som ikke er konsistent med tidligere svar vil intervjueren få en melding om dette. Slike svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres av intervjuerne. Disse brukes f.eks. ved registrering av alder eller i spørsmål om antall dager man har ligget på sykehus siste år. Andre feilmeldinger er lagt inn som advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer, blir langt mindre enn

ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid, eller det kan skyldes at enkelte spørsmål misforstås. Når vi spør om forhold som folk erfaringsmessig finner vanskelig å svare på, må vi regne med å få en del feilaktige svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål oppfattes som ømtålige. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. Vurderingene som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva respondenten oppfatter som sosialt ønskelig.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under omkodning av variable.

Når vi har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, spesielt hvis feilene ikke blir oppdaget.

6.2. Bearbeiding og tilrettelegging av data

Dataene som samles inn under intervjuet kompletteres med opplysninger hentet fra register. Disse blir lagt til både før og etter intervjuet. Dataene blir også sjekket for konsistens og det blir foretatt en del rettinger. Hver husholdning gis en husholdsidentifikasjon og personene i husholdet telles opp. Det lages også noen avledede variable. Ufullstendige intervju blir registrert som frafall.

6.3. Registerkoblinger

Både før og etter intervjuet blir det lagt til informasjon fra ulike register. I informasjonsbrevet som sendes til respondentene i forkant av undersøkelsen opplyses det om at intervjuopplysningene vil bli påkoblet registeropplysninger (se vedlegg 1, 2 og 3), og respondenten samtykker til dette i et eget spørsmål i starten av intervjuet.

Husholdningsopplysninger om hvem som er registrert bosatt sammen med IO og hvilken kommune de bor i blir lagt inn før intervjuet. Disse opplysningene blir sjekket med intervjupersonen. Hvis opplysningene ikke stemmer, blir dette endret. Under intervjuet blir de registrerte opplysningene komplettert med opplysninger om relasjonene mellom medlemmene i husholdningen og sivilstatus for alle husholdningsmedlemmer over 15 år. Personer som ikke tilhører husholdningen utgår, og medlemmer som ikke er registrert legges til. Oppslag av fødselsnummer for husholdningsmedlemmene som legges til skjer parallelt med datafangsten.

For alle personene i husholdningen hentes det også inn navn på arbeidssted og arbeidsstedets adresse fra Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret. Koding av næring og yrke gjøres parallelt med datafangsten. Kodingen av næring gjøres i samsvar med Standard for næringsgruppering (NACE), mens koding av yrke gjøres i samsvar med STYRK/ISCO³.

Andre registeropplysninger blir lagt til etter at datainnsamlingen er ferdig. Opplysninger om utdanning blir hentet fra utdanningsregisteret. Familieopplysninger, om man bor i tettbygd eller spredtbygd strøk, fødeland og innvandringskategori blir hentet fra befolkningsregisteret. Informasjon om

³ STYRK – “Standard for yrkesklassifisering”, ISCO – “International standard classification for occupations”

personenes inntekt blir hentet fra Statistisk sentralbyrås inntektsregister. Opplysninger om inntekt per 31.12 i inntektsåret er innhentet fra flere ulike kilder: Selvangivelsen, ligningsregisteret, lønns- og trekkoppgaveregisteret, NAV, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Lånekassen og Husbanken. Inntektsopplysninger fra intervjutidspunktet er først klare i starten av 2017, og disse blir derfor lagt til filen i etterkant i løpet av første kvartal 2017.

Variable som hentes inn fra Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikken er:

<i>BEL16_3_</i>	1.6.3 Sykepenger, fiske og familieb.
<i>BEL16_4_</i>	1.6.4 Sykepenger, annen næring
<i>BEL222_3_</i>	2.2.2.3 Utbetalt IPA/IPS
<i>BEL28_2_</i>	2.8.2 Inntekt av utleie fast eiendom
<i>agg_f_08_</i>	Bruttofinanskapital i alt
<i>andre_pliktoverf_</i>	Andre skattepliktige overføringer
<i>arbled_</i>	Dagpenger ved arbeidsledighet
<i>b_bidrag_</i>	Innbetalt bidrag (NAV)
<i>barntryg_</i>	Barnetrygd inkl. småbarnstillegg (NAV)
<i>bel26_4_</i>	2.6.4 Sum bidrag, livrenter og barnepensjon
<i>bel47_</i>	Skattepliktig bruttoformue inkl. Svalbard
<i>bel48_4_</i>	4.8.4 Sum gjeld
<i>bel48_4_su</i>	Sum Husholdningsskjeld
<i>bostotte_</i>	Bostøtte
<i>engang_</i>	Engangsstønad ved fødsel (NAV)
<i>foreldrepengerNAV_</i>	Foreldrepenger NAV (inkl. svangerskapsenger)
<i>ftryg_</i>	Ytelser fra folketrygden inkl. Svalbardpensjon
<i>ftryg_su</i>	Ytelser fra folketrygden inkl. Svalbardpensjon husholdningssum
<i>grunnhj_</i>	Grunn- og hjelpestønad (NAV)
<i>ind_ston_</i>	Individstønad (NAV)
<i>k_111A_</i>	Lønn og honorarer mv.
<i>k_147_</i>	Dagpenger ved arbeidsløshet utbetalt fra folketrygden
<i>k_217_</i>	Alderspensjon fra folketrygden
<i>k_218_</i>	Uførepensjon fra folketrygden
<i>k_220_</i>	Barnepensjon fra folketrygden
<i>k_224_</i>	Overgangsstønad til enslig mor eller far fra folketrygden
<i>k_227_</i>	Avtalefestet pensjon, offentlig sektor (AFP)
<i>k_232_</i>	Introduksjonsstønad
<i>k_233_</i>	Tidsbegrenset uførestønad
<i>k_237_</i>	Kvalifiseringsstønad
<i>k_239_</i>	Arbeidsavklaringspenger
<i>k_241_</i>	Etterlattepensjon fra folketrygden
<i>k_245_</i>	Skattefrie stønad til barnetilsyn fra folketrygden
<i>k_916_</i>	Skattefrie utbetalinger
<i>konts_</i>	Kontantstøtte (NAV)
<i>laan_</i>	Studielån fra Lånekassen
<i>lonn_</i>	Lønnsinntekter ekskl. sykepenger og foreldrepenger (NAV)
<i>narinnt_</i>	Netto næringsinntekt ekskl. sykepenger og foreldrepenger (LTO)
<i>net_month_</i>	Netto månedlig inntekt per person i husholdet
<i>net_month_sum</i>	Netto månedlig inntekt for husholdet
<i>overfor_</i>	Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenger (NAV)
<i>rentut_</i>	Renteutgifter
<i>rtv_syk_</i>	Sykepenger fra NAV
<i>skplovf_</i>	Skattepliktige overføringer inkl. foreldre- og sykepenger (NAV)
<i>sos_ston_</i>	Sosialhjelp (bidrag og lån)
<i>stipend_</i>	Studiestipend fra Lånekassen
<i>tjenpen_</i>	Tjenestepensjon, bel22_2- (232,234,227,243)
<i>underh_bidr_</i>	Underholdsbidrag (LTO-kode 229)
<i>utdston_</i>	Utdanningsstønad enslige forsørgere (NAV)
<i>utskatt_</i>	Sum beregnet skatt fra SA (skatt_sum_beregnet) + svalbardskatt
<i>wies_</i>	Inntekt etter skatt
<i>wies_su</i>	Inntekt etter skatt husholdningssum
<i>wkapinnt_</i>	Kapitalinntekter
<i>wskatovf_</i>	Sum utlignet skatt og negative overføringer
<i>wskfrovf_</i>	Skattefrie overføringer - gammel def.

Et utvalg av variablene i denne listen vil finnes tilgjengelig på datafil hos NSD når koblingen for 2015 inntektsdata er foretatt.

6.4. Beskrivelse av noen påkoblede variable

HHINCOME – Ekvivalent netto månedlig husholdsinntekt inndelt i kvintiler. Og er basert på inntektsdata fra 2014.

Dette er en variabel som også benyttes av Eurostat. Et husholds netto inntekt utgjøres av summen husholdet har tilgjengelig til forbruk eller sparing (det vil si etter skatt og andre fratrekk). Alle former for inntekt fra alle husholdsmedlemmene summeres opp, som inntekt fra arbeid, investeringer og sosiale trygder, mens skatt o.l. trekkes i fra. Mens ekvivalensvekten skal reflektere forskjellene i husholdets størrelse og sammensetning.

Ekvivalent netto månedlig husholds inntekt =

Total netto månedlig inntekt i husholdet
Ekvivalent husholds-størrelse

Ekvivalent husholds-størrelse er summen av vektene tilknyttet hvert enkelt medlem av husholdet i følge den modifiserte utgaven av OECD ekvivalensskalaen:

- Vekt 1 til første voksne person
- Vekt 0,5 til den neste og følgende voksne personer
- Og 0,3 for hvert enkelt barn under 14 år

Så ordnes data etter verdien på ekvivalent netto månedlig husholds inntekt, og data deles inn i fem grupper, hvor 20 prosent av utvalget befinner seg i hver gruppe. De 20 prosentene som har lavest inntekt havner i gruppe 1, mens de 20 prosentene som har den høyeste inntekten tilgjengelig havner i gruppe 5.

Utdanningsregisteret:

Utdnivaa1	Høyeste utdanning, nivå. BU_NUS 2000 - ny gruppering
Fagfelt1	Høyeste utdanning, fagfelt BU_NUS 2000 - ny gruppering

Utdnivaa_h – Husholdningens høyeste utdanningsnivå

Dette er en konstruert variabel hvor hele husholdet får verdien til det høyeste fullførte utdanningsnivået i husholdningen.

Alle utdanningsvariablene er basert på et registeruttrekk fra oktober 2014.

Inndelingen av utdanningsnivå og fagfelt følger norsk standard for utdanningsgruppering. Dette er et 6-sifret kodesystem som klassifiserer utdanningsaktiviteter etter nivå og fag. Standarden har følgende struktur:

1. siffer Nivå
2. siffer Fagfelt
- 2.-3. siffer Faggruppe
- 2.-4. siffer Utdanningsgruppe
- 1.-6. siffer Enkeltutdanning

1. og 2. siffer kan brukes til selvstendige grupperinger, mens 2.-3., 2.-4. og 1.-6. siffer i kombinasjon kan brukes som egne grupperinger i koding av utdanningsaktiviteter og produksjon av offisiell utdanningsstatistikk.

For inndeling av nivå, se under og for spesifikasjoner av fagfelt og øvrige koder, se Norsk standard for utdanningsgruppering (Statistisk sentralbyrå 2001):

http://www.ssb.no/emner/04/90/nos_c617/nos_c617.pdf

Tredeling av nivå	Nivå	Nivånavn	Klassetrinn
	0	Ingen utdanning og førskoleutdanning	Under skoleplikt
Obligatorisk utdanning	1	Barneskoleutdanning	1.-7. klassetrinn
	2	Ungdomsskoleutdanning	8.-10. klassetrinn
	3	Videregående, grunnutdanning	11.-12. klassetrinn
Mellomutdanning	4	Videregående, avsluttende utdanning	13. klassetrinn +
	5	Påbygging til videregående utdanning	14. klassetrinn +
Universitets- og høyskoleutdanning	6	Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå	14. klassetrinn
	7	Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå	18.-19. klassetrinn
	8	Forskerutdanning	20. klassetrinn +
	9	Uppgitt utdanningsnivå	

Befolkningsregisteret:

Fodeland1	Fødeland
Invkat1	Innvandringskategori
Landbak3gen1	Landbakgrunn, verdensregionsinndeling

Fodeland1 : Fødeland

Fødeland er hovedsakelig mors bosted da personen ble født.

For informasjon om ny standard for gruppering av personer etter innvandringsbakgrunn, se:

<http://www.ssb.no/vis/vis/omssb/1gangspubl/art-2008-10-14-01.html>

For informasjon om temaet innvandring, se: <http://www.ssb.no/innvandring/>

Invkat1: Innvandringskategori

A Født i Norge med to norskfødte foreldre

B Innvandrere

C Norskfødte med innvandrerforeldre

E Utenlandsfødte med én norskfødt forelder

F Norskfødte med én utenlandsfødt forelder

G Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge.

Norskfødte med innvandrerforeldre er født i Norge, men har to foreldre som er innvandrere.

Følgende inndelinger blir brukt for personer med *annen innvandringsbakgrunn*:

- Utenlandsfødte med en norskfødt forelder
- Norskfødte med en utenlandsfødt forelder
- Utenlandsfødte med norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte)

Landbak3gen1: Landbakgrunn

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette foreldrenes eventuelle utenlandske fødeland. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfellene født i samme land. I tilfelle der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

For kode for de enkelte land, se:

<http://www.ssb.no/klasse/#/klassifikasjoner/91>

Statsbrg1: Statsborgerskap

Statsborgerskap er IOs statsborgerskap per dato, for landkode se lenke under Landbakgrunn

Regkomm: kommune fra register

Dette er kommunen IO er registrert bosatt i, og består av en fire-sifre kode

Landsdel: Landsdel, NUTS 2

Landsdel er basert på IOkomm og kodes slik:

1 Oslo og Akershus

2 Hedmark og Oppland

3 Sør-Østlandet: Østfold, Vestfold, Buskerud og Telemark

4 Agder og Rogaland

5 Vestlandet: Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal

6 Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag

7 Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark

TS Kode: Tett spredt kode

s = person ikke bosatt i tettsted

t = person bosatt i tettsted

TS Stor: Tettsted størrelse

11 Inntil 199 bosatte (Ikke tettsted)

12 Tettsted med 200 - 499 bosatte

13 Tettsted med 500 - 999 bosatte

14 Tettsted med 1 000 - 1 999 bosatte

15 Tettsted med 2 000 - 19 999 bosatte

16 Tettsted med 20 000 - 99 999 bosatte

17 Tettsted med 100 000 eller flere bosatte

Videre hentes:

Famreg Familiestørrelse fra register

FodtDato Personens fødselsdato

Kjonn_ Kjønn

Ald2015_ Alder IO fyller i løpet av 2015

7. Dokumentasjon av datafiler og publisering

7.1. Variable på arkivfil Levekårsundersøkelsen om helse

Intervjufilen med registeropplysninger danner grunnlaget for den offisielle helsestatistikken og for filene som sendes til NSD. Under beskrives de omkodinger av bakgrunnsvariabler som gjøres i forbindelse med publiseringer på ssb.no.

Alder

I analysesammenheng brukes kullalder (*Ald2015_1*) som er IOs alder ved utgangen av året undersøkelsen ble foretatt. Denne aldersvariabelen deles inn i følgende aldersgrupper i Statistikkbanken:

- 16-24 år
- 25-44 år
- 45-66 år
- 67 år og over

Økonomisk status

Variabelen dekker personens egen oppfatning av viktigste aktivitet på intervju tidspunktet. Dette skiller seg fra ILO definisjonen som har en forhåndsdefinert klassifisering av økonomisk status.

Selvsosstat: IOs selvdefinerte økonomiske status:

- 1 Ansatt, fulltid
- 2 Ansatt, deltid
- 3 Selvstendig næringsdrivende, fulltid
- 4 Selvstendig næringsdrivende, deltid
- 5 Arbeidsledig
- 6 Student eller elev i arbeidsrettet opplæring
- 7 Alders- eller AFP-pensjonist
- 8 Ufør eller ikke i stand til å arbeide
- 9 Utfører verneplikt
- 10 Hjemmearbeidende
- 11 Annen inaktiv person

I Statistikkbanken er selvdefinert økonomisk status omkodet slik:

- Yrkesaktiv heltid: Består både av ansatte og selvstendig næringsdrivende (1 og 3)
- Yrkesaktiv deltid: Består både av ansatte og selvstendig næringsdrivende (2 og 4)
- Arbeidsledig (5)
- Student: inkluderer personer i arbeidsrettet opplæring og verneplikt (6 og 9)
- Alders- eller afp pensjonist (7)
- Ufør eller ikke i stand til å arbeide (8)
- Hjemmearbeidene (10)

Landsdel

Inndelingen i landsdeler er basert på NUTS 2. I våre analyser og i statistikkbanken er imidlertid "Hedmark og Oppland" og "Sør-Østlandet" slått sammen til "Østlandet ellers".

- Oslo og Akershus
- Østlandet ellers (2 og 3)
- Vestlandet
- Trøndelag
- Nord-Norge

Familiefasefam_fase: IOs familiefase

- 1 Ensl -24, hos foreldre
- 2 Ensl -24, andre
- 3 Enslig 25-44 år
- 4 Gift/sambo 16-44 år uten barn
- 5 Enslig forsørger
- 6 Par m/barn 0-6 år, yngste barn
- 7 Par m/barn 7-19 år, yngste barn
- 8 Par u/barn, 45-66 år
- 9 Par u/barn, 67-79 år
- 10 Par u/barn, 80 år eller eldre
- 11 Enslig 45-66 år
- 12 Enslig 67-79 år
- 13 Enslig 80 år eller eldre
- 14 Uoppgitt
- 98 Vil ikke svare
- 99 Vet ikke

Familiefase grupperer den intervjuede personen etter alder, samlivsstatus, om personen har barn og barnas alder. Kjennermerket skiller mellom enslige og par der par både omfatter gifte og samboende. Enslig refererer altså til om personen lever i et parforhold eller ikke, og ikke til om vedkommende bor alene. Gruppene med barn omfatter personer som bor sammen med egne barn (medregnet stebarn og adoptivbarn) i alderen 0-19 år.

Denne er omkodet slik i Statistikkbanken:

- Enslige 16-24 år som bor hos foreldre (1)
- Enslige 16-24 år ellers (2)
- Enslige 25-44 år (3)
- Par 16-44 år u/ barn (4)
- Enslige forsørgere (5)
- Par m barn 0-6 år (6)
- Par m barn 7-19 år (7)
- Par uten barn 45-66 år (8)
- Par u barn 67 år og eldre (9 og 10)
- Enslige 45-66 år (11)
- Enslige 67 år og eldre (12 og 13)
- Uoppgitt (14, 98 og 99)

Utdanning

I Statistikkbanken brukes IOs utdanningsnivå, som er basert på *Utdnivaa_1*: Høyeste fullførte utdanning (IO), første siffer NUS 2014-tall. Denne omkodes slik:

- Grunnskole (1 og 2)
- Videregående skole (3, 4 og 5)
- Universitet og høyskole (6, 7 og 8)
- Uoppgitt eller ingen fullført utdanning (0 og 9)

Bostedsstrøk

Personer er gruppert etter om de bor i spredtbygd strøk eller i tettbygd strøk i bestemte størrelsesgrupper. Som spredtbygd strøk regnes foruten all spredt bosetting, også husklynger med færre enn 200 bosatte. Tettbygd strøk er område med minst 200 bosatte der avstanden mellom husene som hovedregel ikke overstiger 50 meter. Ut fra variablene *TS_Kode* : Tett_spredt_kode og *TS_Stor* : Tettsted_størrelse blir det laget en variabel for bostedsstrøk:

Spredtbygd, under 200 innbyggere (TSs_Kode = 1 eller TS_Stor = 11).
Tettbygd, opp til 20 000 innbyggere (TS_Stor = 12, 13, 14 eller 15).
Tettsteder med 20 000-99 999 innbyggere (TS_Stor = 16).
Tettsteder med 100 000 innbyggere eller flere (TS_Stor = 17).

7.2. Tegnsetting i filen

Under intervjuet har intervjuobjektet mulighet til å la være å svare, eller svare *vet ikke* på det det spørres om. Dette er på filen markert med egne verdier, hvor tallet 8 representerer «vil ikke svare», mens 9 representerer «vet ikke». For numeriske variable uten tilknyttet format vil man ved høye verdier gå fra å benytte kodene 8/9 til 98/99 eller 998/999. Variable med formater vil som oftest ha formatlablene «vil ikke svare» og «vet ikke».

7.3. Publiseringer i statistikkbanken

På bakgrunn av undersøkelsen ble det i juni 2016 publisert to artikler med tilhørende tall på ssb.no. Den ene publiseringen handlet om helse og levekår og ligger tilgjengelig på nettsidene til SSB:

<http://www.ssb.no/helse/statistikker/helseforhold>

Mens den andre publiseringen omhandlet sosial kontakt, se:

<http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/soskon/hvert-3-aaar/2016-06-24>

Det ble også lagt ut tall om uformell omsorg i september 2016. Tall og artikkel finnes ligger tilgjengelig her: <http://www.ssb.no/helse/statistikker/omsarb>

I tillegg til artikler og ferdige tabeller og figurer, kan en selv lage tabeller og/eller figurer ved å benytte seg av statistikkbanken: <https://www.ssb.no/statistikkbanken> (Klikk på lenken og velg deretter Helse og så Helseforhold og levevaner.)

8. Utlevering av data

8.1. Norsk Senter for Forskningsdata (NSD)

To anonymiserte filer av Levekårsundersøkelsen om helse 2015 er levert til NSD, hvor disse er tilgjengelig for forskere og studenter. Begge filene blir oppdatert med registerdata om lønn og inntekt i løpet av våren 2017.

Nytt i 2015 sammenlignet med tidligere undersøkelser er at dataene kan brytes ned på fylke. Dette medfører endringer i hvilke variable som kan kobles på for å sikre anonymitet og for å sikre at personvernet er ivaretatt. Det er derfor laget to filversjoner av undersøkelsen. Begge filene er tilgjengelige i NSD. Versjon 1 inneholder fylke, samt aggregert informasjon om husholdningen. Versjon 2 inneholder ikke fylke, men landsdelsinndeling, og individinformasjon om husholdet.

På filene som blir levert til NSD vil enkelte av de påkoblede registervariablene derfor bli slettet, omkodet eller trunkert.

For å få utlevert data på individnivå fra NSD må man være tilknyttet en godkjent forskningsinstitusjon. Forskeren eller studenten må selv ta kontakt med personvernombudet. Informasjon om hvilke undersøkelser som er tilgjengelig og hvordan man går frem for å få utlevert mikrodata - se:

<http://www.nsd.uib.no/nsddata/serier/levekaarundersokelser.html>.

Vedlegg A: Informasjonsbrev til respondenter

Oslo, desember 2015
Saksbehandler: Martin Arstad Isungset
E-post: levekaar@ssb.no
Telefon 62 88 56 08 (kl. 9.00 - 21.00)

Vi ønsker å intervju deg om levekår og helse

En av våre intervjuere vil i løpet av kort tid ringe deg for å stille noen spørsmål om blant annet bruk av helsetjenester, egen helse, levevaner og kontakt med andre.

Du er en av 14 000 personer som er trukket tilfeldig ut fra folkeregisteret til levekårsundersøkelsen om helse. Svarene du gir brukes til å lage statistikk som er viktig for å forstå samfunnet vårt og for å kunne planlegge for framtiden. SSBs statistikk er tilgjengelig for alle, og brukes blant annet av departementer, forskere, media og interesseorganisasjoner.

Ditt svar er viktig. Vi er avhengige av at flest mulig av de som er trukket ut blir med i undersøkelsen for at vi skal få en riktig fordeling av alder, kjønn og bosted. Svarene du gir skal benyttes til å lage statistikk, og vi vil aldri offentliggjøre opplysninger om deg. Alle våre ansatte har taushetsplikt. Undersøkelsen er frivillig, og du kan når som helst trekke deg og kreve svarene slettet.

Du kan lese mer om undersøkelsen og personvern i brosjyren og på www.ssb.no/levekar-helse. Ta gjerne kontakt med oss på telefon eller e-post for å avtale tidspunkt for intervju.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Christine Meyer
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Oslo, desember 2015
Saksbehandlar: Martin Arstad Isungset
E-post: levekaar@ssb.no
Telefon 62 88 56 08 (kl. 9.00 - 21.00)

Vi ønskjer å intervjuje deg om levekår og helse

Ein av intervjuarane våre vil om kort tid ringje deg for å stille nokre spørsmål om blant anna bruk av helsetenester, eigen helse, levevanar og kontakt med andre.

Du er ein av 14 000 personar som er trekt tilfeldig ut frå folkeregisteret til levekårundersøkinga om helse. Svara du gir vil bli brukt til å lage statistikk som er viktig for å forstå samfunnet vårt og for å kunne planleggje for framtida. SSBs statistikk er tilgjengeleg for alle, og blir brukt blant anna av departement, forskarar, medium og interesseorganisasjonar.

Svaret ditt er viktig. Vi er avhengige av at så mange som mogleg av dei som er trekte ut blir med i undersøkinga for at vi skal få ei riktig fordeling av alder, kjønn og bustad. Svara du gir skal nyttast til å lage statistikk, og vi vil aldri offentleggjere opplysningar om deg. Alle våre tilsette har teieplikt. Undersøkinga er frivillig, og du kan når som helst trekkje deg og krevje at svara blir sletta.

Du kan lese meir om undersøkinga og personvern på www.ssb.no/levekar-helse. Ta gjerne kontakt med oss på telefon eller e-post for å avtale tidspunkt for intervju.

På førehand takk!

Med venleg helsing

Christine Meyer
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Vedlegg B: Brev til foresatte

EHIS «IO_NR»

«NAVN»
BOLIGNUMMER «BOLIGNR»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Oslo, «DATO»
Saksbehandler: Martin Arstad Isungset
Telefon 62 88 56 08 (kl. 09.00 - 21.00)
Avdeling for datafangst og metode

Vi ønsker å intervjuere din sønn eller datter

Til informasjon er din sønn eller datter trukket ut til å delta i Statistisk sentralbyrås undersøkelse om levekår og helse. Han/hun får også et eget brev om undersøkelsen. En av våre intervjuere vil i løpet av kort tid ta kontakt på telefon for å gjennomføre intervjuet.

Han/hun er én av 14 000 personer som er trukket tilfeldig fra folkeregisteret til undersøkelsen. Hans/hennes deltakelse er viktig for å kartlegge helsetilstanden i befolkningen, og å forstå utviklingen i samfunnet

Tema i undersøkelsen er bruk av helsetjenester, egen helse, levevaner og kontakt med andre. Levekårsundersøkelsene om helse er blant våre viktigste kilder til å kartlegge helsetilstanden i Norge, og undersøkelsen er også en del av et europeisk samarbeid for å sammenligne helsetilstanden mellom ulike land.

Undersøkelsen gjennomføres i henhold til statistikkloven og personopplysningsloven. Statistisk sentralbyrås medarbeidere har taushetsplikt. Dere kan lese mer om dette i den vedlagte brosjyren. Det er frivillig å delta, og din sønn/datter kan når som helst trekke seg fra undersøkelsen og kreve opplysningene han/hun har oppgitt slettet. For at vi skal få så pålitelige resultater som mulig, er det imidlertid viktig at alle som er trukket ut blir med. Vi kan ikke erstatte de som ikke ønsker å delta med noen andre.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Torbjørn Hægeland
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

«NAVN»
BOLIGNUMMER «BOLIGNR»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Oslo, «DATO»
Saksbehandlar: Martin Arstad Isungset
Telefon 62 88 56 08 (kl. 09.00 - 21.00)
Avdeling for datafangst og metode

Vi ønskjer å intervjuje din son eller dotter

Til informasjon er din son eller di dotter trekt ut til å delta i Statistisk sentralbyrås undersøking om levekår og helse. Han/ho får også eit eget brev om undersøkinga. Ein av våre intervjuarar vil om kort tid ta kontakt med han/ho på telefon for å gjennomføre eit telefonintervju.

Han/ho er ein av 14 000 personar som er trekt tilfeldig frå folkeregisteret til undersøkinga. Hans/hennes deltaking er viktig for å kartlegge helsetilstanden i befolkninga, og å forstå utviklinga i samfunnet.

Tema i intervjuet er bruk av helsetenester, egen helse, levevanar og kontakt med andre. Levekårsundersøkinga om helse er blant våre viktigaste kjelder til å kartleggje helsetilstanden i Noreg, og undersøkinga er også ein del av eit europeisk samarbeid for å samanlikne helsetilstanden mellom ulike land.

Undersøkinga gjennomførast i samsvar med statistikklova og personopplysningslova. Statistisk sentralbyrås medarbeidarar har teieplikt. Dykk kan lese meir om dette i den vedlagde brosjyra. Det er frivillig å delta, og din song/dotter kan når som helst trekkje seg frå undersøkinga og krevje opplysningane han/ho har gitt sletta. For at vi skal få så pålitelege resultat som mogleg, er det likevel viktig at alle som er trekt ut blir med. Vi kan ikkje erstatte dei som ikkje ønskjer å delta med andre.

På førehand takk!

Beste helsing

Torbjørn Hægeland
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Vedlegg C: Brosjyre

Statistisk sentralbyrå ivaretar personvernet

Intervjueren som ringer deg kan fortelle hvordan du får bekreftet at hun eller han arbeider for Statistisk sentralbyrå. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler, og SSB er underlagt kontroll fra både datatilsynet og eget personvernombud. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hvem som har deltatt eller hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen.

Spørsmål om personvern kan du rette til personvernombud@ssb.no.

Les mer på www.ssb.no/omssb/personvern/

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for Innsamling, bearbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge. Statistikken utarbeides på et uavhengig grunnlag, er av høy kvalitet og spres som et felles gode for samfunnet. Mer om Statistisk sentralbyrå finner du på www.ssb.no

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep. 0033 Oslo

E-post: levekaar@ssb.no
Telefon: 62 88 56 08

Levekårsundersøkelsen om helse

- følger utviklingen i samfunnet

Design: Siri Bequvam, C. Courtois

Hva handler undersøkelsen om?

Levekårsundersøkelsen om helse viser utviklingen i nordmenns helse og levevaner over tid, og spørsmålene i undersøkelsen handler om helsetilstand, bruk av helse-tjenester, levevaner og kontakt med andre.

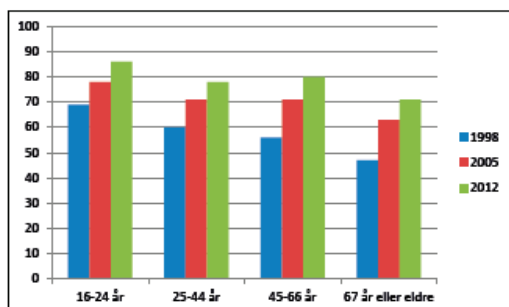
Les mer om undersøkelsen på <http://www.ssb.no/levekår-hels>

Hva skal undersøkelsen brukes til?

- Undersøkelsen er nødvendig for å kartlegge helsetilstanden i befolkningen og å sammenlikne mellom ulike grupper.
- Undersøkelsen gir grunnlag for den offisielle statistikken om levekår og helse i Norge. Statistikken er tilgjengelig for alle på [ssb.no](http://www.ssb.no)
- Resultatene blir brukt av departementer, universiteter og forskingsmiljøer, ulike interesseorganisasjoner og media.
- Undersøkelsen er en del av et stort europeisk samarbeid (European Health Interview Survey - EHIS) som sammenligner helseforhold i europeiske land.

Figuren viser andel personer som oppgir å ha trent eller mosjonert ukentlig eller oftere i henholdsvis 1998, 2005 og 2012.

Hvordan skal jeg svare?

En av våre intervjuere vil ringe deg for å gjennomføre et intervju på telefon. Intervjuet tar om lag 30 minutter. Du trenger ikke forberede deg på noen måte i forkant. Det er også mulig å ta kontakt med oss på tlf 62 88 56 08 (man-fre 09.00-21.00), eller epost levekaar@ssb.no for å avtale tidspunkt for intervju, eller for å gjennomføre det direkte.

Det er viktig at du er med!

Hver enkelt som er trukket ut representerer en større gruppe mennesker. Det er ikke mulig å erstatte deg med en annen person. For at alle grupper skal telle med, er det derfor viktig at flest mulig svarer. Dersom det for eksempel er mange eldre som ikke svarer, får vi mindre sikre opplysninger om hvordan de eldre har det. På samme måte kan vi få et feil bilde av befolkningens helsetilstand dersom mange med dårlig helse ikke svarer.

Registerkoblinger

For å gjøre intervjuet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi i tillegg til opplysninger om husholdningen fra folkeregisteret, koble svarene dine med opplysninger om deg og husholdningens øvrige medlemmer fra registre som SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger om utdanning fra skoler, fylker og Lånkassen, opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten, opplysninger om arbeidsgiver, trygder, stønader fra Skatteetaten og NAV, samt opplysninger om fastleger fra fastlegeregisteret. Innen 01.04.2017 vil vi anonymisere datamaterialet slik at identifisering av den enkelte ikke er mulig. Statistisk sentralbyrå vil aldri formidle videre hvem som har deltatt, eller hva den enkelte har svart.

Vedlegg D: Papirutgave av spørreskjemaet

Informasjon til dokumentet

Dette er papirversjonen av det elektroniske skjemaet Levekårsundersøkelsen om helse 2015 – denne tverrsnittundersøkelsen har som overordnet tema: helse, omsorg og sosial kontakt. I et slikt dokument kan det forekomme feil med hensyn til spørsmålstekst og hopp, verifisering av spørsmålsstilling i det elektroniske skjemaet kan fås ved å kontakte Statistisk sentralbyrå – seksjon for personundersøkelser.

I spørreskjemaene skiller vi mellom tekst med ulike fargekoder. Dette gjør vi for å gjøre skjemaene mer oversiktlige og dermed lette arbeidet for intervjuerne. Skriftpylene forteller deg hva intervjuerne kan, skal og ikke skal lese opp for IO. Dette er hovedreglene:

- **Svart skrift:** vanlig spørsmålstekst som skal leses
- **Grønn skrift:** Forklaringer, instruksjoner og informasjon til intervjuer
- **Rosa skrift:** spørsmål som intervjuerne skal svare på

Tekst som er skrevet i sort i spørsmålsteksten skal altså leses opp for IO, mens tekst som er skrevet i grønt ikke skal leses.

Svaralternativer som er nevnt i spørsmålsteksten og står i grønt **kan** leses dersom det er nødvendig å gjenta svaralternativene for IO.

Gjennom hele skjemaet kan intervjuerne trykke F8 'vet ikke' og F9 'vil ikke svare'.

Levekårsundersøkelsen om helse 2015

Produktnummer 0199

SPØRRESKJEMA

Innhold

KARTLEGGING AV HUSHOLDNINGEN	33
HELSETILSTAND	35
SYMPTOMER OG SMERTER	36
FUNKSJONSEVNE	37
TRIVSEL, MESTRING OG TRYGGHET	43
HELSETJENESTER	47
OMSORGSBEHOV	53
OMSORGSARBEID	54
MEDISINER, VAKSINER, PRØVER OG MÅLINGER	56
UDEKKET BEHOV FOR HELSETJENESTER	60
LEVEVANER	62
TOBAKK OG ALKOHOL	65
SOSIAL KONTAKT	68
ARBEID	75

- SAMTYKKE

Innled

INNLEDNINGSSPØRSMÅLET.

Registrer om du skal starte intervjuet eller registrere en overføring, frafall eller avgang.

1. Start intervjuet
2. Overfør til annen intervjuer
3. Frafall
4. Avgang

Hvis Innled = 1

Samtykke1

Registrer om IO har lest informasjonsbrevet vi har sendt eller fått det referert og samtykker til å delta.

1. IO har mottatt brevet og samtykker i å delta.
2. IO har fått referert innholdet i brevet og samtykker i å delta
3. Ingen av delene

KommNavn

Ifølge våre registeropplysninger bor du i [regkomm] kommune. Bor du fortsatt der?

Trykk <ENTER> hvis IO fortsatt bor i angitt kommune.

Hvis ikke – skriv inn nytt kommunenavn.

Start1

Først kommer noen spørsmål for å registrere husholdningen

Nå starter husholdningskartleggingen. Tast <1> for å gå videre

KARTLEGGING AV HUSHOLDNINGEN

*Nye

Vi vil gjerne ha en oversikt over de personene som tilhører husholdningen. Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid skal regnes med.

Vi har registrert at følgende [^]AntReg personer tilhører husholdningen (Liste over husholdsmedlemmene).

Består husholdningen av disse personene nå, eller er det noen som skal legges til eller trekkes fra?

1. Husholdningen stemmer
2. Personer skal både legges til og trekkes fra
3. Person(er) skal legges til
4. Person(er) skal trekkes fra

Til aleneboere

EnPers

I følge registeret bor du alene i husholdningen. Stemmer dette?

Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er midlertidig borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid skal regnes med.

1. ja
2. nei

Hvis Nye = 2 eller 4

AntUt

Hvilke personer er det som ikke tilhører husholdningen?

Hvis Nye = 2 eller 3 eller EnPers = nei

AntNye

Hvor mange personer utenom [deg/disse] tilhører husholdningen?

For hver person som ikke er hentet fra register

Oppgi navn, fødselsdato og kjønn

For alle unntatt IO (Slekt)

*Slekt

Hvilket familieforhold har [hun/han] til [IOs navn]?. Trykk <ENTER> om avmerket svaralternativet er riktig

1. IO selv
2. Ektefelle
3. Samboer
4. Sønn/datter
5. Stesønn/stedatter
6. Søsken/halvsøsken
7. Stesøsken
8. Foreldre
9. Steforeldre
10. Svigerforeldre
11. Svingersønn/-datter
12. Besteforeldre
13. Barnebarn
14. Annen slektning av IO
15. Annen ikke-slektning

Hvis alder > 15 år

*Siv

Er [han/hun/du] gift eller samboende?

1. Ja, gift/registrert partner
2. Ja, samboende
3. Nei

Hvis Siv ≠ gift/registrert partner

*Sivstat

Hva er [hans/hennes/din] sivile status?

1. Ugift
2. Gift/registrert partner
3. Enke(mann)/gjenlevende partner
4. Separert/separert partner
5. Skilt/skilt partner

For hver person stilles ev. Mor - Partner Hvis Slekt [11..15] og under 70 år (Mor - Far)

Mor

Er noen i husholdningen ^navn sin mor?

Denne listen viser alle kvinner i husholdningen som er minst 15 år eldre enn IO

<Liste over personer>

Far

Er noen i husholdningen ^navn sin far?

Denne listen viser alle menn i husholdningen som er minst 15 år eldre enn IO

<Liste over personer>

His Siv = gift/samboer og Slekt = [4-15],

Partner

Hvem i husholdningen er ^navn sin [samboer/ektefelle]?

Trykk <ENTER> om ^NAVN SIN ^EKTEF bor utenfor husholdningen. Denne listen viser alle i husholdningen over 15 år som er gift/samboende. Hvis du ikke finner vedkommende på listen kan det skyldes at du har satt feil kode i SIV!

<Liste over gifte/samboende personer>

*Kontrolleres mot husholdningsboks**Hvis IO ikke bor sammen med far*

SoKo1_far

Lever din far?

1. ja
2. nei

Hvis IO ikke bor sammen med mor

SoKo1_mor

Lever din mor?

1. ja
2. nei

Stilles til IO som er født i 1981 eller tidligere

SoKo4a

Har du noen barn som er fylt 16 år og som er flyttet hjemmefra?

1. ja
2. nei

HELSETILSTAND

Nå går vi over til spørsmål om helsen din.

ALLE

HS1

Hvordan vurderer du din egen helse sånn i alminnelighet. Vil du si at den er ...

1. svært god
2. god
3. verken god eller dårlig
4. dårlig
5. svært dårlig?

ALLE

*HS2

Har du noen langvarige sykdommer eller helseproblemer? Vi tenker også på sykdommer eller problemer som er sesongbetonte eller som kommer og går. **Betingelsen er at den/de har vart, eller forventes å vare i minst seks måneder**

1. ja
2. nei

ALLE

HS2b

Har du funksjonshemming eller har du plager som følger av skade? Vi tenker også på plager som kommer og går.

1. ja
2. nei

Hvis HS2=1 og/eller HS2b=1

HS3a

Skaper [*HS2 = 1, langvarige sykdommer eller helseproblemer / HS2b = 1 funksjonshemninger eller plager / HS2 og HS2b = 1; noe av dette*] begrensninger i å utføre alminnelige hverdagsaktiviteter?

1. ja
2. nei

Hvis HS3a = 1, helseproblemene skaper begrensninger i hverdagen

HS3b

Har disse begrensningene vart i seks måneder eller mer?

1. ja
2. nei

Hvis HS3b=1, begrensningene har vart i 6 mnd eller mer

HS3c

Vil du si at du opplever store begrensninger eller noen begrensninger?

1. store begrensninger
2. noen begrensninger

ALLE

*CD1

Jeg vil nå lese opp en liste over varige helseproblemer.

Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt

1. ja
2. nei

- CD1A. ... astma, også allergisk astma?
 CD1B. kronisk bronkitt, kols eller emfysem?
 CD1C. ... hjerteinfarkt eller varige plager etter hjerteinfarkt?
 CD1D.angina, hjertekramper?
 CD1E. ... høyt blodtrykk? **hypertensjon**
 CD1F. hjerneslag eller varige plager etter slag?
 CD1G.slitasjegikt, artrose? **ikke artritt**
 CD1H. ryggglidelse som isjias, lumbago eller prolaps ?
 CD1I. nakkelidelse?
 CD1J. diabetes? **sukkersyke**
 CD1K. ... pollenallergi, høysnue, allergisk utslett el. matallergi? **Ikke matintol el. allergisk astma**
 CD1L. kronisk leversvikt? **skrumplever**
 CD1M. ...urininkontinens? **urinlekkasje**
 CD1N. ...kronisk nyresvikt? **ikke nyresten**
 CD1P.ondartet kreft?
 CD1O. ... depresjon?
 CD1Q. ... **ingen av sykdommene**

SYMPTOMER OG SMERTER

Intro

De neste spørsmålene handler om symptomer og smerter.

ALLE

H9 Har du i løpet av de siste **3 månedene** hatt noen av følgende plager:

Regn bare med varige eller tilbakevendende plager.

- H9_1. ... smerter i kroppen? muskelsmerter, brystmerter, mv
 H9_2. ... hodepine eller migrene?
 H9_5. ... pustebesvær? kortpustet eller tungpustet
 H9_6. ... hoste?
 H9_7. ... kvalme eller fordøyelsesbesvær?
 H9_8. ...svimmelhet eller dårlig balanse?
 H9_12. ... konsentrasjonsvansker?
 H9_11. ... irritabel eller aggressiv?
 H9_16. ... **ingen av plagene**

Hvis H9_1=1 eller H9_2=1 , har hatt smerter siste 3 måneder

PN1

Hvis du tenker på de siste **4 ukene**, hvor sterke smerter har du hatt?

1. ingen
2. veldig milde
3. milde
4. moderate
5. sterke
6. veldig sterke

Hvis PN1=2,3,4,5, smerter siste 3 mnd og også siste 4 uker

PN2

I løpet av de siste **4 ukene**, i hvilken grad har smertene påvirket din arbeidsevne?

Tenk også på studier og husarbeid.

1. ikke i det hele tatt
2. noe
3. en del
4. ganske mye
5. veldig mye

FUNKSJONSEVNE**Intro**

Nå følger noen spørsmål om syn og hørsel. Vi tenker på varige problemer, ikke på forbigående problemer du har akkurat nå.

ALLE

PL1

Bruker du briller eller kontaktlinser?

1. ja
2. nei
3. ER STERKT SVAKSYNT/BLIND

Hvis PL1=1, bruker briller/kontaktlinser

PL2a

Har du vansker med å se klart selv når du bruker briller eller kontaktlinser? Gjelder syn under gode lysforhold, gjelder alle typer synsproblemer; nærsynthet, langsynthet, sidesyn, dobbeltsyn mv.

1. ja
2. nei

Hvis PL1=2, bruker ikke briller/kontaktlinser

Har du vansker med å se klart? Gjelder syn under gode lysforhold, gjelder alle typer synsproblemer; nærsynthet, langsynthet, sidesyn, dobbeltsyn mv.

1. ja
2. nei

Hvis PL2a=1 (med eller uten briller), har vansker med å se klart

PL2b

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

ALLE

PL3

Bruker du høreapparat?

1. ja
2. nei
3. ER STERKT HØRSELHEMMET ELLER DØV

Hvis PL3 =1, bruker høreapparat

PL4a

Har du vansker med å høre hva som blir sagt i en samtale med en annen person i stille omgivelser, selv når du bruker høreapparat?

1. ja
2. nei

Hvis PL3 =2, bruker ikke høreapparat

Har du vansker med å høre hva som blir sagt i en samtale med en annen person i stille omgivelser?

1. ja
2. nei

Hvis PL4a =1, har vansker med å høre (med eller uten høreapparat)

PL4b

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Hvis PL3= 1, bruker høreapparat

PL5a

Har du vansker med å høre hva som blir sagt i en samtale med en annen person i mer støyende omgivelser selv når du bruker høreapparat? **For eksempel på kafe.**

1. ja
2. nei

*Hvis PL3= 2 bruker **ikke** høreapparat*

Har du vansker med å høre hva som blir sagt i en samtale med en annen person i mer støyende omgivelser? **For eksempel på kafe.**

1. ja
2. nei

Hvis PL5a =1, har vansker med å høre

PL5b

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

ALLE

*Kons1a

Har du vansker med å konsentrere deg eller huske ting?

1. ja
2. nei

Hvis Kons1a=1, konsentrasjonsproblemer

Kons1

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

H29a

Har du vansker med å få kontakt med eller snakke med andre mennesker?

1. ja
2. nei

Hvis H29a_2=1, sosial kontakt

H29b

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Intro

De neste spørsmålene handler om ditt funksjonsnivå. Tenk på det du klarer hvis du ikke har hjelpemidler eller støtte tilgjengelig.

ALLE

PLXa

Har du vansker med å gå en 5 minutters tur i noenlunde raskt tempo?

1. ja
2. nei

Hvis PLXa=1, vansker med å gå en 5 minutters tur

PLXb

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Hvis PLX=1 har vansker med å gå en 5 minutters tur

PL6a

Har du vansker med å gå 500 meter på flatt underlag?

1. ja
2. nei

Hvis PL6a=1, har vansker med å gå 500 m på flatt underlag

PL6b

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

ALLE

PL7a

Har du vansker med å gå i trapper opp eller ned en etasje uten å hvile?

1. ja
2. nei

Hvis PL7a=1, har vansker med å gå i trapper

PL7b

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Intro

Vi skal nå lese opp noen husholdningsaktiviteter, og vil gjerne vite om du har vansker med å utføre noen av disse aktivitetene uten hjelp av andre.

Hvis >64 år eller (16-64 år og HS3C=1,2), sykdom, skade eller funksjonshemming

HA1A_1

Har du vansker med å tilberede mat til deg selv?

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1A_1=1

HA1A_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

HA1B_1

Har du vansker med å bruke telefonen?

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1B_1=1

HA1B_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

HA1C_1

Har du vansker med å kjøpe inn dagligvarer?

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1C_1=1

HA1C_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
1. klarer du det ikke?

HA1D_1

Har du vansker med å dosere og ta medisiner du trenger?

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1D_1=1

HA1D_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

HA1E_1

Har du vansker med å gjøre lett husarbeid, for eksempel vaske opp eller tørke støv ?

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1E_1=1

HA1E_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker, eller
3. klarer du det ikke?

HA1F_1

Har du vansker med å gjøre tyngre husarbeid, for eksempel støvsuge eller vaske gulv?

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1F_1=1

HA1F_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker, eller
3. klarer du det ikke?

HA1G_1

Har du vansker med å håndtere regninger og ordne med post og papirarbeid?

OBS spørsmålet gjelder ikke IO's økonomi eller betalingsevne!! (rosa tekst)

1. ja
2. nei
3. har aldri prøvd/trenger ikke å gjøre det

Hvis HA1G_1=1

HA1G_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Hvis en av HA1A_1 - HA1G_1=1, har vansker med minst en av husholdningsaktivitetene

Tenk på de(n) husholdningsaktiviteten(e) som du har vansker med.

HA2

Får du vanligvis hjelp?

[Det lages liste over aktiviteten(e) som IO har vansker med]

1. ja, med minst en av aktivitetene
2. nei

Hvis HA2= 1, får vanligvis hjelp

HA3

Trenger du mer hjelp?

[Det lages liste over aktiviteten(e) som IO har vansker med]

1. ja, med minst en av aktivitetene
2. nei

Hvis HA2= 2, får vanligvis ikke hjelp

HA3

Trenger du hjelp?

[Det lages liste over aktiviteten(e) som IO har vansker med]

1. ja, med minst en av aktivitetene
2. nei

Intro

Nå følger noen spørsmål om egenomsorg og personlig pleie.

Til IO > 64 år eller (IO 16-64 år og HS3c=1), har store begrensninger i hverdagen pga helseproblemer

PC1A_1

Har du vansker med å spise selv?

1. ja
2. nei

Hvis PC1A_1=1, har vansker med å spise selv

PC1A_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

PC1B_1

Har du vansker med å sette deg eller reise deg fra en seng eller en stol?

1. ja
2. nei

Hvis PC1B_1=1, har vansker med å sette/reise seg fra seng/stol

PC1B_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

PC1C_1

Har du vansker med å kle av eller på deg selv?

1. ja
2. nei

Hvis PC1C_1=1, har vansker med av/påkledning

PC1C_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

PC1X_1

Har du vansker med å ivareta personlig hygiene?

1. ja
2. nei

Til (IO > 64 år eller IO 16-64 år og HS3c=1) og PC1X_1=1, har store begrensninger i hverdagen pga helseproblemer OG vansker med å ivareta personlig hygiene

PC1E_1

Har du vansker med å bade eller dusje?

1. ja
2. nei

Hvis PC1E_1=1, har vansker med å bade/dusje

PC1E_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Til (IO > 64 år eller IO 16-64 år og HS3c=1) og PC1X_1=1, har store begrensninger i hverdagen pga helseproblemer OG vansker med å ivareta personlig hygiene

PC1D_1

Har du vansker med å bruke toalettet?

1. ja
2. nei

Hvis PC1D_1=1, har vansker med å bruke toalettet

PC1D_2

Har du

1. noen vansker,
2. store vansker eller
3. klarer du det ikke?

Hvis PC1A_1 - PC1E_1 = 1 Har vansker med minst ett av gjøremålene i PC1A_1-PC1E_1

PC2

Tenk på [det gjøremålet/de gjøremålene] som du har vansker med.

Får du vanligvis hjelp?

[Det lages liste over gjøremål(ene) som IO har vansker med]

1. ja, til minst ett av gjøremålene
2. nei

Hvis PC2 = 1, får hjelp

PC3

Trenger du mer hjelp?

[Det lages liste over gjøremål(ene) som IO har vansker med]

1. ja, til minst ett av gjøremålene
2. nei

Hvis PC2 = 2, får ikke hjelp

PC3

Trenger du hjelp?

[Det lages liste over gjøremål(ene) som IO har vansker med]

1. ja, til minst ett av gjøremålene
2. nei

TRIVSEL, MESTRING OG TRYGGHET

Intro

De neste spørsmålene handler om hvordan du har det nå og om hendelser som kan ha påvirket deg i året som har gått.

ALLE

Spm1

**Hvor fornøyd er du med livet sånn i alminnelighet?

Oppgi svaret på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at du er svært misfornøyd med livet og 10 betyr svært fornøyd med livet.

_____ angi verdi 0-10

ALLE

Spm1b

****Opplever du at det du gjør i livet er meningsfylt?**

Oppgi svaret på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at du opplever det du gjør som svært lite meningsfylt og 10 betyr at du opplever det du gjør som svært meningsfylt.

___ angi verdi 0-10

Intro

Jeg skal nå lese opp noen utsagn om hvordan du tenker omkring eget liv.

ALLE

Spm2_1

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Jeg har liten kontroll over det som hender med meg.

1. helt enig
2. ganske enig
3. verken enig eller uenig
4. ganske uenig
5. helt uenig

Spm2_2

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Noen av mine problemer er det ikke mulig for meg å løse

1. helt enig
2. ganske enig
3. verken enig eller uenig
4. ganske uenig
5. helt uenig

Spm2_3

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

Det er ikke mye jeg kan gjøre for å forandre på viktige ting i livet mitt

1. helt enig
2. ganske enig
3. verken enig eller uenig
4. ganske uenig
5. helt uenig

Til IO 18 år og over

Spm10a

Har noe av det følgende hendt deg i løpet av de siste 12 månedene:

Du er blitt separert eller skilt.

1. ja
2. nei

Til IO 18 år og over Hvis Spm10_A = 2

Spm10b

Har noe av det følgende hendt deg i løpet av de siste 12 månedene:

Et samboer- eller partnerskap har opphørt.

1. ja
2. nei

ALLE

Spm10c

Har noe av det følgende hendt deg i løpet av de siste 12 månedene:

Du har mistet noen nære i dødsfall.

1. ja
2. nei

ALLE

Spm10d

Har noe av det følgende hendt deg i løpet av de siste 12 månedene:

Du selv, eller noen som står deg nær, har blitt alvorlig syk.

1. ja
2. nei

ALLE

Spm10e

Har noe av det følgende hendt deg i løpet av de siste 12 månedene:

Du har hatt alvorlige økonomiske problemer.

1. ja
2. nei

ALLE

MH1A

Tenk på hvordan du har hatt det de siste 14 dagene:

Hvor mange av dagene har du hatt liten interesse eller glede ved å gjøre ting?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1B

Hvis du tenker på de siste 14 dagene:

Hvor mange av dagene har du vært nedstemt, deprimert eller følt at alt er håpløst?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1C

*Hvis du tenker på de siste 14 dagene:*Hvor mange av dagene har du hatt problemer med å sovne eller med å sove for mye?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1D

Hvis du tenker på de siste 14 dagene:

Hvor mange av dagene har du følt deg slapp og hatt lite energi eller overskudd?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1E

*Hvis du tenker på de siste 14 dagene:*Hvor mange av dagene har du hatt dårlig appetitt eller spist for mye?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1F

Hvis du tenker på de siste 14 dagene:

Hvor mange av dagene har du følt deg mislykket eller følt at du har skuffet deg selv eller familien din?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1G

Hvis du tenker på de siste 14 dagene:

Hvor mange av dagene har du hatt problemer med å konsentrere deg, for eksempel om å lese avisen eller å se på TV?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

MH1H

Hvis du tenker på de siste 14 dagene:

Hvor mange av dagene har du beveget deg eller snakket merkbart saktere enn vanlig eller vært veldig rastløs og urolig?

1. ingen av dagene
2. noen av dagene
3. mer enn halvparten av dagene
4. nesten hver dag

Intro

De neste spørsmålene handler om hvordan du opplever at du blir behandlet av andre og din opplevelse av trygghet i hverdagen.

ALLE

Disk

Har du i løpet av de siste 12 månedene opplevd å bli diskriminert?

1. ja
2. nei

Hvis Disk=1, hvis blitt diskriminert

Disk_ef

Var dette på grunn av helseproblemer, sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne?

1. ja
2. nei

ALLE

Tillit

Opplever du at folk flest er til å stole på, eller kan du ikke være forsiktig nok når du har med andre å gjøre? Oppgi svaret på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at du ikke kan være forsiktig nok, mens 10 betyr at du synes folk flest er til å stole på.

___ angi verdi 0-10

ALLE

Vo_F2

Har du den siste tiden vært urolig for å bli utsatt for vold eller trusler når du går ute alene der du bor? Vil du si at du er ...

1. svært urolig
2. noe urolig
3. eller ikke urolig?

HELSETJENESTER**ALLE**

*AC1A

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt skadet i en trafikkulykke?

Skader etter vold eller skader i jobbsammenheng skal ikke regnes med.

1. ja
2. nei

*AC1B Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt skadet i en hjemmeulykke? Hos deg selv eller hjemme hos andre. Skader etter vold eller skader i jobbsammenheng skal ikke regnes med.

1. ja
2. nei

*AC1C Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt skadet i en fritidsulykke?

Skader etter vold eller skader i jobbsammenheng skal ikke regnes med.

1. ja
2. nei

Hvis AC1a=1 eller AC1b=1 eller AC1c=1, blitt skadet i en ulykke

AC2a

Fikk du behandling av lege, tannlege eller annet helsepersonell for skaden?

Hvis flere ulykker tenk på den ulykken med den mest behandlingstrengende eller alvorlige skaden.

1. ja
2. nei

Hvis AC2a=1, fikk behandling for skaden

AC2

AC2_1 Hvor fikk du behandling? FLERE SVAR ER MULIG|

AC2_2 på sykehus med innleggelse over natten

AC2_3 på poliklinikk, legesenter eller legevakt

AC2_4 hos tannlege

annet sted

Intro

Nå kommer noen spørsmål om tannhelse og tannhelsetjenester.

ALLE

Tannhel

Hvordan vurderer du tannhelsen din? Vil du si at den er...

1. svært god
2. god
3. verken god eller dårlig
4. dårlig, eller
5. svært dårlig?

ALLE

AM1

Når var du sist hos tannlege. Er det

Regn med reguleringstannlege. Ikke regn med tilfeller der du fulgte barn, ektefelle eller andre.

1. mindre enn 6 måneder siden
2. 6-12 måneder siden
3. 1-2 år siden
4. mer enn 2 år siden, eller
5. aldri?

Intro

De neste spørsmålene handler om konsultasjoner du har hatt med lege. Ta med alle typer konsultasjoner, også telefonkonsultasjoner.

ALLE

*AM2

Når var du sist hos fastlege eller annen allmennlege. Er det

Ikke regn med tilfeller der du fulgte barn, ektefelle eller andre.

1. mindre enn 12 måneder siden,
2. 12 måneder siden eller lengre, eller
3. har du aldri vært hos fastlege/annen allmennlege?

Hvis AM2=1, vært hos allmennlege/fastlege siste 12 måneder

H13a

Omtrent hvor mange kontakter hadde du med fastlege eller annen allmennlege siste 12 måneder. Vi tenker på alle slags kontakter.

Antall kontakter (0-99)

AM3

Hvis H13a=1, hatt en kontakt med allmennlege siste år

Hadde du denne kontakten siste 4 uker?

1. ja
2. nei

AM3

Hvis H13a>1, hatt flere kontakter siste år

Hadde du noen av disse [*antall i H13a*] kontaktene siste 4 uker?

1. ja
2. nei

Hvis AM3=1, hatt kontakt siste 4 uker

AM3 Hvor mange kontakter var dette?

Antall kontakter (0-99)

Hvis H13a=1, hvis en legekontakt

Oyeb

Var dette kontakt for øyeblikkelig hjelp pga egen sykdom? **Ikke ta med legetimer som var forhåndsavtalt eller forhåndsbestilt.**

Hvis H13a>1, hvis flere legekontakter

Hvor mange av disse [*antall i H13a*] kontaktene gjaldt øyeblikkelig hjelp pga egen sykdom? **Ikke ta med legetimer som var forhåndsavtalt eller forhåndsbestilt.**

antall kontakter siste 12 måneder (0-99)

Hvis H13a >0, vært hos allmennlege/fastlege siste år

Intro**Lege7a**

Jeg skal nå lese opp noen påstander om kontakt med fastlegen eller allmennlegen du bruker. For hver påstand vil jeg at du sier om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig. Legen tar meg og mine problemer på alvor.

1. helt enig,
2. litt enig,
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig eller
5. helt uenig

Lege7c

Jeg skal nå lese opp noen påstander om kontakt med fastlegen eller allmennlegen du bruker. For hver påstand vil jeg at du sier om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig. Legen gir meg ikke nok tid.

1. helt enig,
2. litt enig,
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig eller
5. helt uenig

Lege7e

Jeg skal nå lese opp noen påstander om kontakt med fastlegen eller allmennlegen du bruker. For hver påstand vil jeg at du sier om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig.

Jeg blir henvist videre hvis jeg har behov for det.

1. helt enig
2. litt enig
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig
5. helt uenig

Lege7b

Hvor mange dager måtte du vente på å få time siste gang du bestilte time hos fastlegen eller annen allmennlege?

Hvis IO fikk time på dagen skriv <0>

_____ antall dager

ALLE**HO1**

Har du i løpet av de siste 12 månedene vært innlagt på sykehus over natten?

Dersom kvinne under 50 år: Regn med sykehusopphold i forbindelse med fødsel.

Besøk på akuttmottak uten overnatting, eller besøk kun på dagtid skal ikke regnes med.

1. ja
2. nei

Hvis HO1=1, ligget på sykehus over natten

H17a_x

I løpet av de siste 12 månedene, hvor mange opphold har du hatt?

_____ antall opphold siste 12 måneder

H17a_f

Hvis H17a_x = 1 og kvinne under 50 år, ett opphold

Var dette oppholdet en fødsel?

Hvis H17a_x > 1 og kvinne under 50 år, flere opphold

Var ett av oppholdene en fødsel?

1. ja
2. nei

H17aPsyk

Hvis H17a_x = 1 og H17a_f = 2, har hatt ett opphold på sykehus som ikke var en fødsel

Var dette oppholdet på psykiatrisk sykehus eller psykiatrisk avdeling?

Hvis H17a_x > 1, har hatt flere opphold

Var noen av disse oppholdene på psykiatrisk sykehus eller psykiatrisk avdeling?

1. ja
2. nei

Hvis H17a_x > 1 og H17aPsyk > 0, har hatt flere sykehusopphold, og opphold på psykiatrisk avdeling/sykehus

H17aPsyk_1

Hvor mange av [antall i H17a_x] oppholdene var dette?

┌───┐ Antall opphold

Hvis HO1 = 1, har ligget på sykehus siste 12 måneder

HO2

I løpet av de siste 12 månedene, hvor mange netter har du ligget på sykehus til sammen? *Dersom kvinne under 50 år ikke* regn med netter tilbrakt på sykehus i forbindelse med fødsel

┌───┐ antall netter siste 12 måneder (1-365)

ALLE

*HO3

Har du i løpet av de siste 12 månedene vært på sykehus som dagpasient? Det vil si å ha vært på sykehus til utredning eller behandling som er mer omfattende enn en poliklinisk konsultasjon, men UTEN å overnatte.

1. ja
2. nei

Hvis HO3 = 1, har vært dagpasient

HO4

I løpet av de siste 12 månedene, hvor mange ganger har du vært på sykehus som dagpasient?

┌───┐ antall ganger siste 12 måneder (1-365)

Intro

De neste spørsmålene handler om konsultasjoner med legespesialist. Hjertespesialist, hudspesialist, gynekolog eller liknende. Se bort fra kontakter du eventuelt har hatt i forbindelse med sykehusinnleggelse.

ALLE

*AM4

Når var du sist hos legespesialist på poliklinikk eller hos en privat spesialist. Er det ...

Ikke regn med tilfeller der du fulgte barn, ektefelle eller andre.

1. mindre enn 12 måneder siden,
2. 12 måneder siden eller lengre, eller
3. har du aldri vært hos legespesialist?

Hvis AM4=1, har vært hos legespesialist siste 12 måneder

AM_X

Hvor mange ganger?

antall ganger siste 12 måneder (0-99)

Hvis AM4=1, vært hos legespesialist siste 12 måneder

AM5_1

Hadde du denne kontakten siste 4 uker?

1. ja
2. nei

Hvis AM5_1>1, hadde kontakt siste 4 uker

AM5

Hvor mange av disse kontaktene hadde du siste fire uker?

antall kontakter siste 4 uker 0-99

ALLE

AM6B_1

Har du, i løpet av de siste 12 måneder, vært hos psykolog?

1. ja
2. nei

Hvis AM6B_1=1

Psykoa

Hvor mange ganger?

antall ganger siste 12 måneder

Hvis AM6B_1=1, vært hos psykolog

H15psyk_a

Jeg skal nå lese opp to påstander om din kontakt med psykolog. For hver påstand vil jeg at du sier om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig.

H15psyk_a

Psykologen tar meg og mine problemer på alvor.

1. helt enig,
2. litt enig,
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig eller
5. helt uenig

H15Psyk_c

Jeg skal nå lese opp to påstander om din kontakt med psykolog. For hver påstand vil jeg at du sier om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig.

Jeg er tilfreds med behandlingen jeg får hos psykologen.

1. helt enig,
2. litt enig,
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig eller
5. helt uenig

ALLE

AM6B_2

Har du, i løpet av de siste 12 måneder, vært hos psykiater?

1. ja
2. nei

Hvis AM6B_2=1

Psyk

Hvor mange ganger?

 antall ganger siste 12 måneder
Hvis AM6B_2=1, vært hos psykiater

Intro

H15psyk_x

Jeg skal nå lese opp to påstander om din kontakt med psykiater. For hver påstand vil jeg at du skal svare om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig.

Psykiateren tar meg og mine problemer på alvor.

1. helt enig,
2. litt enig,
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig eller
5. helt uenig

H15psyk_z

Jeg skal nå lese opp to påstander om din kontakt med psykiater. For hver påstand vil jeg at du sier om du er helt enig, litt enig, **verken enig eller uenig**, litt uenig eller helt uenig.

Jeg er tilfreds med behandlingen jeg får hos psykiateren.

1. helt enig,
2. litt enig,
3. **verken enig eller uenig**
4. litt uenig eller
5. helt uenig

ALLE

AM6A

Har du, i løpet av de siste 12 måneder, vært hos fysioterapeut?

1. ja
2. nei

Hvis AM6A=1

Fysioa

Hvor mange ganger?

 antall ganger siste 12 måneder
ALLE

Altern

Har du, i løpet av de siste 12 måneder, vært hos alternativ behandler? **homeopat, akupunktør, fotsoneterapeut/refleksolog, aromaterapeut, massasjeterapeut, naprapat, osteopat, healer mv.**

1. ja
2. nei

Hvis Altern=1

Altern

Hvor mange ganger har du brukt slike tjenester siste 12 måneder?

 antall ganger siste 12 måneder

OMSORGSBEHOV**Intro**

Nå kommer noen spørsmål om omsorgsbehov og omsorgsarbeid.

ALLE

oms9

Er det noen i husholdningen som trenger [*Hvis enpersonhushold*: Trenger du] ekstra stell, tilsyn eller hjelp til daglige gjøremål på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller høy alder? **Regn også med deg selv.**

1. ja
2. nei

Hvis oms9=1 eller IO >64 år, IO eller noen i husholdningen trenger hjelp til daglige gjøremål og/eller IO er over 64 år

Oms13

Får [du/husholdningen] regelmessig noe ulønnet hjelp fra slekt, venner eller naboer? **Vi tenker på praktisk hjelp, stell eller tilsyn på grunn av sykdom, funksjonshemming eller høy alder.**

1. ja
2. nei

- a. får ingen regelmessig hjelp?
- b. får hjelp eller tilsyn fra slektninger?
- c. får hjelp eller tilsyn fra venner eller naboer?

Hvis oms13b =1 eller oms13c=1, får hjelp/tilsyn av slektninger og/eller venner, naboer

Oms22

Omtrent hvor mange timer per uke får du [dere] slik hjelp?

 Antall timer siste uke

Hvis oms9=1 eller IO >64 år, IO eller noen i husholdningen trenger hjelp til daglige gjøremål og/eller IO er over 64 år

AM7

Har [du (*hvis enpersonhushold*)/husholdningen] i løpet av de siste 12 måneder hatt besøk av hjemmesykepleier eller mottatt praktisk bistand hjemme? **Helse- og omsorgstjenester fra kommunen.**

1. ja
2. nei

Hvis AM7=1, mottatt tjenester hjemme siste år

Oms_uke

Har du/dere mottatt tjenester siste 4 uker?

1. ja
2. nei

Hvis AM7=1 og oms_15=1, hvis mottatt tjenester hjemme siste 4 uker

Oms_timer

Hvor mange timer?

 antall timer siste 4 uker

ALLE

H42

Har [du/husholdningen] i løpet av de siste 4 ukene hatt regelmessig privat hjelp som [du/dere] har betalt fullt ut selv? Vi tenker på hjelp til husarbeid (rengjøring, innkjøp, matlaging og annet) eller til personlig stell. Regn med betalt hjelp fra næringsdrivende, men også med betalte tjenester fra slekt, naboer eller venner.

1. ja
2. nei

Hvis H42=1, kjøpt privat hjelp

H42_timer

Hvor mange timer siste 4 uker?

_____ antall timer

OMSORGSARBEID**ALLE**

Intro

Nå kommer noen spørsmål om du gir hjelp til andre som er syke, funksjonshemmet eller som har høy alder.

Hvis oms9=1 og antpers>1, hvis syke, funksjonshemmede eller eldre i husholdningen som trenger hjelp og antall personer >1

IC1a

Gir du regelmessig noe ulønnet praktisk hjelp til [den/de] i husholdningen som trenger hjelp?

Vi tenker på hjelp til husarbeid, stell eller tilsyn,

1. ja
2. nei

Hvis IC1a = 1, gir regelmessig hjelp til hjelpetrequende i husholdet

IC1a_1

Omtrent hvor mange timer per uke?

_____ antall timer

ALLE

IC1b

Gir du regelmessig ulønnet praktisk hjelp til syke, funksjonshemmede eller eldre utenfor husholdningen? Vi tenker på hjelp til husarbeid, stell eller tilsyn.

1. ja
2. nei

Hvis IC1b=1 og skl_mor=1 og/eller skl_far=1, hvis mor og/eller far lever og ikke bor sammen med IO

oms1_f

Gir du hjelp til foreldrene dine?

1. ja, mor
2. ja, far
3. ja begge
4. nei

Hvis oms1_f = 1, gir hjelp til mor/far/foreldre

oms2a

Omtrent hvor mange timer per uke gir du hjelp til [mor/far/foreldre]?

_____ antall timer per uke

Hvis oms1_f=1 og/eller 2 eller 3, gir hjelp til mor/far/foreldre

Hva slags hjelp gir du regelmessig til [foreldre/mor/far]

Har du i løpet av de siste fire ukene gitt...

1. ja
2. nei

oms8a_f hjelp med dagligvareinnkjøp?

oms8b_f hjelp til rengjøring av bolig?

oms8c_f transport til og fra butikk, legekantor ol.?

oms8d_f praktisk hjelp til betaling av regninger, husleie mv?

oms8e_f annen praktisk hjelp?

oms8f_f tilsyn?

oms8g_f pleie?

oms8h_f råd og hjelp i kontakten med hjemmetjenestene?

oms8i_f annen hjelp?

Hvis IC1b=1, gir hjelp til noen utenfor husholdningen

oms1_s

Gir du hjelp til [andre – utenom mor/far] slektninger?

1. ja
2. nei

Oms2b_

Omtrent hvor mange timer per uke gir du hjelp eller tilsyn til slektninger?

_____ antall timer per uke

Hvis oms1_s=1, gir hjelp til slekt [annen slekt]

oms8a_s

Hva slags hjelp gir du regelmessig til [andre] slektninger

Har du i løpet av de siste fire ukene gitt...

1. ja
2. nei

oms8a_s hjelp med dagligvareinnkjøp?

oms8b_s hjelp til rengjøring av bolig?

oms8c_s transport til og fra butikk, legekantor ol.?

oms8d_s praktisk hjelp til betaling av regninger, husleie mv?

oms8e_s annen praktisk hjelp?

oms8f_s tilsyn?

oms8g_s pleie?

oms8h_s råd og hjelp i kontakten med hjemmetjenestene?

oms8i_s annen hjelp?

Hvis IC1b =1, gir hjelp til noen utenfor husholdningen

oms1_n

Gir du hjelp til naboer eller venner?

1. ja
2. nei

Oms2c

Omtrent hvor mange timer per uke gir du hjelp eller tilsyn til naboer/venner

_____ antall timer per uke

Hvis oms1_n=1, gir hjelp til naboer/venner

oms8a_n

Hva slags hjelp gir du regelmessig til naboer eller venner

Har du i løpet av de siste fire ukene gitt...

1. ja
2. nei

oms8a_n hjelp med dagligvareinnkjøp?

oms8b_n hjelp til rengjøring av bolig?

oms8c_n transport til og fra butikk, legekantor ol.?

oms8d_n praktisk hjelp til betaling av regninger, husleie mv?

oms8e_n annen praktisk hjelp?

oms8f_n tilsyn?

oms8g_n pleie?

oms8h_n råd og hjelp i kontakten med hjemmetjenestene?

oms8i_n annen hjelp?

MEDISINER, VAKSINER, PRØVER OG MÅLINGER

Intro

Nå kommer noen spørsmål om medisiner, vaksiner, prøver og målinger som er utført av helsepersonell.

KVINNER Regn ikke med eventuell bruk av p-piller eller hormoner kun brukt som prevensjon.

ALLE

MD1

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt reseptbelagte medisiner som en lege har skrevet ut til deg?

1. ja
2. nei

Hvis MD1=1

Spm9_2

Var dette smertestillende medisiner?

1. ja
2. nei

Hvis spm9_2

Spm9_dag2

Tok du smertestillende medisiner daglig eller nesten daglig?

1. ja, daglig eller nesten daglig
2. nei

Hvis MD1=1

Spm9_5

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt sovemedisiner?

1. ja
2. nei

Hvis spm9_5=1

Spm9_dag5

Tok du sovemedisiner daglig eller nesten daglig?

1. ja daglig eller nesten daglig
2. nei

Hvis MDI=1

Spm9_6

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt beroligende medisiner?

1. ja
2. nei

Hvis spm9_6=1

Spm9_dag6

Tok du beroligende medisiner daglig eller nesten daglig?

1. ja daglig eller nesten daglig
2. nei

Hvis MDI=1

Spm9_7

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt medisiner mot depresjon?

1. ja
2. nei

Hvis spm9_7=1

Spm9_dag7

Tok du medisiner mot depresjon daglig eller nesten daglig?

1. ja daglig eller nesten daglig
2. nei

ALLE

MDX

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt reseptfrie medisiner?

1. ja
2. nei

Hvis MDX=1

Spm9_1

Var dette smertestillende medisiner?

1. ja
2. nei

Hvis Spm9_1=1,

Spm9_dag_1

Tok du dette daglig eller nesten daglig?

1. ja daglig eller nesten daglig
2. nei

ALLE

MD2a

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt urtemedisiner eller naturmedisiner for å forebygge, lindre eller behandle helseproblemer?

1. ja
2. nei

MD2b

Har du, i løpet av de siste 14 dagene, tatt vitaminer eller mineraler?

1. ja
2. nei

PA1a

Har du noen gang blitt vaksinert mot influensa? Ikke regn med vaksine mot lungebetennelse.

1. ja
2. nei

Hvis PA1a=1

PA1b

Når ble du vaksinert mot influensa sist. Var det

Ikke regn med vaksine mot lungebetennelse.

1. mindre enn 12 måneder siden,
2. 12 måneder siden eller lengre

Hvis PA1b=1

PA1Mnd/PA1Aar

Kan du oppgi måned og år for når du vaksinerte deg?

/ måned år

ALLE

PA2a

Har du noen gang målt blodtrykket?

Regn kun med målinger som er gjort av helsepersonell.

1. ja
2. nei

Hvis PA2a=1, har målt blodtrykket

PA2b

Når ble blodtrykket ditt målt sist?

1. mindre enn 12 måneders siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden

PA3a

Har du noen gang målt kolesterolnivået i blodet?

Regn kun med målinger som er gjort av helsepersonell.

1. ja
2. nei

Hvis Pa3a=1

PA3b

Når ble kolesterolnivået målt sist?

Regn kun med målinger som er gjort av helsepersonell.

1. mindre enn 12 måneder siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden

PA4a

Har du noen gang målt blodsukkeret?

Regn kun med målinger som er gjort av helsepersonell.

1. ja
2. nei

Hvis PA4a=1, har målt blodsukkeret

PA4b

Når ble blodsukkeret ditt målt sist?

1. mindre enn 12 måneders siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden

PA5a

Har du noen gang blitt undersøkt eller tatt prøver med tanke på tykktarms- eller endetarmskreft?

1. ja
2. nei

Hvis PA5a=1, tatt prøver

PA5a_1

Var dette en avføringsprøve?

1. ja
2. nei

Hvis PA5a_1=1

PA5b

Når tok du sist en slik prøve?

1. mindre enn 12 måneders siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden

ALLE

PA6a

Har du noen gang tatt en koloskopiundersøkelse? Koloskopi er en fysisk undersøkelse av tykktarmen

1. ja
2. nei

Hvis PA6a=1

PA6b

Når hadde du sist en slik undersøkelse?

1. mindre enn 12 måneders siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden

KUN KVINNER

PA7a

Har du noen gang tatt mammografi? Røntgenbilde av brystene.

1. ja
2. nei

Hvis PA7a=1

PA7b

Når hadde du sist en slik undersøkelse?

1. mindre enn 12 måneders siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden
5. aldri

KUN KVINNER

PA8a

Har du noen gang tatt celleprøve av livmorhalsen?

1. ja
2. nei

Hvis PA8a=1

PA8b

Når tok du sist en slik prøve?

1. mindre enn 12 måneders siden
2. 1-2 år siden
3. 2-3 år siden
4. mer enn 3 år siden
5. aldri

UDEKKET BEHOV FOR HELSETJENESTER**Intro**

Det kan være mange grunner til at man ikke oppsøker hjelp eller at man må vente på helsehjelp når man trenger det. Det kan være at man ikke har tid eller råd, at tjenestene ligger langt unna bostedet eller at det tar lang tid å få time.

ALLE

UNA

Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt behov for time hos lege uten å ta kontakt?

Gjelder både allmennleger og spesialister.

1. ja
2. nei
3. har ikke hatt behov for time

Hvis UNA=1

UN2A_1

Var det fordi du ikke hadde råd?

1. ja
2. nei

UN1A_1

Var det fordi det tar for lang tid å få en timeavtale?

1. ja
2. nei

UN1B_1

Var det fordi det er vanskelig med transport eller langt å reise?

1. ja
2. nei

UN1C_1

Var det fordi du ikke hadde tid? arbeid, omsorgsforpliktelser

1. ja
2. nei

UN1D_1

Eller var det andre grunner?

1. ja
2. nei

UNB

Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt behov for time hos tannlege uten å ta kontakt?

1. ja
2. nei
3. har ikke hatt behov for time

Hvis UNB=1

UN2B_1

Var det fordi du ikke hadde råd?

1. ja
2. nei

UN1A_2

Var det fordi det tar for lang tid å få en timeavtale?

1. ja
2. nei

UN1B_2

Var det fordi det er vanskelig med transport eller langt å reise?

1. ja
2. nei

UN1C_2

Var det fordi du ikke hadde tid? arbeid, omsorgsforpliktelser

1. ja
2. nei

UN1D_2 Eller var det andre grunner?

1. ja
2. nei

UND

Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt behov for time hos psykolog eller psykiater uten å ta kontakt?

1. ja
2. nei
3. har ikke hatt behov for time

Hvis UND=1

UN2D_1

Var det fordi du ikke hadde råd?

1. ja
2. nei

UN1A_3

Var det fordi det tar for lang tid å få en timeavtale?

1. ja
2. nei

UN1B_3

Var det fordi det er vanskelig med transport eller langt å reise?

1. ja
2. nei

UN1C_3

Var det fordi du ikke hadde tid? arbeid, omsorgsforpliktelser

1. ja
2. nei

UN1D_3

Eller var det andre grunner?

1. ja
2. nei

ALLE

UN2C

Har du noen gang latt være å hente ut medisiner på apoteket fordi du ikke hadde råd, til tross for at du hadde resept fra lege? **Regn også med medisinutsalg.**

1. ja
2. nei
3. har ikke hatt behov for medisiner

LEVEVANER**Intro**

Nå noen spørsmål livsstil. Først spørsmål om høyde og vekt.

BM1

Hvor høy er du, uten sko?

_____ høyde i cm (50-250)

BM2

Hvor mye veier du, uten klær og sko?

Hvis IO er gravid, spør om vekt før graviditeten

__ vekt i kg (20-250)

Intro

Tenk på din fysiske aktivitet og trening de siste 12 måneder.

ALLE

NyH33

Hvor ofte trener eller mosjonerer du vanligvis på fritiden. Trener du ...

1. aldri,
2. sjeldnere enn en gang i uken, eller
3. en gang i uken eller mer?

ALLE

PE1

Hvilke av følgende utsagn beskriver best dine gjøremål på dagtid? **Det gjelder både betalt og/eller ikke-betalt arbeid; jobb, skole, husarbeid, frivillig arbeid, mv.**

Vil du si at du ...

1. .. sitter eller står for det meste
2. .. går for det meste eller gjør oppgaver som krever noe fysisk innsats
3. .. gjør fysisk tungt arbeid eller fysisk krevende oppgaver
4. ... **gjør ingenting**

ALLE

*Sitter

Omtrent hvor mange timer sitter du i ro på en vanlig hverdag? Regn med tiden både på jobb, skole og på fritiden.

1. mindre enn 6 timer om dagen
2. 6 – 9 timer om dagen
3. 10-15 timer om dagen
4. mer enn 15 timer om dagen

Intro

Nå kommer noen spørsmål om hvordan du vanligvis kommer deg til og fra steder. F.eks. til jobb, skole, eller butikk mv). **Omfatter ikke jobbaktiviteter.**

ALLE

PE2

I løpet av en vanlig uke, hvor mange av dagene går du minst 10 minutter sammenhengende for å komme deg til og fra steder? **Regn ikke med gåing eller løping i forbindelse med trening.**

antall dager __ (0-7)

Hvis PE2>0, går minst en dag i uken

PE3

På en typisk hverdag, hvor mye tid bruker du på å gå til og fra steder?

1. under en halv time per dag
2. en halv time til en time per dag
3. 1 til 2 timer per dag
4. 2 til 3 timer per dag
5. mer enn 3 timer per dag

ALLE

Sykler

Har du i løpet av de siste 12 månedene vært ute og syklet?

1. ja
2. nei

Hvis sykler=1, sykler

PE4_1

I løpet av en vanlig uke; hvor mange av dagene sykler du i minst 10 minutter sammenhengende for å komme deg til og fra steder? **Regn ikke med sykling i forbindelse med trening.**

antall dager __ (0-7)

Hvis PE4 >0, antall dager

PE5_1

På en typisk hverdag, hvor mye tid bruker du på å sykle til og fra steder?

1. under en halv time per dag
2. en halv time til en time per dag
3. 1 til 2 timer per dag
4. 2 til 3 timer per dag
5. mer enn 3 timer per dag

Intro

Nå følger noen spørsmål om trenings- og mosjonsaktiviteter.

Hvis NyH33=2,3

PE6_1

I løpet av en vanlig uke, hvor mange av dagene holder du på med aktiviteter på fritiden som gir økt puls og som får deg til å puste fortere i minst 10 minutter sammenhengende?

antall dager __ (0-7)

HVIS PE6_1 > 0 og NyH33=2,3 aktiv minst en dag i uken

PE7_1

I løpet av en vanlig uke, hvor mye tid bruker du til sammen på sport, trening og andre fysiske aktiviteter?

__ timer (0-99) __ minutter per uke (0-59)

Hvis NyH33=2,3

*PE8

I løpet av en vanlig uke, hvor mange av dagene holder du på med styrketrening? **Ta med alle slike aktiviteter, selv om du allerede har tatt dem med tidligere.**

Antall dager __ (0-7)

Intro

Nå kommer noen spørsmål om hvor ofte du spiser utvalgte matvarer.

ALLE

FV1

Hvor ofte spiser du vanligvis frukt og bær? Se bort fra juice

1. en gang om dagen eller oftere
2. 4-6 ganger i uken
3. 2-3 ganger i uken
4. 1 gang i uken
5. sjeldnere enn 1 gang i uken

Hvis FV1 = 1, spiser frukt og bær daglig

FV2

Hvor mange porsjoner med frukt og bær spiser du i løpet av en dag?

En håndfull eller ett glass regnes som en porsjon.

Antall porsjoner (1-99)

ALLE

FV3

Hvor ofte spiser du vanligvis grønnsaker eller salat? Regn ikke med poteter.

1. en gang om dagen eller oftere
2. 4-6 ganger i uken
3. 2-3 ganger i uken
4. 1 gang i uken
5. sjeldnere enn 1 gang i uken

FV3=1, spiser grønnsaker eller salat daglig

FV4

Hvor mange porsjoner med grønnsaker eller salat spiser du i løpet av en dag?

En håndfull eller ett glass regnes som en porsjon.

Antall porsjoner (1-99)

ALLE

Fisk

Hvor ofte spiser du vanligvis fisk eller annen sjømat som pålegg, til lunsj eller middag?

1. en gang om dagen eller oftere
2. 4-6 ganger i uken
3. 2-3 ganger i uken
4. 1 gang i uken
5. sjeldnere enn 1 gang i uken

ALLE

Kost4

Hvor mange glass brus eller saft med sukker drikker du vanligvis per dag eller per uke? Vil du si ..

1. ..2 eller flere glass om dagen
2. ..1 glass per dag
3. ...2-6 glass i uken
4. ..1 glass i uken
5. ..færre enn ett glass uken

TOBAKK OG ALKOHOL**Intro**

De neste spørsmålene handler om røyk og alkohol.

ALLE

SK1a

Hender det at du røyker?

1. ja
2. nei

HVIS SK1a=1, røyker

SK1b

Røyker du daglig eller av og til?

1. daglig,
2. av og til

Hvis SK1a=1, røyker

SK2

Hva slags tobakksprodukt røyker du mest? Snus skal ikke regnes med. **BARE ETT SVAR ER MULIG**

1. sigaretter, **fabrikklagede eller hjemmerullede**
2. sigarer
3. pipetobakk
4. e-sigaretter
5. annet

SK3

Hvis SK1b=1 og sk2=1, røyker sigaretter daglig

Sk3a

Hvor mange sigaretter røyker du vanligvis per dag? **Både fabrikklagede og hjemmerullede**antall sigaretter per dag (1-99)**Hvis SK1b=2 og SK2=1, røyker sigaretter av og til**

Sk3b

Hvor mange sigaretter røyker du vanligvis per uke? **Både fabrikklagede og hjemmerullede**antall sigaretter per uke (1-99)

ALLE

SK4a

Hender det at du er utsatt for tobakksrøyk innendørs?

Gjelder passiv røyking hjemme, på jobb, på utesteder, i bil eller andre steder.

1. ja
2. nei

Hvis SK4a=1, utsatt for passiv røyking/tobakksrøyk

SK4b

Er du utsatt for tobakksrøyk

1. mindre enn en time per dag, eller
2. mer enn en time per dag?

ALLE

Snus

Bruker du snus ...

1. daglig,
2. av og til, eller
3. aldri

Intro

De neste spørsmålene handler om alkoholbruk.

ALLE

AL1a

Har du i løpet av de siste 12 månedene drikket noen form for alkohol? Regn med alle typer alkoholholdige drikker. Øl, vin, sider, brennevin, likør eller hjemmebrent.

1. ja
2. nei

Hvis AL1a=1, har drikket alkohol siste år

AL1b

Omtrent hvor ofte drikker du vanligvis alkohol? Gjør du det ...

1. hver dag,
2. hver uke,
3. flere ganger i måneden, eller
4. en gang i måneden eller sjeldnere

Hvis AL1b=2,3,4, drikker ikke hver dag, men ukentlig, månedlig eller flere ganger i måneden

AL2

Tenk på ukedagene mandag til og med torsdag. På hvor mange av disse dagene drikker du vanligvis alkohol?

1. Alle 4 ukedagene
2. 3 av 4 dager
3. 2 av 4 dager
4. 1 av 4 dager
5. ingen av dagene

Hvis AL1b=1 eller AL2= 1,2,3,4, drikker alkohol på minst en av ukedagene (mandag -torsdag)

AL3

Når du drikker på en av ukedagene mandag til og med torsdag, hvor mange alkoholenheter drikker du i gjennomsnitt da? En alkoholenhet tilsvarer en liten flaske med øl eller cider/rusbrus, et glass vin eller en drink brennevin. En flaske vin eller en sixpack øl tilsvarer seks enheter.

1. 16 eller flere enheter per dag
2. 10-15 enheter per dag
3. 6-9 enheter per dag
4. 4-5 enheter per dag
5. 3 enheter per dag
6. 2 enheter per dag
7. 1 enhet per dag
8. 0 enheter

Hvis $AL1b=2,3,4$, har drukket alkohol siste år

AL4

Tenk på helgedagene fredag til søndag; På hvor mange av disse tre dagene drikker du vanligvis alkohol?

1. alle 3 helgedagene
2. på 2 av 3 dager
3. på 1 av 3 dager
4. ingen av dagene

Hvis $AL1b=1$ eller $AL4 = 1,2,3$, drikker på en av helgedagene fredag - søndag

AL5

Når du drikker på en av helgedagene fredag til og med søndag, hvor mange alkoholenheter drikker du i gjennomsnitt da?

En alkoholenhet tilsvarer en liten flaske med øl eller cider/rusbrus, et glass vin eller en drink brennevin. En flaske vin eller en sixpack øl tilsvarer seks enheter.

1. 16 eller flere enheter per dag
2. 10-15 enheter per dag
3. 6-9 enheter per dag
4. 4-5 enheter per dag
5. 3 enheter per dag
6. 2 enheter per dag
7. 1 enhet per dag
8. 0 enheter

HVIS $AL1a = 1$, har drukket alkohol siste år

AL6a

I løpet av de siste 12 månedene, hvor ofte har du drukket 6 eller flere alkoholenheter ved en enkelt anledning? For eks. på fest, til et måltid, en kveld på byen, eller en kveld hjemme.

1. hver dag
2. hver uke
3. flere ganger i måneden
4. en gang i måneden eller sjeldnere
5. aldri

Hvis AL6=1,2,3,4, har drukket 6 enheter eller mer

Spm18_2

I løpet av de siste 12 månedene, hvor ofte har du drukket så mye at du har følt deg tydelig beruset?

1. hver dag
2. hver uke
3. flere ganger i måneden
4. en gang i måneden eller sjeldnere
5. aldri

SOSIAL KONTAKT

Intro

Nå kommer noen spørsmål om sosial kontakt og sosiale aktiviteter på fritiden.

ALLE

SoKo7

Har du noen som står deg nær, og som du kan snakke fortrolig med?

1. ja
2. nei

ALLE

SS1

Hvor mange står deg så nær at du kan regne med dem hvis du får store personlige problemer? Regn også med nærmeste familie.

1. Ingen
2. 1 eller 2
3. 3 til 5
4. 6 eller flere

ALLE

SS2

Hvor stor interesse viser andre for det du gjør? Vil du si at de viser ...

1. stor interesse
2. noe interesse
3. verken stor eller liten interesse
4. lite interesse
5. ingen interesse

ALLE

SS3

Det å få praktisk hjelp fra naboer om du skulle trenge det, er det

1. svært lett
2. lett
3. verken lett eller vanskelig
4. vanskelig
5. svært vanskelig

ALLE

SoKo_kj

Hvor mange familier eller husstander i nabolaget kjenner [du/dere] så godt at dere besøker hverandre av og til?

- ingen
- 1
 - 2
 - 3-4
 - 5 eller flere

Hvis sk1_far=1, far lever, men bor ikke sammen med IO

SoKo2f

Hvor ofte treffer du din far?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Hvis SoKo1_far=1, far lever, men bor ikke sammen med IO

Sos2bfar

Hvor ofte har du kontakt med din far via telefon, sms, epost, meldinger på sosiale medier, eller lignende?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Hvis sk1_mor=1, mor lever, men bor ikke sammen med IO

SoKo2m

Hvor ofte treffer du din mor?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Hvis SoKo1_mor=1, mor lever, men bor ikke sammen med IO

Sos2bmor

Hvor ofte har du kontakt med din mor via telefon, sms, epost, meldinger på sosiale medier, eller lignende?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

ALLE

SoKo3s

Har du søsken som du ikke bor sammen med?

1. ja
2. nei

Hvis SoKo3s=1, har søsken, men de bor ikke sammen med IO

SoKo3sa

Hvor ofte treffer du noen av dine søsken?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Hvis SoKo3=1, har søsken, men de bor ikke sammen med IO

Sos2bSos

Hvor ofte har du kontakt med dine søsken via telefon, sms, epost, meldinger på sosiale medier, eller lignende ?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Hvis SoKo4a=1

Soko4b

Du har tidligere fortalt at du har barn som er over 16 år som har flyttet hjemmefra.

Hvor ofte treffer du noen av dem?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

ALLE

SoKo5a

Bortsett fra medlemmer av din egen familie, har du noen gode venner på stedet der du bor?

1. ja
2. nei

Hvis SoKo5a=2, har ikke gode venner på bostedet

SoKo5b

Har du noen gode venner andre steder?

1. ja
2. nei

Hvis SoKo5a=1 eller SoKo5b=1, hvis har gode venner på bostedet og/eller andre steder

SoKo6

Hvor ofte er du sammen med gode venner?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Hvis SoKo5a eller SoKo5b=1

Sos2bvenn

Hvor ofte har du kontakt med gode venner, via telefon, sms, epost, meldinger på sosiale medier, eller lignende?

1. omtrent daglig
2. omtrent hver uke, men ikke daglig
3. omtrent hver måned, men ikke ukentlig
4. noen ganger i året
5. sjeldnere enn hvert år

Intro

Nå følger noen spørsmål om sosiale aktiviteter siste 12 måneder.

PlaySpor1

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du deltatt i sport eller idrett sammen med andre?

1. ja
2. nei

Hvis PlaySpor1=2, deltatt i sport/idrett sammen med andre

StopAkt_1a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_1a=1, er hindret fra å delta i sport/idrett sammen med andre

StopAkt_1b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE**CharVoll**

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du deltatt i frivillig arbeid?

1. ja
2. nei

Hvis CharVoll=2, har ikke deltatt i frivillig arbeid

StopAkt_2a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_2a=1, er hindret fra å delta i frivillig arbeid

StopAkt_2b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE**HobbInt1**

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du vært sammen med andre for å dyrke felles hobbyer eller interesser?

1. ja
2. nei

Hvis HobbInt1=2, ikke dyrket felles hobbyer eller interesser sammen med andre

StopAkt_3a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_3a=1, hindret fra å dyrke felles hobbyer eller interesser sammen med andre

StopAkt_3b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE

CineThe1

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du deltatt i kulturelle aktiviteter – vært på kino, teater, konsert, museum eller kunstutstillinger - sammen med andre?

1. ja
2. nei

Hvis CineThe1=2, ikke deltatt i kulturelle aktiviteter sammen med andre

StopAkt_4a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_4a=1, hindret fra å delta i kulturelle aktiviteter sammen med andre

StopAkt_4b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE

VisitFam1

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du vært på besøk hos familie eller venner?

1. ja
2. nei

Hvis VisitFam1=2, ikke vært på besøk hos familie eller venner

StopAkt_5a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_5a=1, er hindret fra å gå på besøk hos familie eller venner

StopAkt_5b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE

CafeRest1

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du vært på kafe, restaurant eller bar sammen med andre?

1. ja
2. nei

Hvis CafeRest1=2, har ikke vært på kafe mm. sammen med andre

StopAkt_6a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_6a=1, er hindret fra å gå på kafe mm. sammen med andre

StopAkt_6b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE

SightSee1

Sosiale aktiviteter siste 12 måneder:

Har du vært på utflukter, helgeturer eller ferieturer sammen med andre?

1. ja
2. nei

Hvis SightSee1=2, har ikke vært på utflukter, ferieturer sammen med andre

StopAkt_7a

Er det noe som hindrer deg i å delta i denne aktiviteten?

1. ja
2. nei

Hvis StopAkt_7a=1, er hindret fra å delta på utflukter, ferie turer sammen med andre

StopAkt_7b

Hva er det som hindrer deg. Er det

FLERE SVAR ER MULIG

1. helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne,
2. vanskelig fremkommelig utemiljø eller vansker med transport,
3. at du ikke har noen å gå sammen med,
- 4_1. at du ikke har tid,
- 4_2. at du ikke har råd,
5. eller er det andre grunner?

ALLE

Transport1

Har du i løpet av de siste 12 månedene reist med kollektivtransport? Med tog, buss, trikk, t-bane, eller båt.

1. ja
2. nei
3. reiser ikke med kollektivtransport

Hvis Transport1=2, reiser ikke kollektivt

Transport2

Er det noe som hindrer deg i å bruke kollektivtransport?

1. ja
2. nei

Hvis Transport2=1, hvis hindret

Transport3

Skyldes det helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne?

1. ja
2. nei

Spm3_

Jeg skal nå nevne en del vanlige plager;

Har du de siste 14 dagene; ikke vært plaget, vært litt plaget, ganske mye plaget eller veldig mye plaget av [...]?

	Ikke vært plaget	Vært litt plaget	Vært ganske mye plaget	Vært veldig mye plaget
3. .. matthet eller svimmelhet				
4. ..nervøsitet eller indre uro..				
5. ..plutselig frykt uten grunn..				
6. ..stadig redd eller engstelig..				
8. ..følelse av å være anspent eller oppjaget..				
9. ..lett for å klandre deg selv..				
16. ..søvnproblemer..				
17. ..følelse av håpløshet med tanke på fremtiden.				
18. ..nedtrykt eller tungsindig..				
19. ..følelse av ensomhet..				
22. ..mye bekymret eller urolig..				
24. ..følelse av at alt er et slit..				
25. ..følelse av å være unyttig..				

Hvis Spm3_16=2,3,4 hatt søvnproblemer siste 14 dager

Sovna

I løpet av de siste 14 dagene, har du hatt vansker med å sovne om kvelden?

1. ja
2. nei

Sovnb

I løpet av de siste 14 dagene, har du våknet flere ganger gjennom natten?

1. ja
2. nei

Sovnc

I løpet av de siste 14 dagene, har du våknet for tidlig uten å få sove igjen ?

1. ja
2. nei

Hvis Sovna=1 eller Sovnb=1 eller Sovnc=1, hatt søvnproblemer

Sovnhyp

Hvor ofte har du slike søvnproblemer. Vil du si at det skjer

1. ...noen ganger i året,
2. .. flere ganger i måneden,
3. .. flere ganger i uken?

ARBEID**Intro**

Til slutt kommer noen spørsmål om sysselsetting.

ALLE

Arbeid1a

Utførte du inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet i forrige uke? Som inntektsgivende arbeid regner vi også arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.

1. ja
2. nei

Hvis Arbeid1a=2, arbeider ikke

Arbeid1b

Har du inntektsgivende arbeid som du var midlertidig borte fra eller hadde fri fra i forrige uke?

1. ja
2. nei

Hvis Arbeid1a=2 og Arbeid1b=2, ikke i arbeid

IY1

Har du tidligere hatt et fast arbeidsforhold som varte mer enn 6 måneder? **Ukentlig** arbeidstid på **minst 15 timer**

1. ja
2. nei

Hvis Arbeid1a = 1 eller Arbeid1b = 1 og Arbeidssted kjent fra register

Bed1a

I Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret står du oppført med følgende arbeidssted

- <BEDRIFTENS NAVN>
- <FILIAL>
- <ADRESSE>
- <POSTNR, POSTSTED>

Er alle disse opplysningene riktige?

1. Ja
2. Nei, har en annen arbeidsgiver
3. Nei, arbeidsgiver har annet navn pga oppkjøp, fusjon el
4. Nei, adressen stemmer ikke

Hvis nei i Bed1a=2 eller arbeidssted ukjent fra register

Bed1b

hvor arbeider du til vanlig/hadde du hovedsakelig arbeid denne uka? vi ønsker navn og adresse på bedriften.

Tast inn navnet på bedriften

Bed1c

hvilken avdeling?

Dette feltet kan være blankt

Bed1d

Tast inn adressen eller postboksadressen til bedriften.
(ikke postnummer, det er neste spørsmål)

Bed1e

Oppgi om mulig postnummer og poststed eller skriv 9999 hvis ukjent postadresse

ALLE i arbeid

bed2

Hva slags virksomhet drives i bedriften?

skriv bare <.> når det av bedriftens navn klart framgår hva virksomheten går ut på.

ALLE i arbeid og yrke kjent fra register

YrkSpm

I følge Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret tilhører du følgende yrkesgruppe
<YRKESGRUPPE>

Er disse opplysningene riktige?

1. Ja
2. Nei, har en annen arbeidsgiver

Hvis YrkSpm=2 eller yrke ukjent fra register

Yrk1

Hva er ditt hovedyrke i denne bedriften?

SKRIV INN YRKE SÅ DETALJERT SOM MULIG

Yrk1oppg

Hva er dine viktigste arbeidsoppgaver?

Fylles ikke ut når det klart fremgår av yrkestittelen hva IOs arbeidsoppgaver er, svar da <.> for å gå videre

ALLE i arbeid

Sp6

Hvor mange sysselsatte er det i denne bedriften?

- 1-10
- 11-19
- 20-49
- 50-99
- 100-199
- 200-499
- 500 eller flere
- varierende

Leder

Har du lederansvar i din stilling, slik at andre mennesker arbeider under din ledelse, eller er din stilling på annen måte en overordnet stilling?

1. ja
2. nei

Bed3

Er bedriften du arbeider i...

1. et personlig eid firma,
2. et aksjeselskap, organisasjon eller lignende,
3. kommunal virksomhet,
4. fylkeskommunal virksomhet, eller
5. en statlig virksomhet?

Hvis bed3 = 1

Arbeid2

Arbeider du som...

1. selvstendig,
2. ansatt,
3. eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

Timer1

Hvor mange timer pr. uke arbeider du vanligvis i ditt hovedyrke?

regn også med betalte overtidstimer for ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet.

halve timer rundes oppover f.eks. 37,5 timer registreres som 38)

Hvis timer1 < 32 timer eller arbeid1a=2 og arbeid1b=2

Arb14

Betrakter du deg hovedsakelig som...

1. ..yrkesaktiv, medregnet familiearbeid og arbeid som lærling
2. ..selvstendig næringsdrivende
3. ..arbeidsledig
4. ..skoleelev eller student *inkl ubetalt arbeidserfaring*
5. ..alders- eller førtidspensjonist
6. ..arbeidsufør,
7. ..i yrkesrettet attføring
8. ..vernepliktig, sivilarbeider, eller
9. ..hjemmearbeidende
10. ...annet, spesifiser

Hvis Arb14 = 10

Arb14spes

Spesifiser _____

Hvis Arb14 = 1,2

Arb14b

Betrakter du deg som yrkesaktiv/næringsdrivende på heltid eller deltid?

1. heltid
2. deltid

Hvis arbeid1a=1 eller arbeid1b= 1

*Arb16

Har du fast ansettelse, har du midlertidig ansettelse på tidsbegrenset kontrakt, arbeider du uten kontrakt eller har du annen type ansettelse?

1. fast
2. midlertidig med kontrakt
3. arbeider uten kontrakt
4. annen type ansettelse

Arb16_sp

Spesifiser type ansettelse

string [200]

ALLE

Skole

Går du på skole eller studerer minst 10 timer per uke?

1. ja
2. nei

Arb13

Omtrent hvor mange timer bruker du vanligvis til husarbeid i uka? som husarbeid regner vi aktiviteter som matlaging, rengjøring, vask og stell av tøy mv., men ikke pass av barn, syke o.l **Tid til innkjøp av matvarer regnes ikke med.**

1. under 5 timer
2. 5-9 timer
3. 10-19 timer
4. 20-29 timer
5. 30-39 timer
6. 40 timer og over

ALLE

HH_ACT

Jeg ser at det er <antall personer hentes inn> personer i husholdningen i alderen 16-64 år.

<navn hentes inn>

Hvor mange av dem er yrkesaktive?

Regn med alle som betrakter seg som hovedsakelig yrkesaktiv. Familiearbeid, arbeid som lærling, selvstendig næringsdrivende og arbeidssøkende regnes med. Det er kun personer i alderen 16-64 år som skal regnes med.

Hvis $hs2=1$ og/eller $hels2b_silc$ og $arbeid1a=1$ eller $arbeid1b=1$, har varig sykdom/funksjonshemming og utført inntektsgivende arbeid eller har inntektsgivende arbeid du har vært midlertidig borte fra.

AW1

Har du i løpet av de siste 12 månedene vært borte fra arbeidet på grunn av sykdom eller helseproblemer? **Regn med alle slags sykdommer, skader og helseproblemer som du har hatt som har ført til fravær fra arbeidet.**

1. ja
2. nei

Hvis $AW1 = 1$

AW2

Hvor mange dager har du vært borte fra arbeidet til sammen på grunn av sykdom eller helseproblemer siste 12 måneder)?

antall dager (1-365)

Vedlegg E: Instruks til intervjuerne

Levekårsundersøkelsen om helse 2015 – EHIS

Produktnummer 0199

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

Planlegger: Martin Isungset, Sverre
Amdam
IT-ansvarlig: Berit Svanøe Hafstad

Orientering om undersøkelsen

Bakgrunn, formål og innhold

Hvert år gjennomfører Statistisk sentralbyrå undersøkelser om folks levekår. I tillegg til den årlige levekårsundersøkelsen med panelutvalg, EU-silc, gjennomføres det temaspesifikke levekårsundersøkelser med egne representative tverrsnittutvalg. Denne levekårsundersøkelsen retter seg inn mot helse, og er en del av et større europeisk samarbeid kalt *EHIS* (European Health Interview Survey). Undersøkelsene gir viktig kunnskap om folks levekår og helsetilstand i dag, og utviklingen over tid.

Den skandinaviske/nordiske levekårsmodellen bygger på en kvalitetstilnærming. Det innebærer at det er individenes egen opplevelse av velferd – deres livssituasjon - som er sentralt. Levekårsundersøkelsen om helse har gått omtrent hvert 3. år, og første gang var i 1998. Deretter har den gått i 2002, 2005, 2008 og 2012. Inkorporeringen av EHIS inn i levekårsundersøkelsen om helse er nytt fra 2015. Dette gjør at intervjuet og spørsmålene er en del endret fra tidligere årganger.

Helsedelen av undersøkelsen skal måle helsetilstanden til den norske befolkningen, symptomer på helseproblemer, virkninger av sykdom, funksjonsevne, hvilke levevaner vi har, og bruken av helsetjenester. Dermed er det et svært vidt helsebegrep som kartlegges. I tillegg er det en del spørsmål om omsorg og sosial kontakt. Omsorgsdelen omhandler både behov for og mottak av omsorg og omsorgsyting. I sekvensen om sosial kontakt måles de nære relasjonene som kontakt med familie, venner og fortrolige. Mulighetene for å få praktisk hjelp i hverdagen er et annet viktig stikkord i denne sekvensen.

Oppdragsgivere

SSB, ved seksjon for helsestatistikk, er ansvarlig for utformingen av spørsmålene i undersøkelsen, og at kravene til EHS er overholdt. Av andre oppdragsgivere har Helsedirektoratet finansiert et ekstra utvalg på om lag 5 000 personer brutto.

Dataarbeidet blir bearbeidet og analysert i SSB, samtidig som det gjøres tilgjengelig for forskere gjennom Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD).

Motivering av IO

Erfaringsmessig er helse et tema som folk liker å snakke om. Dette er et tema som angår alle og det burde derfor være relativt enkelt å forklare relevansen ovenfor IO. Ellers er forhåpentligvis det å vite betydningen av og bruksområdet til de dataene vi samler inn viktig for å motivere IO til å delta. SSBs levekårsundersøkelse er grunnlaget for Norges offisielle levekårsstatistikk om helsetilstanden i befolkningen. I tillegg er undersøkelsen en del av et større europeisk samarbeid, noe som kan brukes som en motivasjon. Statistikken er viktig for å forstå samfunnet, og gir informasjon om hvordan folk har det i dag, utviklingen over tid, og hva som påvirker dette. Denne kunnskapen benyttes til å identifisere problemer, finne løsninger, og iverksette tiltak på helseområdet. Statistikken basert på helseundersøkelsen brukes altså som grunnlag for politiske beslutninger, som igjen virker tilbake på folks hverdag. Det er derfor svært viktig å motivere alle som er trukket ut til å delta slik at vi får utarbeidet pålitelig statistikk.

Statistikken fra SSBs helseundersøkelse har en rekke brukere, og brukes blant annet i:

- offisiell statistikk og levekårsanalyser
- departementers planleggings- og utredningsarbeid
- stortingets og kommunestyres beslutningsprosesser
- forskning og undervisning
- folkeopplysning
- artikler og reportasjer i mediene

Gjennomføring av undersøkelsen

Utvalg

Undersøkelsen har et bruttoutvalg på 14 000 personer som er 16 år og eldre. Disse er trukket representativt fra folkeregisteret.

Intervjtid

Intervjtiden er beregnet til om lag 30 minutter. Intervjuskjemaet inneholder mange filtre, og intervjtiden vil derfor variere mellom ulike IO. Et friskt IO vil typisk kunne få et kortere intervju enn et IO med store helseproblemer.

Innsamlingsmetode

Undersøkelsen gjennomføres kun som telefonundersøkelse. Til forskjell fra tidligere helseundersøkelser er det nå ingen selvutfyllingsskjema i etterkant.

IO-brev og brosjyre

Det sendes ut IO-brev og brosjyre til alle som er trukket ut i undersøkelsen. Foresatte til IO under 18 år har fått tilsendt foresattbrev. Brev og brosjyre er vedlagt instruksjonen.

Svarprosent

En høy svarprosent i alle grupper av befolkningen er nødvendig for å sikre seg at de som er intervjuet representerer den norske befolkningen. I denne undersøkelsen har vi et mål om å nå minimum svar fra 60 % av alle som er trukket ut. Det vil si 8 400 intervju av bruttoutvalget på 14 000.

Feltperioden

Datainnsamlingen foregår i perioden 10. august 2015 – 19. desember 2015. Datainnsamlingsperioden vil kunne endre seg etter hvert, avhengig av ressursituasjonen.

Forberedelse

Gå gjennom treningskjema i Blaise og test som ulike personer med ulike helse- og sosiale profiler. Under er noen eksempler, men ta gjerne utgangspunkt i deg selv eller andre du kjenner når du trener:

- IO har en alvorlig kronisk lidelse, med bruk av medisiner, helsetjenester og omsorgsbehov.
- IO er svært frisk og en skikkelig «helsefreak».
- IO er ensom med få relasjoner
- At IOs foreldre lever og mottar omsorg fra IO

Registerkoblinger

Hovedargumentet for å benytte registerkoblinger er at vi slipper å stille en del spørsmål, og dermed sparer vi både tid og kostnader. I tillegg oppnår vi bedre datakvalitet.

I henhold til Personopplysningsloven er vi pålagt å oppgi hvilke data som hentes fra register. Vi gjør dette i brosjyren. Hvis IO ikke har lest brev og brosjyre og du må gjengi innholdet, er det viktig at også disse opplysningene tas med. Det er slik vi innhenter samtykke til å foreta registerkoblinger. Avsnittet om registerkoblinger står på baksiden av brosjyren, og er gjengitt nedenfor.

For å gjøre intervjuet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi i tillegg til opplysninger om husholdningen fra folkeregisteret, koble svarene dine med opplysninger om deg og husholdningens øvrige medlemmer fra registre som SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger om utdanning fra skoler, fylker og Lånekassen, opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten, opplysninger om arbeidsgiver, trygder, stønader fra Skatteetaten og NAV, samt opplysninger om fastleger fra fastlegeregisteret. Innen 01.04.2017 vil vi anonymisere datamaterialet slik at identifisering av den enkelte ikke er mulig. Statistisk sentralbyrå vil aldri formidle videre hvem som har deltatt, eller hva den enkelte har svart.

NB! Opplysninger fra fastlegeregisteret gjelder ikke opplysninger om den enkeltes pasientforhold, men kun opplysninger om fastlegens kjønn, alder, spesialisering, listelengde, listesammensetning (kjønn- og aldersfordeling), tilknytning (fastlønn eller ikke) og type praksis.

Frafall og avgang

For frafallsårsakene 31-41 er vi avhengige av å få tilleggsopplysninger for å kunne utføre oppfølgingsarbeidet, så derfor er det viktig at dere legger inn informasjon om frafallet. Vær nøye med å få med opplysninger om hva som er gjort, og evt på hvilke(t) nummer og når IO kan nås til senere kontaktforsøk.

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Frafall

- 11 - IO har ikke tid
- 12 - IO ønsker ikke å delta
- 13 - IO deltar ikke av prinsipp
- 14 - Andre nekter for IO
- 21- Kortvarig sykdom
- 22- Langvarig sykdom/svekkelse
- 23- Sykdom/dødsfall i IOs familie, annen uforutsett hendelse
- 24 - Språkproblemer

Avgang

- 91 - Død
- 92 - Bosatt i utlandet i minst 6 mndr
- 93 - IO er i institusjon

- 31 - Midlertidig fravær på grunn av skolegang/arbeid
- 32 - Midlertidig fravær på grunn av ferie e.l.
- 33 - Finner ikke adressen/boligen
- 34 - Ikke telefonnummer
- 35 - IO er ikke å treffe av andre årsaker (spesifiser)
- 41 - Andre frafallsgrunner.

Overføring

- 80 - IO flyttet til annet område
- 81 - Kjenner IO
- 82 - Intervjuer kapasitetsproblemer/syk elInstitusjonsbeboere - Avgangskode 93

En person regnes som fast bosatt i institusjon dersom han/hun er registrert som bosatt der, eller regner med å oppholde seg der i minst 6 måneder. Også gifte personer som oppholder seg på institusjon, men som har felles bolig med ektefellen utenfor institusjonen, skal regnes som bosatt på institusjonen, og derfor ikke være med i undersøkelsen. Personer som er ansatt og arbeider på institusjonen skal naturligvis intervjues, selv om de er fast bosatt på institusjonsadressen.

Forpleide personer som er fast bosatt i følgende typer institusjoner er **avgang, kode 93**:

- Aldershjem
- Sykehjem eller kombinert syke- og aldershjem
- Barnehjem, ungdomshjem
- Psykiatriske sykehus eller sykehjem
- Institusjoner for psykisk utviklingshemmede
- Institusjoner for alkoholikere og narkomane

Det kan forekomme glidende overganger mellom institusjoner (f.eks. aldershjem) og boliger med heldøgnservice. Beboere i boliger med heldøgnservice regnes som hovedregel ikke regnes som institusjonsbeboere, og skal dermed intervjues.

IO som for tiden oppholder seg på vanlig sykehus/sykestue, i fengsel, militærforlegning eller internatskole tilhører utvalget.

Innledningstekst

Forslag til innledningstekst:

”Mitt navn er xx, jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå. Vi har sendt deg et brev om at vi ønsker å intervju deg i forbindelse med Levekårsundersøkelsen om helse. Har du mottatt dette, og har du mulighet til å svare på spørsmålene nå? (- evt foreslå et annet tidspunkt, konkret)

Forslag til innledningstekst før intervjuet starter:

... først vil jeg gjerne si noe om intervjumetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille, kommer fram på en skjerm. Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene stilt på samme måte. Vi må gjøre det slik for å få en god statistikk av de svarene vi får. Denne undersøkelsen inneholder spørsmål om flere ulike tema knyttet til helse. Det er vanskelig å lage spørsmål som passer like godt for alle. Noen spørsmål er det vanskelig å gi eksakte svar på. Men jeg er takknemlig hvis du vil svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du ikke synes passer så godt, eller spørsmål du synes er vanskelig å svare på.

Alle svar du gir blir selvfølgelig behandlet konfidensielt. Statistisk sentralbyrå vil aldri formidle opplysninger som kan vise hva enkeltpersoner har svart og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen.”

Dette er kun et forslag til innledningstekst, og dere står selvfølgelig fritt til å formulere en egen introduksjon. Få imidlertid med hovedbudskapet fra teksten over. Det er også viktig å tilpasse introen til ulike IO. Noen har behov for grundig informasjon i forkant av intervjuet, mens andre ønsker at man går mer «rett på sak».

Utforming av skjema og spørsmålsformulering

Utforming av skjema og spørsmålsformulering må ses i sammenheng med formålet med utvalgsundersøkelser. Utvalgsundersøkelser skal kunne gi resultater med kjent sikkerhet. I hovedsak har denne typen undersøkelser tre formål: 1. Avkrefte hypoteser, og dermed indirekte styrke motsatte hypoteser. 2. Være utforskende og skaffe ny kunnskap. 3. Etablere tidsserier, for å kunne følge utviklingen over tid. I tillegg er dette en del av en større europeisk undersøkelse, noe som gjør at svarene skal kunne sammenlignes mellom land.

For at dette skal la seg gjøre må vi stille spørsmål på en standardisert måte til alle. I tillegg må kvaliteten sikres gjennom å formulere gode og relevante spørsmål. Det er viktig å vektlegge følgende:

- Spørsmålene må være selvforklarende, slik at det er klart hva vi spør om.
- Vi må spørre om en ting av gangen.
- Vi må ha et bevisst forhold til rekkefølgen i spørsmålene for å unngå rekkefølgeeffekter.
- Svarkategorier bør være uttømmende og gjensidig utelukkende.
- Spørsmålene bør være velformulert.
- Spørsmålene bør være relevante for IO, og svarbyrden så lav som mulig.

Forhold som påvirker spørsmåls- og skjemaformulering

Det er dessverre ikke alltid mulig å etterleve disse kravene fullt ut. Det kan skyldes at det ikke er gjort en god nok jobb med skjema. I tillegg virker andre forhold inn: (i) Vi må følge opp tidsserier. For å sammenlikne med tidligere undersøkelser må spørsmålene en skal sammenlikne stilles helt likt. Hvis vi skal være sikre på at vi måler det samme, er det ofte ikke rom for justeringer. Derfor må vi i noen tilfelle leve med at noen spørsmålsformuleringer eller valg av svaralternativer kunne vært bedre. (ii) Temaet krever at alle spørsmålene i en sekvens må stilles til alle IO. Det vil si at vi ikke kan legge inn filtrene som gjør at spørsmål er like relevante og gir samme svarbyrde for alle. (iii) Komplisert skjema gjør det vanskelig å teste alle mulig veier. Skjemaet er komplisert, og det er nesten umulig i forkant å tenke seg absolutt alle mulige kombinasjoner av virkeligheter eller veier gjennom skjemaet. Det er derfor fare for at noen av dere vil oppleve at enkelte spørsmål eller spørsmålstekster ikke er tilpasset alle IO dere intervjuer. Det er derfor viktig at dere gjør oppmerksom på dette i starten av intervjuet jf. innledningstekst til intervjuet. (iv) Programmeringen har sine begrensninger. Det er grenser for hva vi klarer å programmere, enten fordi det ikke er mulig eller fordi det blir for komplisert.

Tilbakemelding på skjema og spørsmålsformuleringer

Programmeringsfeil dere finner må rapporteres til supervisor eller intervjukontakt så fort som mulig, slik at vi kan få rettet dem. Husk at slike kommentarer ikke må legges som binderskommentar (binderssymbolet inne i Blaiseskjemaet). Disse blir ikke lest underveis. Imidlertid vil ikke alle feil i skjema som oppdages etter oppstart rettes. Å rette opp feil i Blaise etter at datafangst er startet kan føre til nye programmeringsfeil, samtidig som det kan endre spørsmål slik at de blir stilt på en ny måte. Det er derfor en avveining hvorvidt feil som oppdages er alvorlige nok til at de skal rettes underveis i datafangst.

Andre spørsmål og kommentarer til skjema eller spørsmålsformuleringer kan dere melde til supervisor eller intervjukontakt under hele feltperioden. De tingene vi ikke kan endre underveis, kommenterer vi i en tilleggsinstruks hvis nødvendig. Alle kommentarer og innspill tas også med i forberedelsene til neste undersøkelse.

Instruks til enkeltspørsmål

I nedre del av skjermbildet i Blaise står spørsmålsnavnene på hvert spørsmål i skjema.

Vær forsiktig med å bruke kategoriene «vet ikke» og «neker» hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Det er viktig å prøve å få IO til å gi et annet svar, men uten å presse i noen retning. Noen ganger kan IO trenge litt tid for å komme frem til svaret, og da er det viktig å være litt tålmodig. Når IO likevel svarer «vet ikke» eller neker å svare, pass da på at du bruker riktig tast: **F8** for «vet ikke» og **F9** for «neking».

For en del spørsmål er også det midtre svaralternativet satt i grønn tekst. Dette er svaralternativ som «verken eller» eller «verken mye eller lite». Disse kategoriene skal ikke leses opp når man ramser opp svaralternativer, da det er ønskelig at IO tar stilling i en eller annen retning i slike spørsmål. Hvis IO likevel sier «verken eller», eller har problemer med å ta stilling i spørsmålet skal disse midtkategoriene brukes.

Klokke

Mellom alle bolkene i skjema er det lagt inn en klokkeregistrering for å registrere tiden som brukes på hver bolk.

Husholdningsoversikten

Vi er her ute etter kosthusholdningen. Det betyr at man er felles om mat- og boutgiftene, men det er ingen betingelse at personene spiser til de samme tidene eller er i slekt med hverandre. Personer som ikke bor fast sammen med IO, skal holdes utenfor.

Det er *IO som må bekrefte* hvem som tilhører husholdningen, ikke stol på at registeropplysningene viser hvem som bor i husholdningen, de vil ofte ikke være helt oppdatert. Dette oppdateres derfor i *Nye*, der vi registrerer om noen har flyttet ut eller inn. I tilfeller der IO selv har flyttet ut av husholdningen oppgir man at alle andre ikke tilhører husholdningen. I påfølgende spørsmål svarer du bekreftende på at det er IO selv som har flyttet.

Hvem skal regnes som fast bosatt i en bolig?

Hovedregelen er at en person skal regnes som fast bosatt der vedkommende regelmessig tar sin døgnhvile. Det er imidlertid en del spesielle regler og unntak å være oppmerksom på.

- **1.** Ektefeller/samboende med felles bolig, regnes alltid som fast bosatt i denne boligen, også i de tilfeller én eller begge er fraværende på grunn av arbeid (f.eks. er til sjøs), skolegang/studier eller vernepliktjeneste. I tilfeller der ektefeller/samboende har flyttet fra hverandre, skal de regnes til hver sin husholdning selv om boet ennå ikke er skiftet, og de derfor juridisk fortsatt eier en bolig i fellesskap. Ektefelle/samboer som er fast bosatt i institusjon regnes ikke med i husholdningen (se pkt 5).
- **2.** Personer 18 år og over som er registrert som fast bosatt hos sine foreldre, men som er fraværende p.g.a. skolegang/studier skal bare regnes som fast bosatt i foreldrehjemmet hvis de bor hjemme minst 4 dager pr. uke. Denne regelen er viktig. Den bryter med en hovedregel i folkeregistrenes bostedsregistrering. Dette innebærer bl.a. at enslige studenter i de fleste tilfeller skal registreres som egen husholdning på det faktiske oppholdsstedet, og ikke som en del av foreldrehusholdningen.
- **3.** Unge under 18 år som bor borte p.g.a. skolegang skal regnes som bosatt i foreldrehjemmet.
- **4.** Et midlertidig opphold som en vet er av mindre enn 6 måneders varighet regnes ikke som fast bosetting på oppholdsstedet, med mindre oppholdsstedet er personens eneste bostedsmessige tilknytning i dette tidsrommet.
- **5.** Forpleide (også barn) i institusjoner og personer anbrakt i privat pleie, regnes som fast bosatt på oppholdsstedet dersom oppholdet antas å vare i minst 6 måneder. Personer som er innlagt på andre sykehus eller er innsatt i fengsel, skal regnes som fast bosatt der de hadde sitt faste bosted før innleggelsen/innsettelsen.
- **6.** Personer som avtjener vernepliktjeneste skal regnes som bosatt i den husholdningen de tilhørte før de dro til militæret, og skal svare ut fra det.

For husholdningsmedlemmer som ikke står i husholdningslisten skal du være omhyggelig med å skrive fullt navn, fødselsdato og -år. Du skal ikke spørre om personnummer.

Slekt

Spørsmålet gjelder slektsforhold til IO. Vi skiller mellom foreldre, svigerforeldre og steforeldre. Registrerte partnere skal kodes som ektepar, dvs. at partneren til IO får familiekode 02. Det er altså tillatt å registrere «ekteskap» mellom to personer av samme kjønn. Det samme gjelder samboere, som kanskje er mer aktuelt. Vær derfor ekstra oppmerksom på at dere merker av riktig kjønn.

Dersom en datter/sønn + samboer bor hjemme hos foreldrene, skal samboeren registreres som svigerdatter/-sønn.

For registrering av fosterbarn brukes kode 15 eller alternativt 14 hvis barnet er slektning av IO. Adopterte barn skal registreres som sønn/datter.

Vær nøye når du registrer slektsforhold. Vi har fått tilbakemelding om det er en god del feil i denne registreringen.

Siv

Spørsmålet om man er gift eller samboende stilles til alle som er over 15 år. Grunnen til at såpass unge mennesker får spørsmålet, er at det skal være sammenlignbart med andre europeiske land, hvor det å gifte seg ung er vanligere enn i Norge.

SivStat

Her skal du registrere IOs formelle sivilstatus.

De som lever i registrert partnerskap, dvs. som har vært igjennom en offisiell seremoni tilsvarende borgerlig ekteskapsinngåelse, skal registreres som gifte/registrerte partnere. Denne seremonien er også nødvendig for å kunne klassifisere IO som en tidligere registrert partner, dersom det er brudd i partnerskapet.

I kategorien «samboere» ønsker vi å fange opp personer som lever sammen i et parforhold og som selv oppfatter seg som samboere. Vi er altså ute etter IOs subjektive oppfatning av seg selv og sitt parforhold. For å falle inn under kategorien samboere må man i prinsippet bo sammen. I noen tilfeller kan man likevel akseptere at samboere for en kortere periode (inntil 3 mnd.) ikke bor sammen, for eksempel på grunn av jobb- eller studiesituasjon.

HS2

Registrering av sykdommer/helseproblemer/skader/funksjonshemninger: Her skal man kartlegge langvarige sykdommer, helseproblemer og funksjonshemninger, eller virkning av skade. Med langvarig sykdom eller helseproblemer menes sykdom/lidelse/helseproblem som har vart i minst 6 måneder eller nyere sykdom/lidelse/helseproblem som en regner med vil bli varig. En skade er et konkret, påvisbart resultat av ulykke, vold eller selvpåført skade.

D1

I motsetning til tidligere levekår helseundersøkelser hvor man stilte åpne spørsmål om IO hadde en sykdom/lidelse, skal det nå kun registreres om IO har en eller flere av de langvarige/ kroniske sykdommene som står på listen i skjemaet. Dette er sykdommer som mange lider av og som ofte genererer bruk av ulike helsetjenester. Det er således nyttig for samfunnet å følge med på utviklingen av disse lidelsene. Hvis en sykdom/lidelse, f.eks. isjias, pollenallergi eller høyt blodtrykk gir symptomer/plager en eller flere ganger i året, skal tilfellet tas med. Dette gjelder selv om sykdommen ikke har gitt symptomer eller plager akkurat i det siste.

Kons1a

Å være ukonsentrert eller å ha problemer med å huske ting i hverdagen er noe de aller fleste opplever i en eller annen grad. I dette spørsmålet er vi imidlertid ute etter om man har svekket evne til å tenke, konsentrere seg eller huske ting nesten hver dag (enten av egen subjektiv oppfatning eller at andre har observert dette).

AC1A

De følgende spørsmålene skal måle antallet ulykker og skader, også akutt forgiftning teller med. Unntatt er selvpåført skade og skader som følge av en voldsepisode. Skader i jobbsammenheng (arbeidsulykker) skal også holdes utenfor.

En trafikkulykke gjelder alle ulykker som inntreffer på offentlig vei, privat vei, eller på en parkeringsplass. Den forulykkede kan enten ha vært sjåfør, passasjer eller fotgjenger. Et landkjøretøy må være involvert i ulykken for å telle med som trafikkulykke (en bil, sykkel, moped osv). Båt, tog, og flyulykker er ikke inkludert her.

AC1B

En hjemmeulykke er en ulykke som skjer i hjemmet, enten hos IO selv eller hjemme hos andre, Den kan også inntreffe i hagen, garasjen eller gårdsplassen, og da skal den telle med uansett hva slag aktivitet IO driver med.

AC1C

En fritidsulykke er en ulykke som skjer mens man driver med aktiviteter som å gå en tur, jogge, danse, ballspill, holder på med hobbyer, osv. Ulykker som inntreffer ved besøk på kafe/restaurant, eller på f.eks. Tusenfryd eller Dyreparken skal telle med. Ulykker som finner sted i egen hage/hus eller i jobbsammenheng regnes ikke som en fritidsulykke.

AM2

Årsaken til at det stilles spørsmål om fastlege *eller annen allmennlege* er fordi IO kan ha en annen lege enn fastlegen. Det er derfor mulighet for at IO har vært hos legen selv om dette ikke var fastlegen.

AL3, AL5

Her skal IO oppgi alkoholforbruk i alkoholenheter. Målet på alkoholenhet er det samme som er brukt i Rusundersøkelsen. Under vises en liste over alkoholenheter og vanlige omregninger.

Hjelpkort til undersøkelse om tobakk- og rusmiddelbruk i Norge

Her finner du en beskrivelse av hva vi mener med alkoholenheter. Illustrasjonen er ment som en hjelp til deg når du skal svare på noen av spørsmålene i telefonintervjuet. Du kan evt. ha kortet foran deg når intervjueren ringer.

	eller		eller		= 1 alkoholenhet
En flaske øl		Et glass vin		Et glass hetvin	
	eller		eller		= 1 alkoholenhet
En drink		En shot/dram		Et glass brennevin	
					= 1,5 alkoholenhet
		En halvliter øl			
	eller		eller		= 6 alkoholenheter
En vinflaske		En sixpack øl		Fire halvliter øl	

 Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

HO3

Dagpasient er en pasient som mottar dagbehandling. Dagbehandling er utredning og behandling som er mer omfattende enn poliklinisk konsultasjon, og hvor pasienten *ikke* overnatter. Dagbehandling er et samlebegrep for dagkirurgi og dagmedisin. Dagbehandling innen psykisk helsevern innebærer deltakelse i en aktivitet i tillegg til en samtale.

Sitter

Inaktivitet, det at man sitter stille, blir regnet som et økende folkehelseproblem. For å studere utviklingen i stillesitting og hvilken effekt den har på helse og førlighet, må man forsøke å registrere omfanget, omtrent hvor mange timer man sitter i ro på en vanlig hverdag. IO må prøve å anslå omtrent hvor mange timer de sitter stille, det vil si legge sammen tiden man sitter og spiser, sitter i bil eller offentlig transport, sitter på arbeid eller skole, sitter og ser på TV osv. Tid til søvn skal *ikke* regnes med.

PE8

Styrketrening er trening med vekter eller motstand, øvelser som har til formål å styrke muskulaturen. Øvelsene kan være for å styrke musklene i legger, lår, sete, rygg, mage, bryst, skuldre og armer, det vil si de store muskelgruppene i kroppen. Man kan bruke egen kroppsvekt (som i armhevinger eller knebøy), apparater, strikk eller løse vekter.

Arb16

Om ansettelsen skal regnes som fast eller midlertidig, avhenger av om det i utgangspunktet er klargjort at ansettelsesforholdet er begrenset i tid, f.eks. ved et vikariat med fastsatt sluttdato, ved et engasjement som opphører når arbeidet eller prosjektet er utført, eller ved sesongbetont arbeid. Ved nyansettelser i offentlig forvaltning blir det første halvåret regnet som "prøvetid". Dette skal ikke forstås som en midlertidig ansettelse i seg selv. Prøvetid skal kun regnes som midlertidig ansettelse hvis arbeidsforholdet forventes å opphøre ved prøvetidens utløp, og ny kontrakt ikke inngås eller eksisterende kontrakt ikke videreføres/forlenges.

NB! En person som er ansatt i et firma som påtar seg oppdrag for kunder (f.eks. et byggefirma eller et reklamebyrå) er ikke midlertidig ansatt hos oppdragsgiveren.

Vedlegg F: Filbeskrivelse av anonymisert fil levert til NSD

Dette er beskrivelse av landsdelsfilen sendt til NSD høsten 2016, og dekker dermed ikke alle tilkoblede registervariabler som er omtalt i dette notatet. NSD har også mottatt en fylkesfil hvor man får informasjon om intervjuobjektets fylke, men mister individinformasjon om husholdet (for eksempel Kjonnn2-Kjonnn10, Ald2015_2-Ald2015-10 etc.). Disse variablene er ikke tilgjengelig på den filen pga. hensynet til personvern.

Variabel

AC1A	Skadet i trafikkulykke siste 12 mnd
AC1B	Skadet i hjemmeulykke siste 12 mnd
AC1C	Skadet i fritidsulykke siste 12 mnd
AC2_1	sykehus med innleggelse over natten
AC2_2	poliklinikk, legesenter eller legevakt
AC2_3	hos tannlege
AC2_4	annet sted
AC2a	Fikk behandling av lege/tannlege/helsepers
AL2	Drikker alkohol mandag-torsdag
AL3	Alkoholenheter ukedag
AL4	Drikker alkohol fredag-søndag
AL5	Alkoholenheter helgedag
AL6	Drukket 6 el flere alkoholenheter v/enkelt anledn.
AL1a	Drukket alkohol siste 12 mnd
AL1b	Hvor ofte alkohol
AM1	Når var hos tannlege
AM2	Legekontakt siste 12 mnd
AM3	Hadde kontakter(e) siste 12 mnd
AM4	Vært hos legespesialist/poliklinikk, priv.spes.
AM5	Kontakter m legespes/poliklinikk siste 4 uke
AM7	Siste mnd -hjelp/besøk av hj.sykepleier/prakt.bistand
AM3b	Kontakter fastlege/almennlege siste 4 uker
AM5_1	Kontakt m legespes/poliklinikk siste 4 uker
AM6A	Vært hos fysioterapeut siste 12 måneder
AM6B1	Vært hos psykolog siste 12 måneder
AM6B2	Vært hos hos psykiater siste 12 måneder
AM_X	Ganger hos legespesialist/poliklinikk, priv.spes
ANTB014	Antall Barn 0-14 i husholdningen
ANTB016	Antall barn 0-16 i husholdningen
Ald2015_1	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_2	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_3	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_4	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_5	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_6	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_7	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_8	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_9	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
Ald2015_10	Alder fyller i løpet av 2015 (ev oppdatert for nye hush.medl)
AldGrupp	IOs aldersgruppe (utifra IOs_Alder)
Altern	Vært hos alternativ behandler siste 12 måneder
Alterna	Antall ganger hos alt.behandler siste 12 måneder
Antpers	Antall personer i husholdning, korrigert etter oppslag i Befolkningsregisteret
Arb13	Time husarbeid pr uke
Arb14	Betrakter seg som yrkesaktiv eller annet
Arb16	Type ansettelse
Arb14b	Betrakter seg som yrkesaktiv/næringsdrivende på heltid/deltid
Arbeid2	IOs ansettelsesforhold
Arbeid1A	Utført inntektsgiv.arb. forrige uke
Arbeid1b	Fraværende fra inntektsgiv.arb. forrige uke
Aw1	Borte fra arbeid siste 12 mnd pga sykdom
Aw2	Dager borte fra arbeid pga sykdom siste 12 mnd
BM1	Kroppshøyde, cm
BM2	Kroppsvekt, kilo
Bed3	Eierforhold for IOs arbeidsplass

<i>Bed1a</i>	Arbeidssted IO oppført i registeret
<i>CD117</i>	lese opp en liste over varige helseproblemer
<i>CD1A</i>	astma, også allergisk astma
<i>CD1B</i>	kronisk bronkitt, kols eller emfysem
<i>CD1C</i>	hjerteinfarkt eller varige plager etter hjerteinfarkt
<i>CD1D</i>	angina, hjertekramper
<i>CD1E</i>	høyt blodtrykk, hypertensjon
<i>CD1F</i>	hjerneslag eller varige plager etter slag
<i>CD1G</i>	slitasjegikt, artrose (ikke artritt)
<i>CD1H</i>	rygglidelse
<i>CD1I</i>	nakkeliidelse
<i>CD1J</i>	diabetes, sukkersyke
<i>CD1K</i>	pollenallergi, høysnue, etc
<i>CD1L</i>	kronisk leversvikt
<i>CD1M</i>	urininkontinens
<i>CD1N</i>	kronisk nyresvikt
<i>CD1O</i>	depresjon
<i>CD1P</i>	ondartet kreft
<i>CD1Q</i>	Ingen av sykdommene
<i>CafeRest1</i>	Vært på kafe, restaurant/bar sammen med andre?
<i>CharVol1</i>	Deltatt i frivillig arbeid?
<i>CineThe1</i>	Deltatt i kulturelle aktiviteter som kino, teater, opera
<i>Disk</i>	Blitt diskriminert siste 12 mnd
<i>Disk_ef</i>	Diskriminert pga helseproblemer/sykdom,etc
<i>FV1</i>	Ofte spiser frukt og bær
<i>FV2</i>	Porsjoner frukt/bær - dag
<i>FV3</i>	Ofte spiser grønnsaker/salat
<i>FV4</i>	Porsjoner grønnsaker/salat - dag
<i>Fam_Fase</i>	IOs familiefase (utifra svar på husholdsspm v/intervjuet
<i>Fisk</i>	Ofte spiser fisk/annen sjømat
<i>Fysioa</i>	Antall ganger hos fysioterapeut siste 12 måneder
<i>H42</i>	Siste mnd -regelmessig priv.hjelp betalt selv
<i>H13a</i>	Antall legekontakt siste 12 måneder
<i>H15psyk_a</i>	Psykologen tar meg og mine problemer på alvor
<i>H15psyk_c</i>	Er tilfreds med behandlingen hos psykolog
<i>H15psyk_x</i>	Psykiateren tar meg og mine problemer på alvor
<i>H15psyk_z</i>	Er tilfreds med behandlingen hos psykiateren
<i>H17aPsyk</i>	Innlagt på psykiatrisk sykehus/avdeling
<i>H17aPsyk_1</i>	Opphold psyk.sykehus/avdeling
<i>H17a_f</i>	Var sykehusopphold ifb med fødsel
<i>H17a_x</i>	Antall over-natten-opphold sykehus siste 12 mnd
<i>H29a</i>	Vansker m/å få kontakt med/snakke m/mennesker
<i>H29b</i>	Grad -vansker m/å få kontakt med mennesker
<i>H42_timer</i>	Timer hjelp betalt selv
<i>H9_1</i>	smerter i kroppen
<i>H9_2</i>	hodepine eller migrene
<i>H9_5</i>	pustebesvær, kortpustet eller tungpustet
<i>H9_6</i>	hoste
<i>H9_7</i>	kvalme eller fordøyelsesbesvær
<i>H9_8</i>	svimmelhet eller dårlig balanse
<i>H9_11</i>	å være irritabel eller aggressiv
<i>H9_12</i>	konsentrasjonsvansker
<i>H9_16</i>	ingen av plagene
<i>HA2</i>	Husholdsaktivitet får hjelp
<i>HA3</i>	Husholdsaktivitet trenger mer hjelp
<i>HA1A_1</i>	Vansker m å tilberede mat til deg selv
<i>HA1A_2</i>	Grad -vansker m å tilberede mat til deg selv
<i>HA1B_1</i>	Vansker med å bruke telefonen
<i>HA1B_2</i>	Grad- vansker med å bruke telefonen
<i>HA1C_1</i>	Vansker med å kjøpe inn dagligvarer
<i>HA1C_2</i>	Grad -vansker med å kjøpe inn dagligvarer
<i>HA1D_1</i>	Vansker med å dosere/ta ut medisiner
<i>HA1D_2</i>	Grad -vansker med å dosere/ta ut medisiner
<i>HA1E_1</i>	Vansker med å gjøre lett husarbeid

HA1E_2	Grad- vansker med å gjøre lett husarbeid
HA1F_1	Vansker med tyngre husarbeid
HA1F_2	Grad -vansker med tyngre husarbeid
HA1G_1	Vansker med å håndtere regninger
HA1G_2	Grad- vansker med å håndtere regninger
HHINCOME	Net monthly equivalised income of the household
HH_ACT	Yrkesaktive personer 16-64 år i husholdning
HO1	Innlagt på sykehus over natten de siste 12 mnd
HO2	Netter på sykehus siste 12 mnd
HO3	Vært på sykehus som dagpasient
HO4	Ganger på sykehus som dagpasient
HS1	Vurdering av egen helse
HS2	Langvarige sykdommer eller helseproblemer
HS2b	Funksjonshemming eller plager som følger av skade
HS3a	begrensninger ift å utføre alm. hverdagsaktivitet
HS3b	Begrensninger seks måneder
HS3c	Begrensninger pga. helse
HUSH_EKV_EU	Husholdets størrelse i EU-ekvivalenter
HobbInt1	Vært sammen med andre for å dyrke felles hobbyer/interesser?
IC1a	Gir regelmessig ulønnet hjelp til pers i husholdning
IC1a_1	Timer hjelp regelmessig ulønnet
IC1b	Gir regelmessig ulønnet hjelp -syke utenf husholdning
IOs_Kjonn	IOs kjønn
IY1	tidligere fast arb.forhold > 6 måneder?
Kjonn_2	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_3	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_4	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_5	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_6	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_7	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_8	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_9	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kjonn_10	Kjønn (ev oppdatert for nye hush.medl)
Kons1	Grad -vansker med å konsentrere deg/huske ting
Kons1a	Vansker med å konsentrere deg/huske ting
Kost4	Antall glass brus/saft med sukker per dag el per uke
LandBGr1	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr2	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr3	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr4	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr5	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr6	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr7	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr8	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr9	Landbakgrunn, gruppert
LandBGr10	Landbakgrunn, gruppert
Landsdel	Landsdel (utifra IOs_komm)
Leder	Lederansvar i stillingen
Lege7a	Legen tar meg og mine problemer på alvor
Lege7b	Antall dager vente på time, fast/allmennlege
Lege7c	Legen gir meg ikke nok tid
Lege7e	Jeg blir henvist videre hvis jeg har behov for det
MAINSTAT	Selverklært jobbstatuts iht Eurostat
MD1	Tatt reseptbelagte medisiner siste 14 d
MD2a	Urte/naturmedisiner - siste 14 d
MD2b	Vitaminer/mineraler - siste 14 d
MDX	Reseptfrie medisiner siste 14 d
MH1A	Hatt liten interesse/glede v å gjøre ting
MH1B	Vært nedstemt/deprimert/følt at alt er håpløst
MH1C	Hatt problemer med å sovne/sove for mye
MH1D	Følt deg slapp og hatt lite energi/overskudd
MH1E	Hatt dårlig appetitt eller spist for mye
MH1F	Følt deg mislykket/skuffet deg selv/familien din
MH1G	Hatt problemer med å konsentrere deg

MH1H	Beveget deg/snakket saktere enn vanlig/rastløs, urolig
MHsumd	Psykologisk Helse
MMinutt	PE7_1 - minutter brukt på sport, trening- vanlig uke
NyH33	Hvor ofte trener/mosjonerer vanligvis på fritiden
Oms13A	Ingen regelmessig hjelp
Oms13B	Hjelp/tilsyn fra slektninger
Oms13C	Hjelp/tilsyn fra naboer/venner (ikke slekt)
Oyeb0	Gjaldt kontakten ø-hjelp
PA1a	Blitt vaksinert mot influensa
PA1b	Når vaksinert mot influensa sist
PA2a	Målt blodtrykket noen gang
PA2b	Når målte blodtrykket
PA3a	Målt kolesterolet noen gang
PA3b	Når målte kolesterolet
PA4a	Noen gang målt blodsukkeret
PA4b	Når målte blodsukkeret
PA5a	Undersøkt for tykktarms-/endetarmskreft
PA5a_1	Tatt avføringsprøve for tykktarms-/endetarmskreft
PA5b	Sist testet - avføringsprøve
PA6a	Tatt koloskopiundersøkelse
PA6b	Når sist koloskopiundersøkelse
PA7a	Tatt mammografi
PA7b	Når sist mammografi
PA8a	Tatt celleprøve
PA8b	Når sist celleprøve
PC2	Personlige gjøremål -får hjelp
PC3	Personlige gjøremål - trenger mer hjelp
PC1A_1	Vansker med å spise selv
PC1A_2	Grad -vansker med å spise selv
PC1B_1	Vansker m å reise deg fra seng/stol
PC1B_2	Grad -vansker m å reise deg fra seng/stol
PC1C_1	Vansker med å kle av/på deg selv
PC1C_2	Grad -vansker med å kle av/på deg selv
PC1D_1	Vansker med å bruke toalettet
PC1D_2	Grad -vansker med å bruke toalettet
PC1E_1	Vansker med å bade/dusje
PC1E_2	Grad -vansker med å bade/dusje
PC1X_1	Vansker med personlig hygiene
PE1	Gjøremål på dagtid
PE2	Dager går minst 10 min sammenhengende
PE3	Typisk hverdag, tid bruker på å gå til/fra steder
PE8	Dager styrketrening - uke
PE4_1	Sykler 10 min sammenhengende til/fra steder -uke
PE5_1	Typisk hverdag, tid bruker på å sykle til/fra steder
PE6_1	Dager aktiviteter -høy puls, 10 min smh.
PL1	Bruker briller/kontaktlinser
PL3	Bruker høreapparat
PL2a	Vansker med å se klart
PL2b	Grad - vansker med å se klart
PL4a	Vansker med å høre
PL4b	Grad - vansker med å høre
PL5a	Vansker med å høre i støyende omgivelser
PL5b	Grad -vansker med å høre i støyende omgivelser
PL6a	Vansker med 500 m gå
PL6b	Grad -vansker med 500 m gå
PL7a	Vansker med å gå i trapper uten hvile
PL7b	Grad -vansker med å gå i trapper uten hvile
PLXa	Vansker -gå en 5 min tur i noenlunde raskt tempo
PLXb	Grad- vansker gå en 5 min tur i raskt tempo
PN1	Hvor sterke smerter siste 3 uker
PN2	Smerter påvirket arbeidsevne
PlaySpor1	Sport eller idrett
Psykia	Antall ganger hos psykiater siste 12 måneder
Psykoa	Antall ganger hos psykolog siste 12 måneder

<i>SELVSOSSTAT</i>	Selvdefinert økonomisk status
<i>SK2</i>	Tobaksprodukt røyker mest
<i>SK1a</i>	Hender at røyker
<i>SK1b</i>	Røyker daglig eller av og til
<i>SK3a</i>	Antall sigaretter pr. dag
<i>SK3b</i>	Antall sigaretter pr. uke
<i>SK4a</i>	Utsatt for tobakksrøyk innendørs
<i>SK4b</i>	Utsatt for tobakksrøyk
<i>SS1</i>	Antall en kan få hjelp av ved problemer
<i>SS2</i>	Andre viser interesse for det du har gjort
<i>SS3</i>	Få praktisk hjelp fra naboer v/behov
<i>SightSee1</i>	Vært på utflukter, helgeturer, ferieturer sammen m/andre?
<i>Sitter</i>	Timer sitter i ro, vanlig hverdag
<i>Siv</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv2</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv3</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv4</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv5</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv6</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv7</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv8</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv9</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>Siv10</i>	Lever IO i fast parforhold?
<i>SivStat</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat2</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat3</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat4</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat5</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat6</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat7</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat8</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat9</i>	Ekteskapelige status
<i>SivStat10</i>	Ekteskapelige status
<i>Sivilstand</i>	Sivilstand fra register
<i>Skole</i>	Går på skole/studerer minst 10 timer per uke
<i>Slekt</i>	Familieforhold
<i>Slekt2</i>	Familieforhold
<i>Slekt3</i>	Familieforhold
<i>Slekt4</i>	Familieforhold
<i>Slekt5</i>	Familieforhold
<i>Slekt6</i>	Familieforhold
<i>Slekt7</i>	Familieforhold
<i>Slekt8</i>	Familieforhold
<i>Slekt9</i>	Familieforhold
<i>Slekt10</i>	Familieforhold
<i>Snus</i>	Hvor ofte bruk av snus
<i>SoKo6</i>	Ofte sammen med gode venner
<i>SoKo7</i>	Har fortrolige
<i>SoKo1_far</i>	Lever din far
<i>SoKo1_mor</i>	Lever din mor
<i>SoKo2f</i>	Ofte treffer far
<i>SoKo2m</i>	Ofte treffer mor
<i>SoKo3s</i>	Har søsken, ikke bor sammen med
<i>SoKo3sa</i>	Ofte treffer søsken
<i>SoKo4a</i>	Barn fylt 16 år som er flyttet hjemmefra?
<i>SoKo4b</i>	Ofte treffer barn over 16 år
<i>SoKo5a</i>	Gode venner på stedet der du bor
<i>SoKo5b</i>	Gode venner andre steder
<i>Soko_kj</i>	Ant familier/husstander i nabolaget kjenner så godt at besøker
<i>Sos2bSoS</i>	Ofte annen kontakt med søsken
<i>Sos2bfar</i>	Ofte annen kontakt med far
<i>Sos2bmor</i>	Ofte annen kontakt med mor
<i>Sos2bvenn</i>	Ofte annen kontakt med venner
<i>Sovna</i>	Hatt vansker med å sovne om kvelden

Sovnb	Våknet flere ganger gjennom natten
Sovnc	Våknet for tidlig uten å få sove igjen
Sovnhyp	Søvnproblemer - hyppighet
Sp6	Sysselsatte i bedriften
Spm1	hvor fornøyd med livet
Spm10A	Blitt separert/skilt
Spm10B	Samboer/partnerskap opphørt
Spm10C	Misten noen nære i dødsfall
Spm10D	Selv/nærstående blitt alvorlig syke
Spm10E	Hatt alvorlige økonomiske problemer
Spm18_2	Hvor ofte drukket så mye at tydelig beruset
Spm1b	Opplever det du gjør i livet som meningsfylt
Spm2_1	Jeg har liten kontroll over det som hender meg
Spm2_2	noen av mine problemer ikke mulig for meg å løse
Spm2_3	Ikke mye jeg kan gjøre -forandre viktige ting i livet mitt
Spm3_3	Matthet, svimmelhet
Spm3_4	Nervøsitet, indre uro
Spm3_5	Plutselig frykt uten grunn
Spm3_6	Stadig redd eller engstelig
Spm3_8	Følelse av å være ansent og oppjaget
Spm3_9	Lett for å klandre deg selv
Spm3_16	Søvnproblemer
Spm3_17	Følelse av håpløshet med tanke på fremtiden
Spm3_18	Nedtrykt, tungsindig
Spm3_19	Følelse av ensomhet
Spm3_22	Mye bekymret eller urolig
Spm3_24	Følelse av at alt er et slit
Spm3_25	Følelse av å være unyttig
Spm9_1	Smertestillende medisiner
Spm9_2	Smertestillende medisiner
Spm9_5	Sovemedisiner
Spm9_6	Beroligende medisiner
Spm9_7	Medisiner mot depresjon
Spm9_dag2	Smertestillende - daglig/nesten daglig
Spm9_dag5	Sovemedisiner -daglig/nesten daglig
Spm9_dag6	Beroligende - daglig/nesten daglig
Spm9_dag7	Medisiner mot depresjon - daglig/nesten daglig
Spm9_dag_1	Smertestillende medisiner -daglig/nesten daglig
StopAkt_1a	Noe som hindrer deg i å delta i sport eller idrett?
StopAkt_1b1	sport- helseproblemer/nedsatt funksjonsevne
StopAkt_1b2	sport- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_1b3	sport- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_1b5	sport- andre grunner
StopAkt_1b41	sport- har ikke tid
StopAkt_1b42	sport- har ikke råd
StopAkt_2a	Noe som hindrer deg i å delta i frivillig arbeid?
StopAkt_2b1	frivill arb- helseproblemer/nedsatt funksjonsevne
StopAkt_2b2	frivill arb- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_2b3	frivill arb- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_2b5	frivill arb- andre grunner
StopAkt_2b41	frivill arb- har ikke tid
StopAkt_2b42	frivill arb- har ikke råd
StopAkt_3a	Noe som hindrer deg i å dyrke hobbyer/interesser?
StopAkt_3b1	hobbyer- helseproblemer/nedsatt funksjonsevne
StopAkt_3b2	hobbyer- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_3b3	hobbyer- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_3b5	hobbyer- andre grunner
StopAkt_3b41	hobbyer- har ikke tid
StopAkt_3b42	hobbyer- har ikke råd
StopAkt_4a	Noe som hindrer deg i å gå på kino, teater e.l.?
StopAkt_4b1	kulturelle- helseproblemer/nedsatt funksjonsevne
StopAkt_4b2	kulturelle- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_4b3	kulturelle- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_4b5	kulturelle- andre grunner

StopAkt_4b41	kulturelle- har ikke tid
StopAkt_4b42	kulturelle- har ikke råd
StopAkt_5a	Noe som hindrer deg i å være på besøk hos familie/venner?
StopAkt_5b1	fam/vennebesøk- helseproblemer/nedsett funksjonsevne
StopAkt_5b2	fam/vennebesøk- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_5b3	fam/vennebesøk- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_5b5	fam/vennebesøk- andre grunner
StopAkt_5b41	fam/vennebesøk- har ikke tid
StopAkt_5b42	fam/vennebesøk- har ikke råd
StopAkt_6a	Noe som hindrer deg i å være på kafe, restaurant/bar?
StopAkt_6b1	kafebesøk- helseproblemer/nedsett funksjonsevne
StopAkt_6b2	kafebesøk- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_6b3	kafebesøk- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_6b5	kafebesøk- andre grunner
StopAkt_6b41	kafebesøk- har ikke tid
StopAkt_6b42	kafebesøk- har ikke råd
StopAkt_7a	Noe som hindrer deg i være på utflukter, helgeturer, ferietur
StopAkt_7b1	utflukter- helseproblemer/ nedsett funksjonsevne
StopAkt_7b2	utflukter- vanskelig fremkommelig utemiljø/transportvansker
StopAkt_7b3	utflukter- har ingen å gå sammen med eller besøke
StopAkt_7b5	utflukter- andre grunner
StopAkt_7b41	utflukter- har ikke tid
StopAkt_7b42	utflukter- har ikke råd
Sykler	Syklet siste 12 mnd
TS_Kode	tett/spredt
TTimer	PE7_1 - timer brukt på sport, trening- vanlig uke
Tannhel	Egenvurdering av tannhelse
Tillit	Folk flest til å stole på
Timer1	IOs vanlige ukentlige arbeidstid
Transport1	Reist med kollektivtransport siste 12 mnd
Transport2	Noe som hindrer deg i å bruke kollektivtransport
Transport3	Skyldes helseproblemer/nedsett funksjonsevne
UN1A_1	Lege uten kontakt -for lang tid å få time
UN1A_2	Tannlege uten kontakt -for lang tid å få time
UN1A_3	psykolog/psykiater uten kont -for lang tid få time
UN1B_1	Lege uten kontakt -vanskelig m transport
UN1B_2	Tannlege uten kontakt -vanskelig m transport
UN1B_3	psykolog/psykiater uten kont -vanskelig med transport
UN1C_1	lege uten kontakt -ikke tid
UN1C_2	Tannlege uten kontakt -ikke tid
UN1C_3	psykolog/psykiater uten kont -ikke tid
UN1D_1	Lege uten kontakt -andre grunner
UN1D_2	Tannlege uten kontakt -andre grunne
UN1D_3	psykolog/psykiater uten kont -andre grunner
UN2A_1	Lege uten kontakt -pga ikke råd
UN2B_1	Tannlege uten kontakt -pga ikke råd
UN2C	Latt være å hente ut medisiner på apoteket
UN2D_1	psykolog/psykiater uten kont -pga ikke råd
UNA	Behov for lege uten å ta kontakt siste 12 mnd
UNB	Behov for tannlege uten å ta kontakt siste 12 mnd
UND	Behov for psykolog/psykiater uten å ta kontakt siste 12 mnd
UTDNIVAA_H	Høyeste utdanningsnivå i husholdningen
VO_F2	Urolig for utsatt for vold/trusler -går alene
VisitFam1	Har vært på besøk hos familie eller venner?
YrkSpm	Stemmer yrket fra register?
antpopptalt	antall personer i husholdning totalt
antvoks	antall personer i husholdning 16 år og over i løpet av 2015
ekvi_grensebelop	Grensebeløpene for å dele inn HHINCOME
fagfelt1	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
fagfelt2	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
fagfelt3	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
fagfelt4	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
fagfelt5	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
fagfelt6	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register

<i>fagfelt7</i>	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
<i>fagfelt8</i>	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
<i>fagfelt9</i>	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
<i>fagfelt10</i>	Fagfelt per okt-14 (fagfelt), register
<i>fodeland1</i>	Fødeland
<i>fodeland2</i>	Fødeland
<i>fodeland3</i>	Fødeland
<i>fodeland4</i>	Fødeland
<i>fodeland5</i>	Fødeland
<i>fodeland6</i>	Fødeland
<i>fodeland7</i>	Fødeland
<i>fodeland8</i>	Fødeland
<i>fodeland9</i>	Fødeland
<i>fodeland10</i>	Fødeland
<i>fvekt</i>	Endelige vekter etter frafallet justering og kalibrering
<i>hfvekt</i>	Husholdningsvekt, nettoutvalg
<i>invkat1</i>	Innvandringskategori
<i>invkat2</i>	Innvandringskategori
<i>invkat3</i>	Innvandringskategori
<i>invkat4</i>	Innvandringskategori
<i>invkat5</i>	Innvandringskategori
<i>invkat6</i>	Innvandringskategori
<i>invkat7</i>	Innvandringskategori
<i>invkat8</i>	Innvandringskategori
<i>invkat9</i>	Innvandringskategori
<i>invkat10</i>	Innvandringskategori
<i>landbak3gen1</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen2</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen3</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen4</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen5</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen6</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen7</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen8</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen9</i>	landbak3gen
<i>landbak3gen10</i>	landbak3gen
<i>nace_sn07</i>	Næringskode (Tosifret NACE)
<i>net_month_equiv</i>	Ekvivalent Netto månedlig inntekt for husholdet
<i>net_month_sum</i>	Netto månedlig inntekt for husholdet
<i>oms9</i>	Noen i husholdningen som trenger hjelp
<i>oms22</i>	Antall timer per uke får hjelp
<i>oms1_f</i>	Gir regelmessig hjelp til foreldre
<i>oms1_fa</i>	Gir du hjelp til din mor?
<i>oms1_fb</i>	Gir du hjelp til din far?
<i>oms1_fc</i>	Gir du hjelp til foreldrene dine
<i>oms1_n</i>	Gir regelmessig hjelp til naboer eller venner
<i>oms1_s</i>	Gir regelmessig hjelp til (andre) slektninger
<i>oms2a</i>	Timer per uke hjelp til foreldre
<i>oms2b</i>	Timer per uke hjelp til (andre) slektninger
<i>oms2c</i>	Timer per uke hjelp til naboer eller venner
<i>oms8a_f</i>	Foreldre - hjelp med dagligvareinnkjøp
<i>oms8a_n</i>	Naboer eller venner - hjelp med dagligvareinnkjøp
<i>oms8a_s</i>	Slektninger - hjelp med dagligvareinnkjøp
<i>oms8b_f</i>	Foreldre - hjelp til rengjøring av bolig
<i>oms8b_n</i>	Naboer eller venner - hjelp til rengjøring av bolig
<i>oms8b_s</i>	Slektninger - hjelp til rengjøring av bolig
<i>oms8c_f</i>	Foreldre - annen praktisk hjelp
<i>oms8c_n</i>	Naboer eller venner - annen praktisk hjelp
<i>oms8c_s</i>	Slektninger - annen praktisk hjelp
<i>oms8d_f</i>	Foreldre - tilsyn
<i>oms8d_n</i>	Naboer eller venner - tilsyn
<i>oms8d_s</i>	Slektninger - tilsyn
<i>oms8e_f</i>	Foreldre - pleie
<i>oms8e_n</i>	Naboer eller venner - pleie

<i>oms8e_s</i>	Slektninger - pleie
<i>oms8f_f</i>	Foreldre - råd og hjelp i kontakten med hjemmetjenestene
<i>oms8f_n</i>	Naboer eller venner - råd og hjelp i kontakten med hjemmetjeneste
<i>oms8f_s</i>	Slektninger - råd og hjelp i kontakten med hjemmetjenestene
<i>oms8g_f</i>	Foreldre - annen hjelp
<i>oms8g_n</i>	Naboer eller venner - annen hjelp
<i>oms8g_s</i>	Slektninger - annen hjelp
<i>oms8h_f</i>	Foreldre - transport til fra butikk, legekantor og lignende
<i>oms8h_n</i>	Naboer eller venner - transport til fra butikk, legekantor o
<i>oms8h_s</i>	Slektninger - transport til fra butikk, legekantor og lignende
<i>oms8i_f</i>	Foreldre - praktisk hjelp til betaling av regninger
<i>oms8i_n</i>	Naboer eller venner - praktisk hjelp til betaling av regning
<i>oms8i_s</i>	Slektninger -praktisk hjelp til betaling av regninger
<i>oms_timer</i>	Timer mottatt tjenester
<i>oms_uke</i>	Mottatt tjenester siste 4 uker
<i>oyeb</i>	Antall kontakter som gjaldt ø-hjelp pga. egen sykdom
<i>statsbrg1</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg2</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg3</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg4</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg5</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg6</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg7</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg8</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg9</i>	statsborgerskap
<i>statsbrg10</i>	statsborgerskap
<i>styrk08</i>	Yrkeskode (Styrk08-stnd)
<i>utdnivaa1</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa2</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa3</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa4</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa5</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa6</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa7</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa8</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa9</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register
<i>utdnivaa10</i>	Utdanningsnivå per okt-14 (nivå), register

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9491-4 (elektronisk)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway